

Utgiftsområde 23

Areella näringar, landsbygd och
livsmedel

Utgiftsområde 23 – Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	7
2.1	Utgiftsområdets omfattning.....	7
2.2	Utgiftsutveckling.....	8
2.3	Skatteutgifter	9
2.4	Mål för utgiftsområdet.....	10
2.5	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	11
2.6	Resultatredovisning.....	12
2.6.1	En sammanhållen landsbygdspolitik	12
2.6.2	En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja	15
2.6.3	Skog.....	37
2.6.4	De samiska näringarna.....	41
2.7	Analys och slutsatser	43
2.7.1	En sammanhållen landsbygdspolitik	43
2.7.2	En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja	43
2.7.3	Skog.....	46
2.7.4	De samiska näringarna.....	47
2.8	Politikens inriktning	47
2.8.1	En sammanhållen landsbygdspolitik	48
2.8.2	En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja	48
2.8.3	Skog.....	52
2.8.4	De samiska näringarna.....	53
2.9	Budgetförslag.....	54
2.9.1	1:1 Skogsstyrelsen.....	54
2.9.2	1:2 Insatser för skogsbruket.....	55
2.9.3	1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt.....	57
2.9.4	1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet	59
2.9.5	1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder.....	60
2.9.6	1:6 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar.....	61
2.9.7	1:7 Ersättningar för viltskador m.m.	62
2.9.8	1:8 Statens jordbruksverk.....	63
2.9.9	1:9 Bekämpande av växtskadegörare.....	65
2.9.10	1:10 Gårdsstöd m.m.....	66
2.9.11	1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.....	67
2.9.12	1:12 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk.....	68
2.9.13	1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk.....	69
2.9.14	1:14 Livsmedelsverket.....	70
2.9.15	1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	72
2.9.16	1:16 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.....	74
2.9.17	1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	74
2.9.18	1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	76
2.9.19	1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	78
2.9.20	1:20 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.....	79
2.9.21	1:21 Åtgärder på fjällägenheter.....	80
2.9.22	1:22 Främjande av rennäringen m.m.....	81
2.9.23	1:23 Sveriges lantbruksuniversitet.....	82
2.9.24	1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning.....	84

2.9.25	1:25 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien.....	86
2.9.26	1:26 Nedsättning av slakteriavgifter	86
2.9.27	1:27 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet.....	87
2.9.28	1:28 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	88
2.9.29	1:29 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	90
2.10	Övriga förslag.....	91

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen godkänner att det särskilda kontot under Samefonden som nyttjas för betalning av del av arrendekostnad för renbete i Härjedalen får användas också för finansiering av utgifter enligt avtal som avser åretruntmarker (avsnitt 2.10),
2. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2021 inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel enligt tabell 1.1,
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor	
Anslag	
1:1 Skogsstyrelsen	545 190
1:2 Insatser för skogsbruket	360 073
1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt	161 222
1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet	127 557
1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	9 933
1:6 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	133 349
1:7 Ersättningar för viltskador m.m.	52 778
1:8 Statens jordbruksverk	614 194
1:9 Bekämpande av växtskadegörare	12 000
1:10 Gårdsstöd m.m.	7 159 000
1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.	137 000
1:12 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk	31 250
1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	167 000
1:14 Livsmedelsverket	270 012
1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	194 160
1:16 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	42 913
1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	5 310 097
1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 732 376
1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	249 830
1:20 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	14 116
1:21 Åtgärder på fjällägenheter	1 529
1:22 Främjande av rennäringen m.m.	128 915
1:23 Sveriges lantbruksuniversitet	2 143 772
1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	695 664
1:25 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	1 177
1:26 Nedsättning av slakteriavgifter	107 237
1:27 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet	29 000
1:28 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	30 000
1:29 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	120 000
Summa anslag under utgiftsområdet	22 581 344

Tabell 1.2 Beställningsbemyndiganden

Tusental kronor

Anslag	Beställningsbemyndigande	Tidsperiod
1:2 Insatser för skogsbruket	85 000	2022–2024
1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.	105 000	2022–2024
1:12 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk	40 000	2022–2023
1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	209 000	2022–2023
1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	10 000	2022–2023
1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 131 602	2022–2030
1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 604 024	2022–2030
1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	1 600 000	2022–2027
1:28 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	34 000	2022–2029
1:29 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	135 000	2022–2029
Summa beställningsbemyndiganden under utgiftsområdet	8 953 626	

2 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

2.1 Utgiftsområdets omfattning

Utgiftsområdet omfattar verksamhet inom områdena jordbruks- och trädgårdsnäring, fiskerinäring, landsbygd, livsmedel, djur, skog och jakt samt rennäring och andra samiska näringar. Utgiftsområdet omfattar även verksamhet inom utbildning och forskning.

Myndigheter som verkar inom utgiftsområdet är Statens jordbruksverk (Jordbruksverket), Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård, Centrala djurförsöksetiska nämnden, Livsmedelsverket, Skogsstyrelsen, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och vissa verksamheter vid Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas).

Utvecklad resultatredovisning till riksdagen

Ett arbete har bedrivits inom Regeringskansliet för att utveckla resultatredovisningen till riksdagen (se vidare Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 11.4). Arbetet har medfört att resultatredovisningen i årets budgetproposition ser annorlunda ut jämfört med tidigare år och att avsnittet budgetförslag har en delvis annan struktur.

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Miljoner kronor

	Utfall 2019	Budget 2020 ¹	Prognos 2020	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
1:1 Skogsstyrelsen	444	500	505	545	545	496
1:2 Insatser för skogsbruket	346	345	308	360	316	184
1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt	145	153	151	161	162	166
1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet	109	126	126	128	134	115
1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	9	10	10	10	10	10
1:6 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	112	134	133	133	133	133
1:7 Ersättningar för viltskador m.m.	42	53	42	53	53	53
1:8 Statens jordbruksverk	629	601	615	614	610	603
1:9 Bekämpande av växtskadegörare	5	7	7	12	15	15
1:10 Gårdsstöd m.m.	7 362	7 345	7 232	7 159	7 315	6 391
1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.	168	153	153	137	143	143
1:12 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk	30	33	33	31	25	5
1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	193	196	194	167	128	81
1:14 Livsmedelsverket	255	257	245	270	275	283
1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	158	261	249	194	194	194
1:16 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	48	45	45	43	43	43
1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	4 704	3 719	3 624	5 310	4 725	1 966
1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 068	4 327	4 153	3 732	3 074	1 411
1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	180	169	167	250	42	42
1:20 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	4	4	4	14	24	24
1:21 Åtgärder på fjällägenheter	2	2	2	2	2	2
1:22 Främjande av rennäringen m.m.	112	114	124	129	126	126
1:23 Sveriges lantbruksuniversitet	1 947	1 985	1 985	2 144	2 070	2 082
1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	603	571	564	696	714	739
1:25 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	1	1	1	1	1	1
1:26 Nedsättning av slakteriavgifter	107	107	106	107	107	107
1:27 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet				29	35	46
1:28 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027				30	30	30
1:29 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027				120	120	120
Totalt för utgiftsområde 23	20 784	21 220	20 779	22 581	21 172	15 612

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

För 2020 prognostiseras de totala utgifterna för området uppgå till 20 779 miljoner kronor.

Regeringens förslag till anslag för 2021 för utgiftsområdet innebär att 22 581 miljoner kronor anvisas. För 2022 beräknas anslagsnivån till 21 172 miljoner kronor och för 2023 till 15 612 miljoner kronor.

Tabell 2.2 Förändringar av utgiftsramen 2021–2023 för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Miljoner kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	19 790	19 790	19 790
Pris- och löneomräkning ²	65	93	135
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	5 882	4 328	2 198
varav BP21 ³	4 769	4 882	611
Makroekonomisk utveckling	-782	-749	-1 055
Volym	688	711	711
Överföring till/från andra utgiftsområden	2	0	-3
Övrigt	-3 063	-3 001	-6 164
Ny utgiftsram	22 581	21 172	15 612

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2020. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2022–2023 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Av tabell 2.3 framgår utgiftsområdets föreslagna anslagsram för 2021 fördelad på transfereringar, verksamhetsutgifter och investeringar.

Tabell 2.3 Utgiftsram 2021 realekonomiskt fördelad för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Miljoner kronor

	2021
Transfereringar ¹	17 070
Verksamhetsutgifter ²	5 482
Investeringar ³	29
Summa utgiftsram	22 581

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2019 samt kända förändringar av anslagets användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.3 Skatteutgifter

Vid sidan av stöd till företag och hushåll på budgetens utgiftssida finns det även stöd på budgetens inkomstsida i form av avvikelser från en enhetlig beskattning, s.k. skatteutgifter. Innebörden av en skatteutgift beskrivs i Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnittet om skattefrågor. Den samlade redovisningen finns i regeringens skrivelse Redovisning av skatteutgifter (skr. 2019/20:98). I tabell 2.4 redovisas de skatteutgifter som är att hänföra till utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Tabell 2.4 Skatteutgifter

Miljoner kronor

	2020	2021
Uttag av bränsle	140	150
Avverkningsrätt till skog	-	-
Anläggning av ny skog m.m.	-40	-30
Skogsavdrag	-	-
Nedsatt energiskatt på uppvärmningsbränslen inom jord-, skogs- och vattenbruksnäringarna	40	40
Nedsatt energiskatt på el som används inom jord-, skogs- och vattenbruksnäringarna	620	620
Nedsatt koldioxidskatt för diesel till arbetsmaskiner och fartyg inom jord-, skogs- och vattenbruksnäringarna	810	810
Totalt för utgiftsområdet	1 570	1 590

"-" betyder att utgiften inte kunnat kvantifieras.

2.4 Mål för utgiftsområdet

Målet för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel är följande:

- Insatserna ska bidra till goda förutsättningar för arbete, tillväxt och välfärd i alla delar av landet. De gröna näringarna ska vara livskraftiga och bidra till klimatomställningen och att naturresurserna används hållbart (prop. 2014/15:1 utg.omr. 23 avsnitt 2.4, bet. 2014/15: MJU2, rskr. 2014/15:88).

Inom utgiftsområdet finns även mål beslutade av riksdagen som gäller en sammanhållen landsbygdspolitik, en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja, skogspolitiken samt de samiska näringarna.

Riksdagen har beslutat om ett generationsmål för miljöarbetet och om 16 miljö kvalitetsmål som uttrycker den miljömässiga dimensionen av hållbar utveckling (prop. 2009/10:155, bet. 2009/10: MJU25, rskr. 2009/10:377). Miljö kvalitetsmålen, generationsmålet och de globala målen för hållbar utveckling är styrande för det miljö- och hållbarhetsarbete som Sverige bedriver nationellt, inom EU och internationellt. Resultatredovisningen av miljö kvalitetsmålen i sin helhet finns inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

En sammanhållen landsbygdspolitik

Riksdagen har beslutat om det övergripande målet för den sammanhållna landsbygdspolitiken (prop. 2017/18:179, bet. 2017/18: NU19, rskr. 2017/18:360):

- En livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet.

En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja

Riksdagen har beslutat om ett övergripande mål för livsmedelskedjan samt mål för tre strategiska områden – Regler och villkor, Konsument och marknad samt Kunskap och Innovation (prop. 2016/17:104, bet. 2016/17: MJU23, rskr. 2016/17:338):

- En konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet. Produktionsökningen, både konventionell och ekologisk, bör svara mot konsumenternas efterfrågan.

En produktionsökning skulle kunna bidra till en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel. Sårbarheten i livsmedelskedjan ska minska.

Skog

Riksdagen har beslutat om två jämställda mål för skogspolitiken – ett produktionsmål och ett miljömål (prop. 1992/93:226, bet. 1992/93:JoU15, rskr. 1992/93:252, prop. 2007/08:108, bet. 2007/08:MJU18, rskr. 2007/08:244):

- Produktionsmålet innebär att skogen och skogsmarken ska utnyttjas effektivt och ansvarsfullt så att den ger en uthålligt god avkastning. Inriktningen avseende målet om skogsproduktion ska ge handlingsfrihet i fråga om användningen av vad skogen producerar.
- Miljömålet innebär att skogsmarkens naturgivna produktionsförmåga ska bevaras. En biologisk mångfald och genetisk variation i skogen ska säkras. Skogen ska brukas så att växt- och djurarter som naturligt hör hemma i skogen ges förutsättningar att fortleva under naturliga betingelser och i livskraftiga bestånd. Hotade arter och naturtyper ska skyddas. Skogens kulturmiljövärden samt dess estetiska och sociala värden ska värnas.

De samiska näringarna

Det övergripande målet för samepolitiken (prop. 2000/01:1 utg.omr. 23 avsnitt 7.3, bet. 2000/01:MJU2, rskr. 2000/01:86):

- Att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar.

Samepolitiken omfattar flera utgiftsområden bl.a. inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, 16 Utbildning och universitetsforskning och 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. Resultatbeskrivningen för samiska näringar görs i förhållande till den delen av målet som rör samiska näringar.

2.5 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Antalet resultatindikatorer och bedömningsgrunder har minskats för att det ska bli tydligare vilka som är centrala för resultatbedömningen. I resultatredovisningen används dock vissa av de tidigare angivna resultatindikatorerna och bedömningsgrunderna som komplement.

Utgiftsområdets centrala indikatorer och hur de är kopplade till målen framgår av tabell 2.5. De utvalda indikatorerna täcker inte alla verksamheter inom utgiftsområdet men bedöms ge tillräcklig information för att möjliggöra generella bedömningar av resultatet.

Tabell 2.5 Mål och centrala indikatorer inom utgiftsområde 23

Mål för utgiftsområdet	Insatserna ska bidra till goda förutsättningar för arbete, tillväxt och välfärd i alla delar av landet. De gröna näringarna ska vara livskraftiga och bidra till klimatomställningen och att naturresurserna används hållbart.			
Mål	En sammanhållen landsbygdspolitik	En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja	Målen i skogspolitiken	De samiska näringarna
Indikatorer	<ul style="list-style-type: none"> - Inrikes flyttnetto, kvinnor och män - Tillgång till fast bredband om minst 1gbit/s, eller fiber i absoluta närheten - Tillgänglighet till dagligvarubutik, drivmedelsstation och grundskola 	<ul style="list-style-type: none"> - Nettomarginal i livsmedelssektorn - Förädlingsvärde i livsmedelssektorn - Antal sysselsatta i livsmedelssektorn 	<ul style="list-style-type: none"> - Tillväxt, avverkning och skogsbruksåtgärder - Skog och vilt i balans - Skydd mot skadeinsekter m.m. - Miljöhänsyn i skogsbruket - Skydd och bevarande av skogsmark - Skogsbrukets klimatnytta 	<ul style="list-style-type: none"> - Renbruksplanernas användning

2.6 Resultatredovisning

Den resultatredovisning som lämnas i budgetpropositionen bygger huvudsakligen på resultat som avser 2019. Sedan dess har förutsättningarna inom många områden ändrats på ett genomgripande sätt. Den pågående pandemin har inneburit en global kris med stora konsekvenser för människors liv, hälsa och ekonomi samt för ekonomin i Sverige och internationellt. Regeringen har vidtagit flera åtgärder för att minska effekterna av pandemin. I resultatredovisningen beaktas även resultatet av åtgärder som vidtagits under 2020 i den utsträckning det finns relevant underlag tillgängligt.

Med utgångspunkt i målen för utgiftsområdet redovisas i det följande resultat för de fyra resultatområdena En sammanhållen landsbygdspolitik, En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja, Skog och De samiska näringarna.

En årligen återkommande dialog avses som tidigare att föras med miljö- och jordbruksutskottet om utvecklingen av resultatredovisningen. Resultatredovisningen kommer även fortsättningsvis att utvecklas i takt med politiken.

2.6.1 En sammanhållen landsbygdspolitik

Den sammanhållna landsbygdspolitiken är till sin karaktär sektorsövergripande och täcker in många samhällssektorer och berör därmed många olika sakområden, jämför bl.a. med utgiftsområde 19 Regional utveckling och utgiftsområde 24 Näringsliv. Under 2019 har en rad insatser påbörjats inom den sammanhållna landsbygdspolitiken. En resultatredovisning avseende insatser inom andra politikområden och dess effekter på Sveriges landsbygder görs inte inom ramen för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Vad gäller resultat av insatser inom landsbygdsprogrammet, se avsnitt 2.6.2.

Regeringen har uppdragit åt Tillväxtverket att etablera ett samarbete med 15 av regeringen prioriterade statliga myndigheter i syfte att öka myndigheternas kunskap om politikområdet samt för att de i ökad utsträckning ska medverka och bidra till målet för den sammanhållna landsbygdspolitiken.

Uppföljning av den sammanhållna landsbygdspolitiken

Regeringen bedriver ett utvecklingsarbete avseende uppföljningen av den sammanhållna landsbygdspolitiken. För att fånga bredd och komplexitet innehåller uppföljningssystemet för politikområdet ett antal indikatorer. Även utvärderingar av insatser som genomförts ingår på sikt i uppföljningssystemet, där uppföljningen av bl.a. landsbygdsprogrammet och livsmedelsstrategin ska beaktas.

Som en följd av den översyn som gjorts av resultattexterna har resultatindikatorerna sysselsättningsutveckling för kvinnor och män på landsbygden, befolkningsutveckling för kvinnor och män på landsbygden och andel av befolkningen (totalt utanför tätort och småort) med tillgång till bredband om minst 100 mbit/s, ersatts med resultatindikatorerna som redovisas i tabell 2.5. Klassificeringen av kommuntyper i de nya indikatorerna utgår från den definition används för att följa upp den sammanhållna landsbygdspolitiken. Klassificeringen är framtagen av Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser och bygger på principer antaganden från Eurostat och OECD, vilket möjliggör internationella jämförelser.

Indikatorerna är centrala indikatorer från uppföljningssystemet som är valda för att på ett översiktligt sätt visa på utvecklingen i relation till det av riksdagen beslutade målet som finns för politikområdet och de insatser som genomförs.

Nya centrala indikatorer följer utvecklingen av den sammanhållna landsbygdspolitiken

Inrikes flyttnetto är en indikator som följer upp utvecklingen av boendeval och lokal attraktivitet. Under de senaste tio åren har storstadskommuner och kommuner nära större städer haft ett positivt flyttnetto medan landsbygdskommuner haft ett negativt flyttnetto. Fler män än kvinnor har flyttat mellan olika kommuntyper, medan fler kvinnor än män valt att flytta till just storstadskommuner. Under de senaste fem åren har flyttnettot förändrats något. För storstadskommuner har flyttnetto varit negativt för både kvinnor och män medan flyttnettot för landsbygdskommuner nära en större stad har varit positivt för båda könen se tabell 2.6.

Tabell 2.6 Inrikes flyttnetto, kvinnor och män

Antal

Kommuntyp	Utveckling, totalt	Utveckling, kvinnor	Utveckling, män	Befolkning 2019
	2010–2019 (utv.2019)	2010–2019	2010–2019	
Storstadskommuner (29 st)	24 486 (-4 478)	12 899	11 587	3 460 660
Täta kommuner nära en större stad (103 st)	68 014 (10 246)	32 234	35 780	4 486 072
Täta kommuner avlägset belägna (28 st)	-26 091 (-2 675)	-13 775	-12 316	696 558
Landsbygdskommuner nära en större stad (70 st)	-13 699 (1 239)	-6 753	-6 946	1 020 900
Landsbygdskommuner avlägset belägna (45 st)	-44 655 (-3 476)	-20 555	-24 100	584 453
Landsbygdskommuner mycket avlägset belägna (15 st)	-8 055 (-856)	-4 050	-4005	78 946

Källa: Statistiska centralbyrån.

Regeringen anser att tillgång till en väl fungerande digital infrastruktur är en förutsättning för att kunna bo, leva och verka i alla delar av landet. I takt med att allt fler tjänster i samhället blir digitala behöver företag och hushåll i hela landet kunna ta del av dessa. Det är också en grundläggande förutsättning för att överbygga den klyfta som präglar vissa typer av landsbygder och för att minska den digitala klyftan mellan städer och landsbygder.

Utbyggnaden av snabbt bredband sker över hela landet, men tillgången är fortsatt ojämnt fördelad mellan städer och landsbygder. Tillgång till fast bredband om minst 1 Gbit/s har utvecklats positivt för samtliga kommuntyper mellan 2017 och 2019. Ökningstakten är störst i landsbygdskommuner nära en större stad och landsbygdskommuner avlägset belägna där tillgången har ökat från ca 70 procent till över 80 procent för hushåll och ca 60 procent till 75 procent för företag. Generellt är ökningstakten för hushållen betydligt högre i lands- och glesbygdskommuner än tätortskommuner, medan utvecklingen är mer likartad för företag.

Trots att tillgången till bredband ökar snabbare i lands- och glesbygd kvarstår skillnader mellan kommuntyper, se tabell 2.7. Det finns också skillnader inom kommunerna. 2019 har 95,75 procent av företagen och 96,93 procent av hushållen tillgång till fast bredband om minst 1 Gbit/s i tätort. Motsvarande siffra för hushåll och företag utanför tätorter är 64,15 procent respektive 62,55 procent. För mer information om den nationella bredbandsstrategin, se utgiftsområde 22 Kommunikationer.

Tabell 2.7 Tillgång till fast bredband om minst 1 Gbit/s eller fiber i absoluta närheten. Hushåll och Företag

Procent			
Kommuntyp	Andelar (medel) 2017 hushåll/företag	Andelar (medel) 2018 hushåll/företag	Andelar (medel) 2019 hushåll/företag
Storstadskommuner	94,5 / 90,2	96,6 / 93,4	97,29 / 94,74
Täta kommuner nära en större stad	82,4 / 70,7	86,8 / 77,1	89,79 / 81,94
Täta kommuner avlägset belägna	78,3 / 68,6	85,0 / 77,1	89,70 / 82,76
Landsbygdskommuner nära en större stad	70,0 / 59,4	77,0 / 68,0	82,29 / 75,07
Landsbygdskommuner avlägset belägna	70,05 / 61,6	76,6 / 69,3	81,71 / 76,18
Landsbygdskommuner mycket avlägset belägna	69,8 / 63,2	75,1 / 69,3	78,56 / 73,42

Källa: Post- och telestyrelsen.

Regeringen anser att tillgång till dagligvaror, drivmedel och grundskola är grundläggande förutsättningar för att företag ska kunna verka och för att människor ska kunna leva i hela landet. Det påverkar såväl attraktivitet som utvecklingskapacitet och en hållbar utveckling.

För dagligvarubutiker är trenden att avstånden ökade oavsett vilken kommuntyp som avses fram till 2015, efter det har utvecklingen varit oförändrad. Flertalet kommuner i de mest avlägsna landsbygderna har dock fått en något förbättrad tillgänglighet till dagligvarubutiker. Detta kan delvis förklaras av att människor även i dessa områden tenderar att flytta till centralorter, men det har även förekommit en viss ökning i antalet butiker, vilket delvis kan förklaras av de olika stöd som kan beviljas till dagligvarubutiker. En resultatredovisning av de olika stöden som har beviljats till dagligvarubutiker och drivmedelsstationer framgår i utgiftsområde 19 Regional utveckling.

Utvecklingen för tillgänglighet till drivmedelsstationer är delad. Landsbygdskommuner har en övervägande positiv utveckling, där flertalet kommuntyper uppvisar minskade avstånd, medan övriga kommuntyper har ökande avstånd. För grundskola har avstånden ökat under mätperioden för samtliga kommuntyper.

Tillgängligheten till dagligvarubutik, drivmedelsstation och grundskola är mätt som avstånd i tid (minuter med bil), då det ger en mer rättvisande bild än enbart geografiskt avstånd, se tabell 2.8.

Tabell 2.8 Tillgänglighet till dagligvarubutik, drivmedelsstation och grundskola

Kommuntyp	Restid till dagligvarubutik	Restid till drivmedelsstation	Restid till grundskola
	Ökning/minskning i tid 2010–2020 (medelrestid 2020, minuter)	Ökning/minskning i tid 2010–2020 (medelrestid 2020, minuter)	Ökning/minskning i tid 2010–2020 (medelrestid 2020, minuter)
Storstadskommuner	10 % (3,0)	9 % (3,8)	2 % (2,6)
Täta kommuner nära en större stad	5 % (5,3)	2 % (5,6)	5 % (4,6)
Täta kommuner avlägset belägna	4 % (6,4)	-1 % (6,4)	4 % (5,6)
Landsbygdskommuner nära en större stad	2 % (5,6)	3 % (5,5)	8 % (5,3)
Landsbygdskommuner avlägset belägna	3 % (6,3)	-1 % (6,1)	4 % (6,5)
Landsbygdskommuner mycket avlägset belägna	7 % (10,5)	1 % (10,1)	8 % (12,8)

Programmet för lokalt ledd utveckling

Fram till den 1 mars 2020 har stöd för 86 procent av projektbudgeten från Europeiska regionala utvecklingsfonden respektive 88 procent från Europeiska socialfonden inom programmet för lokalt ledd utveckling beviljats till lokala insatser över hela landet. Måluppfyllelsen för de programspecifika resultatmålen är följande: 67 procent för antal projekt som bidrar till samverkan mellan stad och land, 73 procent för antal projekt i tätorter med mer än 5 000 innevånare samt 66 procent för antal personer som deltagit i socialfondsprojekt.

2.6.2 En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av livsmedelssektorn bidrar till målet för utgiftsområdet, för livsmedelsstrategin och för de strategiska områdena har följande indikatorer för livsmedelskedjan bedömts som centrala:

- nettomarginal i livsmedelssektorn
- förädlingsvärde i livsmedelssektorn
- antal sysselsatta i livsmedelssektorn.

Som en följd av den översyn som gjorts av resultattexterna har nedanstående indikatorer, som ingick i budgetpropositionen för 2020, utgått:

- avkastning på eget kapital, nettomarginal (lönsamhetsmått, mäter konkurrenskraft)
- rörelsemarginal (lönsamhetsmått, mäter konkurrenskraft)
- förädlingsvärde per årsarbetstid (mäter produktivitet)
- förädlingsgrad (mäter innovation).

Samtliga indikatorer följs dock fortsatt upp årligen av Statens jordbruksverk (Jordbruksverket), se Rapport 2020:3 Uppföljning och utvärdering av livsmedelsstrategin, för en fördjupad redovisning.

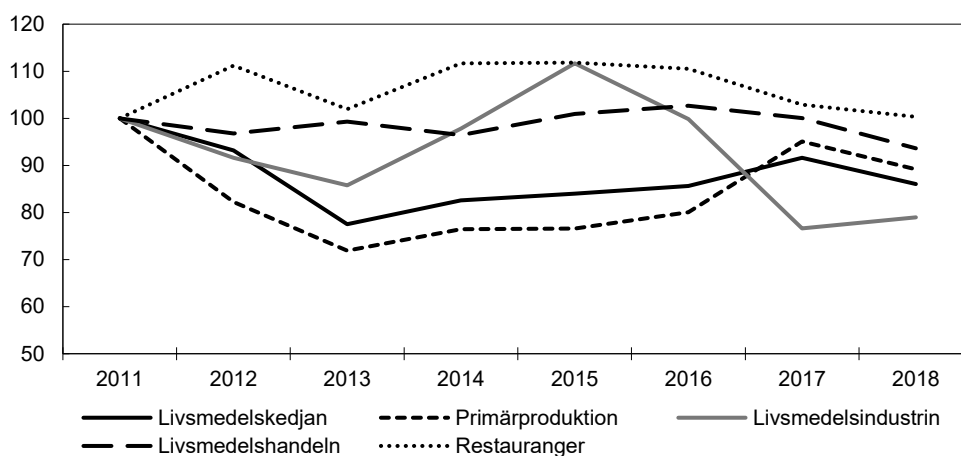
För att redovisa utvecklingen av det övergripande målet för en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning, redovisas nedan de tre centrala indikatorerna. Åtgärderna inom livsmedelsstrategin är av långsiktig karaktär och kommer fortlöpande följas genom senast tillgängliga officiella statistik. Detta innebär en viss eftersläpning i redovisningen.

Lönsamheten i livsmedelskedjan har försämrats sedan 2011, men i primärproduktionen har det skett en gradvis återhämtning sedan 2013. Denna trend bröts 2018 på grund av torkan, som slog hårt mot jordbruket. Trots att lönsamheten försämrats har livsmedelskedjans förädlingsvärde sammantaget fortsatt att öka. Utvecklingen av indikatorerna visar på att bidraget till måluppfyllelsen från de olika leden i livsmedelskedjan varierar över tid.

Indikatorn nettomarginal i livsmedelssektorn speglar företagens lönsamhetsutveckling. Av utvecklingen framgår att livsmedelshandeln har en någorlunda jämn lönsamhet över tid, medan den varierar för primärproduktionen och livsmedelsindustrin. Detta beror, förutom på sektorernas produktivitsutveckling, också på opåverkbara faktorer såsom världsmarknadspriser och väderförhållanden.

Diagram 2.1 Nettomarginalens utveckling i livsmedelskedjan

Index 2011=100

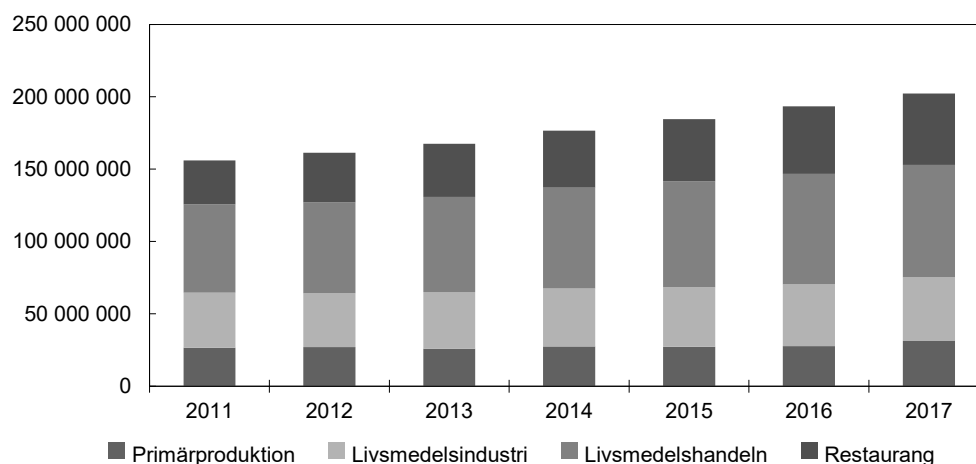
Anm.: Ingen hänsyn har tagits till inflationen. Jordbruksverket har valt 2011 som basår för uppföljning och utvärdering av livsmedelsstrategin.

Källa: Jordbruksverket, Rapport 2020:3 Uppföljning och utvärdering av livsmedelsstrategin årsrapport 2020.

Livsmedelskedjans förädlingsvärde ökade med 30 procent till drygt 200 000 miljoner kronor mellan åren 2011–2017, vilket kan jämföras med en ökning på 24 procent för totala näringslivet. Även den genomsnittliga omsättningen i livsmedelssektorn har ökat snabbare än för näringslivet i övrigt. Denna utveckling bidrar till det övergripande målet för utgiftsområdet.

Diagram 2.2 Fördelingsvärde i livsmedelskedjans sektorer

Tusental kronor

Anm.: Ingen hänsyn har tagits till inflationen. Data för 2017 utgör senast tillgängliga data.

Källa: Statistiska centralbyrån, Företagens Ekonomi.

Antalet sysselsatta i livsmedelskedjan har ökat med 8 procent under åren 2011–2018. Samtidigt leder en ökad arbetsproduktivitet till att sysselsättningen inom primärproduktionen under samma period har minskat med 9 procent, och inom livsmedelsindustrin med 6 procent. Inom handelsledet har sysselsättningen ökat med 13 procent och inom restaurang med 21 procent.

Tabell 2.9 Sysselsatta i livsmedelskedjans sektorer

Antal förvärvsarbetande

Kön	2011	2013	2015	2017	2018
Kvinnor	13 547	14 025	13 839	13 779	13 527
Män	45 754	44 889	43 261	41 697	40 323
Primärproduktion					
Summa	59 301	58 914	57 100	55 476	53 850
Kvinnor	21 126	20 679	19 919	19 680	19 578
Män	34 413	33 667	33 149	32 863	32 571
Livsmedels- och dryckestillverkning					
Summa	55 349	54 346	53 068	52 543	52 149
Kvinnor	65 228	68 449	69 488	70 854	71 197
Män	49 184	51 804	54 342	57 604	58 570
Handel med livsmedel					
Summa	114 412	120 253	123 830	128 458	129 776
Kvinnor	50 444	57 257	58 366	57 765	56 430
Män	54 684	60 253	63 611	67 532	68 259
Restauranger					
Summa	103 380	117 510	121 977	125 297	124 689
Totalsumma	332 380	351 023	355 975	361 774	360 464

Anm.: Primärproduktionen omfattar jordbruk och fiske. Statistik för 2019 redovisas i slutet av 2020.

Källa: Statistiska centralbyrån, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS).

Livsmedelsstrategins handlingsplan del 2 beslutades av regeringen den 19 december 2019 och innefattar satsningar motsvarande 122 miljoner kronor årligen fram t.o.m. 2025. Förutom detta görs extra satsningar på totalt 114 miljoner kronor under 2020. Handlingsplanen tar avstamp i att nå målet till 2030 med hjälp av över 30 olika åtgärder inom de tre strategiska områdena: Regler och villkor, Konsument och marknad och Kunskap och innovation. Respektive åtgärd åtföljs av örönmärkta medel

och genomförs av sex myndigheter och en organisation, vilka anses bäst lämpade för att utföra uppgiften i syfte att stärka den svenska livsmedelskedjan. Åtgärder vidtas på både nationell och regional nivå för att i huvudsak säkerställa generellt goda företagsvillkor för livsmedelskedjan.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att det behövs en bättre nationell samordning av det regionala arbetet med att genomföra livsmedelsstrategin, för att ta tillvara synergieffekter, sprida goda exempel och vara ett stöd för länen och regionerna i deras arbete (bet. 2017/18:MJU18 punkt 3, rskr. 2017/18:236). I oktober 2017 gav regeringen Jordbruksverket i uppdrag att fördela 100 miljoner kronor till livsmedelsstrategin på regional nivå. Av det ska 5 miljoner kronor användas för att främja samverkan mellan olika berörda regionala aktörer på nationell nivå, för att bidra till genomförandet av livsmedelsstrategin. I det arbetet har Jordbruksverket tillsatt en samordnare för de regionala livsmedelsstrategierna, anordnat en konferens för de regionala livsmedelsstrategierna, samt byggt upp en digital kommunikationskanal för att kunna dela erfarenheter och goda exempel. Under hösten 2019 har det genomförts klusterträffar på sex olika ställen i landet för att i mindre grupper diskutera det regionala arbetet kopplat till den nationella livsmedelsstrategin. Arbetet kommer att följas upp med tematräffar under hösten 2020, där även Tillväxtverket deltar.

För att stärka genomförandet av den nationella och de regionala livsmedelsstrategierna har ett samordningsuppdrag lämnats till Tillväxtverket, vilket ytterligare kommer att stärka utvecklingen och genomslaget av den nationella och de regionala livsmedelsstrategierna. I uppdraget ingår att bygga upp former för strukturell samverkan mellan strategiskt viktiga aktörer, projekthantering, kommunikation och att stödja regional samverkan. Regeringen anser därmed genom dessa åtgärder att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Regler och villkor

Målet för det strategiska området Regler och villkor:

- Utformningen av regler och villkor ska stödja målet om en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja där produktionen ökar. Detta genom ändamålsenliga skatter och avgifter, regelförenklingar, administrativa lättnader och andra åtgärder för att stärka konkurrenskraften och lönsamheten.

De kompletterande indikatorer som används för att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen på området har bidragit till målet för utgiftsområdet och det strategiska området presenteras i respektive avsnitt.

Företagsvillkor och förenkling i livsmedelskedjan

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om vikten av att det finns goda företagsvillkor för hela livsmedelskedjan och att nationella, mer långtgående regler alltid ska vara väl motiverade och prövas noga (bet. 2016/17:MJU23 punkt 3, rskr. 2016/17:338). Regeringen har redan före riksdagens tillkännagivande vidtagit ett antal åtgärder som kan kopplas till området regler och villkor.

Tillväxtverket har regeringens uppdrag att samordna förenklingsarbetet och arbetar löpande med att skapa goda företagsvillkor. Resultatet av Tillväxtverkets arbete inom detta område beskrivs inom utgiftsområde 24 Näringsliv.

Inom ramen för livsmedelsstrategin har särskilda uppdrag i syfte att förenkla för företagen lämnats till Livsmedelsverket och Jordbruksverket. Livsmedelsverket har t.ex. på regeringens uppdrag utvecklat stödet till livsmedelskontrollen. Vidare har

Jordbruksverket haft i uppdrag att öka kvaliteten, likvärdigheten och effektiviteten i djurskyddskontrollen. Uppdragen att utveckla kontrollerna är långsiktiga och kommer fortsätta vidare och är viktiga för att skapa goda företagsvillkor för hela livsmedelskedjan. I juli 2017 gav regeringen Jordbruksverket, Livsmedelsverket och Tillväxtverket i uppdrag att inom ramen för livsmedelsstrategin utveckla digitala tjänster som bidrar till minskat och förenklat uppgiftslämnande, guidning och service för företag i livsmedelskedjan. Myndigheterna fokuserade på att förenkla vissa särskilt svåra tillståndsprocesser i syfte att utveckla ett skalbart system för samlat uppgiftslämnande. I december 2019 gav regeringen i uppdrag till Tillväxtverket att fortsätta utvecklingen av detta inom ramen för verksamt.se, inklusive Serverat. Fokus är företag inom hela livsmedelskedjan.

Regeringen gav i december 2019 Tillväxtverket i uppdrag att under perioden 2020–2025 löpande genomföra analyser av den samlade regelgivningen för livsmedelskedjan i syfte att identifiera regler som försämrar konkurrenskraften, tillväxtpotentialerna eller innovationsförmågan för företagen i livsmedelskedjan samt att identifiera eventuella brister i transparens och tillämpning av regelverken. Regeringen anser därmed genom dessa åtgärder att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att myndigheter som arbetar med företag i livsmedelskedjan bör få ett främjandeuppdrag (bet. 2016/17:MJU23 punkt 8, rskr. 2016/17:338). Konkurrenskraft är ett område som flera myndigheter redan arbetar med. Av förordningen (2009:1464) med instruktion för Statens jordbruksverk framgår bl.a. att myndigheten ska arbeta för ett konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet. Av förordningen (2009:1426) med instruktion för Livsmedelsverket framgår att myndigheten ska underlätta samt skapa goda förutsättningar för företagande i livsmedelssektorn. Båda myndigheterna ska även säkerställa att föreskrifter och vägledande dokument är utformade på ett kostnadseffektivt och förståeligt sätt.

Regeringen gav 2018 i uppdrag åt länsstyrelserna, Jordbruksverket, Livsmedelsverket, SLU, Formas, Verket för innovationssystem (Vinnova) och Tillväxtverket att redovisa sina bedömningar av myndigheternas uppdrag i förhållande till livsmedelsstrategin. Myndigheternas redovisningar visade på att alla myndigheterna har flertalet aktiviteter som främjar företagande kopplat till livsmedelsstrategin.

I regleringsbrevet för 2019 infördes ett återrapporteringskrav för länsstyrelserna, Tillväxtverket och Livsmedelsverket om hur myndighetens verksamhet bidrar till att uppfylla livsmedelsstrategins mål. Det visade på ett flertal olika aktiviteter såsom konferenser, nätverksträffar och projektstöd till företag. I regleringsbrevet för 2020 utökades återrapporteringskravet med att också omfatta Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten.

Livsmedelsverket har tagit fram ett flertal åtgärder för att göra det enklare att starta och driva livsmedelsföretag, bl.a. utveckling av digitala verktyg riktade till både inspektörer och företagare och ökad samverkan kontrollmyndigheter emellan. Under 2019 har Livsmedelsverket påbörjat ett tvåårigt internt företagsprojekt som syftar till att utveckla Livsmedelsverkets dialog med livsmedelsföretagen.

Andra uppdrag relevanta för tillkännagivandet är Tillväxtverkets samordningsuppdrag för att stärka livsmedelsstrategins genomförande och Livsmedelsverkets uppdrag att vidareutveckla likvärdigheten i livsmedelskontrollen. Regeringen anser genom dessa åtgärder att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att reglerna för distribution och försäljning av viltkött bör förenklas (bet. 2016/17:MJU23 punkt 23, rskr. 2016/17:338). I april

2020 beslutade regeringen om uppdrag till Livsmedelsverket, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Jordbruksverket och SVA i det s.k. vildsvinspaketet inom ramen för livsmedelsstrategin. Åtgärderna sträcker sig under 2020–2025 och syftar bl.a. till att möjliggöra jägares direkta försäljning av vildsvinskött till konsument. Uppdraget är ett led i hanteringen av riksdagens tillkännagivande. Tillkännagivandet är inte slutbehandlat.

Jordbrukets utveckling

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av jordbruket bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikatorer:

- produktion av vissa jordbruksprodukter (tabell 2.10)
- svenska marknadsandelar.

I föregående års budgetproposition redovisades dessutom följande indikatorer för att följa upp utvecklingen inom jordbruket:

- sysselsättningen i jordbruket
- antalet jordbruksföretag
- kvantitet animalieprodukter
- åkerareal
- förändring i antalet mjölkföretag i norra Sverige.

Dessa indikatorer utgår nu, då jordbrukets (primärproduktionens) utveckling ingår som en delmängd i den totala livsmedelskedjan.

Efter torkperioden under 2018 återgick produktionsvolymerna inom jordbruket till normal nivå under 2019. Effekterna av torkan 2018 bedöms ha påverkat investeringsbeslut och beslut om avveckling inom animalieproduktionen under 2019. Den totala mjölkproduktionen i landet minskade med 2 procent mellan 2018 och 2019, vilket är en fortsättning på en långsiktig trend. Enligt fördraget den 24 juni 1994 om Konungariket Norges, Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges anslutning till Europeiska unionen (anslutningsfördraget till EU 1995) får Sverige lämna ett nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige riktat till traditionell jordbruksproduktion i syfte att upprätthålla produktionen. Under 2019 ökade mjölkproduktionen inom stödområdet för det nationella stödet med 2 procent, tvärt emot den för landet som helhet.

Under 2019 betalade Jordbruksverket ut det krisstöd till jordbruket som regeringen beslutade om hösten 2018. Stödet riktades brett och totalt betalades 1 080 miljoner kronor ut till ca 23 500 jordbruksföretag. Stödet har bidragit till att avhjälpa de likviditetsproblem som orsakades av bl.a. lokal brist på grovfoder.

Tabell 2.10 Produktion av vissa jordbruksprodukter

Kvantitet i tusen ton

År	2008	2012	2017	2018	2019
Spannmål	5195	5070	6036	3236	6149
Oljeväxter	265	334	385	218	382
Potatis	853	805	853	720	848
Sockerbetor	1975	2314	1964	1698	i.u.
Invägd mjölk	2987	2861	2817	2761	2705
Griskött	271	233	241	250	240
Matfågel	115	118	157	155	162
Nötkött	129	125	132	137	140
Ägg	102	122	137	141	i.u.

Källa: Jordbruksverket 2020:3 Utvärdering och uppföljning av livsmedelsstrategin – årsrapport 2020.

Konsumtionen av frukt och grönt ökar och efterfrågan på svenskproducerade produkter är god. Marknadsandelarna för svensk frukt och grönt varierar dock beroende på förutsättning för odling i Sverige. Trots att köttkonsumtionen i Sverige de senaste tre åren har minskat något, har det inte påverkat efterfrågan på svenskt kött, där efterfrågan är fortsatt god. När det gäller mjölk är vissa produkter i huvudsak svenskproducerade, t.ex. konsumtionsmjölk, samtidigt som en ökande andel ost importeras och totalt sett minskar marknadsandelarna för mejeriprodukter. Sverige är normalt sett nettoexportör av spannmål.

Tabell 2.11 Svensk marknadsandel i vissa sektorer

Andel svensk produktion av konsumtion, värde över 1 betyder att produktionen överstiger konsumtion

År	2008	2012	2017	2018	2019
Morötter	0,87	0,91	0,91	0,89	0,92
Äpplen	0,20	0,20	0,21	0,28	0,21
Nötkött	0,56	0,51	0,54	0,56	0,56
Griskött	0,81	0,68	0,73	0,76	0,77
Matfågel	0,69	0,65	0,68	0,70	0,72
Ägg	0,89	0,91	0,93	0,93	0,98
Konsumtionsmjölk	0,95	1,08	1,00	1,00	0,99
Ost	0,66	0,56	0,45	0,42	0,41
Matpotatis	0,75	0,79	0,77	0,73	0,76
Spannmål	1,22	1,17	1,34	0,79	1,35

Källa: Jordbruksverket 2020:3 Utvärdering och uppföljning av livsmedelsstrategin – årsrapport 2020.

Den gemensamma jordbrukspolitiken

Den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) övergripande målsättning är att höja produktiviteten inom jordbruket, tillförsäkra jordbrukarna en skälig levnadsstandard, stabilisera marknaderna, trygga livsmedelsförsörjningen och tillförsäkra konsumenterna tillgång till varor till skäliga priser. Åtgärderna inom GJP bidrar bl.a. till stärkta inkomster men bidrar även till flera miljömål och till utvecklingen på landsbygden.

Pågående budgetperiod 2014–2020 har präglats av försenade och i vissa fall felaktiga utbetalningar av stöd. Orsaken är framför allt att it-systemen inte är färdigutvecklade. I budgetpropositionen för 2019 tilldelades länsstyrelserna totalt 104 miljoner kronor för 2019–2020 för att komma ifatt med eftersläpande handläggning och kontroll. Jordbruksverket har under 2019 och 2020 fortsatt arbetet med att färdigställa it-systemen och även inlett ett arbete med att kvalitetssäkra systemen inför kommande budgetperiod, 2021–2027.

Av 2019 års gårdsstöd, förgröningsstöd, nötkreatursstöd och stöd till unga lantbrukare betalade Jordbruksverket ut 97 procent före årsskiftet, vilket motsvarade ca 7 100 miljoner kronor (av totalt ca 7 300 miljoner kronor). Av de 5 300 miljoner kronor som betalades ut till enskilda företag så betalades 9 procent till företag där ansökan var registrerad på en kvinna och 91 procent till företag där ansökan var registrerad på en man. Inom landsbygdsprogrammet har det t.o.m. 2019 utbetalats drygt 24 000 miljoner kronor.

Efter en programändring i september 2019 uppgår budgeten för landsbygdsprogrammet till drygt 36 900 miljoner kronor för perioden 2014–2020. Eftersom programändringen innehöll en växelkursanpassning tillfördes ytterligare 380 miljoner kronor till den EU-finansierade delen som nu utgör ca 16 400 miljoner kronor. Vid programändring i juni 2020 omfördelades medel inom programmet, från stöd som kan sökas i år i syfte att säkerställa budgetmedel till de stödsökande som har ingått åtaganden och därmed har rätt till ersättning. Resultatet av genomförandet av programmet har betydelse för måluppfyllelsen inom främst utgiftsområdena 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel och utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

Under 2019 uppgick kostnaden för hantering av stöden inom GJP, programmet för lokalt ledd utveckling med stöd från regionala utvecklingsfonden och socialfonden, havs- och fiskeriprogrammet och det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige m.m. till ca 954 miljoner kronor. Under 2019 betalade Jordbruksverket sammanlagt ut drygt 15 200 miljoner kronor i stöd. Hanteringskostnaden uppgick till ca 6 procent per stödkrona, vilket är en minskning med knappt 1 procentenhet jämfört med 2018, vilket till stor del förklaras av ett ökat utbetalningsbelopp under 2019. Den totala hanteringskostnaden har ökat med 28 miljoner kronor, varav länsstyrelserna står för 21 miljoner kronor, som en konsekvens av en medveten satsning på att hantera eftersläpande ärenden.

Förhandlingar om GJP för budgetperioden 2021–2027 har pågått sedan juni 2018. Fokus har varit på förslaget till en ny genomförandemodell, vilket innebär en övergång till ett mer resultatorienterat genomförande av politiken, och på den s.k. gröna arkitekturen, dvs. de åtgärder som föreslås för att uppfylla en högre miljö- och klimatambition. I detta ingår obligatoriska s.k. grundvillkor för jordbrukarstöd samt riktade åtgärder i form av ett nytt miljöprogram i pelare 1 förutom miljöåtgärder i pelare 2.

Regeringen har i reformförhandlingarna arbetat för en fortsatt marknadsorientering av GJP, enklare regler, lika konkurrensvillkor, ökad konkurrenskraft och en högre ambition gällande miljö, klimat och djurvälfärd. Regeringen bedömer att Sverige har fått gehör för flera frågor, bl.a. gällande den s.k. gröna arkitekturen. Sverige har därutöver agerat motkraft till medlemsstater som önskar en mindre marknadsorienterad GJP.

Pågående förhandlingar om det nya regelverket för GJP 2021–2027 innebär ett försenat ikraftträdande med två år. För att överbrygga gapet mellan budgetperioderna har beslut fattats om en övergångsförordning för perioden 2021–2022 som syftar till att upprätthålla kontinuitet i vissa stöd och ersättningar.

Genomförandet av landsbygdsprogrammet 2014–2020

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av landsbygdsprogrammet bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikatorer:

- procentandel av jordbruksföretag som fått investeringsstöd

- procentandel av djurenheter som berörs av djurvälståndersättningar
- procentandel av jordbruksmark som omfattas av åtagande som stödjer biologisk mångfald eller landskap
- investeringar i förnybar energi (euro).

I budgetpropositionen för 2020 redovisades 29 indikatorer för att följa upp landsbygdsprogrammets genomförande. Som en följd av den översyn som gjorts av resultattexterna har flertalet av dessa utgått. I tabell 2.12 nedan redovisas fortsatt fyra kompletterande indikatorer, som ligger väl i linje med målen för utgiftsområdet.

Samtliga tidigare redovisade resultatindikatorer följs fortsatt upp av Jordbruksverket, eftersom utvecklingen av dem ingår i den obligatoriska uppföljning som årligen rapporteras till kommissionen. För fördjupad redovisning och analys av hur programmet fortskrider hänvisas till programmets årsrapport och till Jordbruksverkets årsredovisning. Det slutliga resultatet av landsbygdsprogrammets åtgärder föreligger först när budgetperioden (2014–2020) avslutats. I slutredovisningen ingår samtliga indikatorer som följts under perioden och i enlighet med EU:s regelverk kommer också en slututvärdering, som ska redovisas 2024, att genomföras.

Utvecklingen redovisas för åtgärder som syftar till stärkt konkurrenskraft, djurvälstånd, biologisk mångfald samt förnybar energi. Måluppfyllelsen t.o.m. 2019 i förhållande till programmets mål för de kompletterande indikatorerna är överlag god, för livsmedelskedjan och djurvälstånden samt avseende miljöersättningarna mycket god.

Tabell 2.12 Kompletterande indikatorer för landsbygdsprogrammet

Fokusområde och indikatorer	Programmets mål för 2014–2020	Utfall 2019 av programmets mål	Utfall t.o.m. 2019 i % av programmets mål
Jordbrukets konkurrenskraft			
Andel av jordbruksföretag som fått investeringsstöd	4,92%	2,64%	53,7
Livsmedelskedjan och djurvälstånd			
Andel djurenheter som berörs av djurvälståndersättningar	17,41%	16,8%	96,5
Miljöersättningar			
Andel av jordbruksmark som omfattas av åtagande som stödjer biologisk mångfald eller landskap	19,18%	18,67%	97,3
Klimat			
Investeringar i produktion av förnybar energi (euro)	67 819 570	26 371 615	38,9

Källa: Jordbruksverket.

För att stärka jordbrukets konkurrenskraft ingår investeringsstöd i programmet, med en total åtgärdsbudget på drygt 2 300 miljoner kronor under perioden. Vid utgången av 2019 har mer än hälften av programmets mål om andel jordbruksföretag uppnåtts (se tabell 2.12).

Djurvälståndersättningarna har en total åtgärdsbudget på knappt 1 300 miljoner kronor och under 2019 uppnåddes nästan hela programmets mål om andel djurenheter. Detta bedöms ha bidragit till en förbättrad djurvälstånd.

Insatser för ett miljö- och klimatvänligt jordbruk (se miljöersättningar, tabell 2.12) i landsbygdsprogrammet har en åtgärdsbudget på ca 8 300 miljoner kronor under perioden. Medlen används bland annat till åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden och landskapet. Under 2019 omfattades knappt 19 procent av

jordbruksmarken av sådana åtgärder, vilket bedöms ha bidragit till att gynna biologisk mångfald.

För åtgärder inom området landsbygdsutveckling är den totala budgeten för programperioden drygt 8 200 miljoner kronor. Bredbandsstödet dominerar, med en total budget på drygt 4 450 miljoner kronor, med målet att ge 361 000 personer möjlighet att ansluta sig till bredband med hög överföringshastighet. Fram till utgången av 2019 hade drygt 4 100 miljoner kronor beviljats, samtidigt som endast 30 procent av budgeten (drygt 1 300 miljoner kronor) betalats ut till 113 projekt. Per den 31 december 2019 hade de avslutade utbyggnadsprojekten resulterat i att 6 251 företag och 14 169 hushåll eller drygt 31 200 personer fått möjlighet att ansluta sig till snabbt bredband. Den låga utbetalningstakten beror bland annat på att det handlar om stora och tidskrävande projekt, tidsåtgången för stödmottagarna att hitta tillräckligt många intressenter för att sätta igång projekten, tidsåtgången för att hitta lämpliga entreprenörer samt flaskhalsar kring olika typer av tillstånd. Till området landsbygdsutveckling räknas även stöd till kommersiell service, som delvis finansieras via landsbygdsprogrammet. Detta redovisas närmare inom utgiftsområde 19 Regional utveckling.

Miljömässig hållbarhet i jordbruket

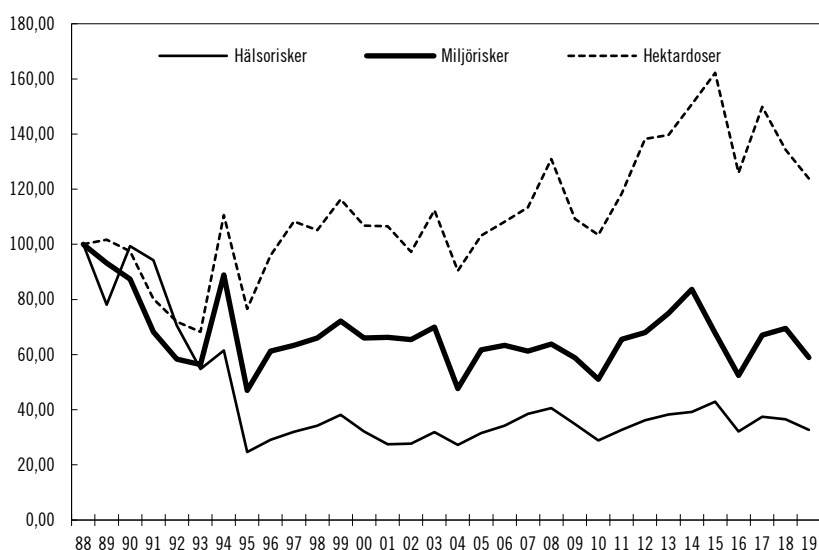
För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av miljömässig hållbarhet i jordbruket bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikatorer:

- förändring i kväve- och fosforutnyttjande i den svenska jordbrukssektorn
- utsläpp av ammoniak från jordbrukssektorn
- förändringar i hälso- och miljörisker vid användning av växtskyddsmedel
- utsläpp av växthusgaser från jordbruket.

Utvecklingen i näringsbalanser (kväve och fosfor) för jordbruksmark beräknas vart tredje år. Den senaste beräkningen beskrevs i budgetpropositionen för 2020 och beskrivs därför inte närmare här. Enligt statistik från Naturvårdsverket uppgick jordbrukets utsläpp av ammoniak till 46 300 ton 2018, vilket är oförändrat jämfört med 2017. I diagrammet nedan illustreras trender för hektardoser samt hälso- och miljörisker vid användningen av växtskyddsmedel inom jordbruk, skogsbruk och trädgårdsodling. Utvecklingen av riskindex bedöms ha påverkats av att en del av den försålda mängden växtskyddsmedel under 2018 inte kom till användning på grund av den rådande torkan och därför användes efterföljande år, varpå 2019 års försäljning minskade.

Diagram 2.3 Riskindex för växtskyddsmedel i Sverige åren 1988–2019, uppdelat i hälso- och miljöriskindex respektive hektardoser

Index, basår 1988

Källa: Kemikalieinspektionen.

Jordbrukssektorns utsläpp av växthusgaser uttryckt i koldioxidekvivalenter i Sverige var 6,8 miljoner ton 2018, vilket motsvarar ca 13 procent av Sveriges totala utsläpp. Det innebär att utsläppen i princip är oförändrade sedan 2009.

I december 2019 betalades stöd för metangasreducering ut för den femte stödperioden och 58 anläggningar fick stöd. Den totala mängden producerad energi från dessa anläggningar var 163 GWh och totalt betalades 60 miljoner kronor ut i stöd. Metangasstödet utvärderas vart tredje år, nästa utvärdering kommer att ske 2020.

I december 2019 betalades 100 miljoner kronor ut till 32 anläggningar för produktion av biogas som ska användas som fordonsgas. Uppskattningsvis 419 GWh biogas beräknas produceras.

Myndigheternas kontroll av djurskyddet fortsätter att utvecklas

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av länsstyrelsernas djurskyddskontroll bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikator:

- antalet djurskyddskontroller som länsstyrelserna har genomfört och hur många normalkontroller (i förväg planerade och riskbaserade kontroller) som har genomförts i förhållande till antalet anmälningskontroller.

Redaktionella justeringar av indikatorn har gjorts.

Länsstyrelserna utförde totalt 22 089 djurskyddskontroller under 2019, en ökning med 4 procent jämfört med 2018. Av dessa utfördes ungefär hälften på plats hos djurhållaren och hälften administrativt från kontoret. En liten andel kontroller utfördes på annat sätt. Jordbruksverkets och länsstyrelsernas målsättning är att länsstyrelserna ska genomföra minst lika många i förväg planerade och riskbaserade kontroller som anmälningskontroller. År 2019 nådde länsstyrelserna målet och resultatet låg på samma nivå som 2017. Under 2018 nåddes inte målet, då länsstyrelsernas arbete påverkades av både den allvarliga torkan och övertagandet av vissa uppgifter från Polismyndigheten. Fler enskilda länsstyrelser uppfyllde målet 2019 än 2018, men det finns fortfarande stora skillnader i måluppfyllelsen mellan olika länsstyrelser.

Sammantaget har länsstyrelserna utfört fler kontroller och fler av dessa är i förväg planerade och riskbaserade. Även träffsäkerheten i anmälningkontrollerna har ökat avsevärt. Samtliga länsstyrelser arbetade utifrån de gemensamt framtagna rutinerna för att handlägga anmälningssärenden. För att effektivisera arbetet och kunna prioritera de i förväg planerade och riskbaserade kontrollerna har flera länsstyrelser genomfört förändringar i sin organisation eller sitt arbetssätt.

Fortsatta insatser för att utveckla livsmedels- och dricksvattenkontrollen

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av myndigheternas livsmedels- och dricksvattenkontroll bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikator:

- andelen livsmedels- och dricksvattenanläggningar i högsta riskklass som har kontrollerats.

Redaktionella justeringar av indikatorn har gjorts. Andelen kommunala kontrollmyndigheter som kontrollerar minst 90 procent av livsmedels- och dricksvattenanläggningarna med högst risk låg 2018 på liknande nivå som tidigare år (se tabell 2.13 och tabell 2.14). Det har 2018 skett en marginell minskning av andelen kontrollmyndigheter som kontrollerar minst 90 procent av livsmedelsanläggningarna med högst risk. Samtidigt har det under 2018 skett en viss ökning av genomförda kontroller på dricksvattenanläggningar med högst risk. En förklaring till det kan vara att det införts operativa mål för dricksvattenkontrollen.

Tabell 2.13 Andelen livsmedelsanläggningar i högsta riskklass som har kontrollerats av kontrollmyndigheterna

Andelen av anläggningar i högsta riskklass som kontrollerats	Andel kontrollmyndigheter (%) 2014	Andel kontrollmyndigheter (%) 2015	Andel kontrollmyndigheter (%) 2016	Andel kontrollmyndigheter (%) 2017 ¹	Andel kontrollmyndigheter (%) 2018
0–50 %	4	4	7	5	5
51–90 %	21	19	16	17	20
91–100 %	74	77	77	78	75
Totalt	100	100	100	100	100

Anm.: Rubriken för tabellen har ändrats men uppgifterna redovisas på motsvarande sätt som i BP20. Uppgifterna är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Uppgifterna för 2017 har justerats sedan BP20 med anledning av uppdaterade uppgifter från Livsmedelsverket. Källor: Livsmedelsverket, årsredovisningar 2015–2019 och kompletterande uppgifter samt egna beräkningar.

Tabell 2.14 Andelen dricksvattenanläggningar i högsta riskklass som har kontrollerats av kontrollmyndigheterna

Andelen av anläggningarna i högsta riskklass som kontrollerats	Andel kontrollmyndigheter (%) 2014	Andel kontrollmyndigheter (%) 2015	Andel kontrollmyndigheter (%) 2016	Andel kontrollmyndigheter (%) 2017	Andel kontrollmyndigheter (%) 2018
0–50 %	18	24	26	24	20
51–90 %	0	2	0	3	1
91–100 %	82	74	74	73	79
Totalt	100	100	100	100	100

Anm.: Rubriken för tabellen har ändrats men uppgifterna redovisas på motsvarande sätt som i BP20.

Källor: Livsmedelsverket, årsredovisningar 2015–2019 och kompletterande uppgifter samt egna beräkningar.

Länsstyrelsernas kontroll av livsmedel och foder i primärproduktionen har skett i mindre omfattning, men skillnaden mellan länen är stor. För hela landet kontrollerades 2019 i genomsnitt runt 1 procent av primärproducenterna, baserat på det uppskattade totala antalet foder- och livsmedelsanläggningar utifrån ett riskbaserat urval. Anledningen till att kontrollerna har utförts i mindre omfattning har till stor del

berott på resursbrist. För att öka omfattningen av kontrollen har regeringen tillfört resurser 2020–2025.

Förstärkt samordning av arbetet med skydd av dricksvatten och omarbetat EU-direktiv

Kommissionen lade i februari 2018 fram ett förslag till omarbetning av rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998 om kvaliteten på dricksvatten. Det omarbetade direktivet väntas bli antaget under hösten 2020 och innehåller bl.a. skärpta regler för per- och polyfluorerade alkylsubstanser (PFAS-ämnen) i dricksvatten, ambitiösare regler för material i kontakt med dricksvatten och nya regler för att öka informationen till konsumenterna. Livsmedelsverkets förvaltningsanslag har förstärkts permanent från 2020 för samordning av arbetet med skydd av dricksvatten.

Arbete med fortsatt inriktning av livsmedels- och dricksvattenförsörjningen inom det civila försvaret

På uppdrag av regeringen har Livsmedelsverket, Jordbruksverket och SVA utarbetat en gemensam analys med förslag på åtgärder för den fortsatta inriktningen av livsmedels- och dricksvattenförsörjningen inom det civila försvaret. Analysen utgör ett underlag för att visa på vikten av livsmedels- och dricksvattenförsörjningen i det civila försvaret.

Fortsatt gott djurhälsoläge och fortsatt minskad antibiotikaanvändning i djurhållningen

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen i animalieproduktionen bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikatorer:

- försäljning av antibiotika till djur och antibiotikaresistens i djurhållning
- antalet utbrott av smittsamma djursjukdomar.

I februari 2020 beslutade regeringen om en uppdaterad nationell strategi för arbetet mot antibiotikaresistens (AMR) som gäller t.o.m. 2023. Sett ur ett internationellt perspektiv är förekomsten av antibiotikaresistens inom svensk djurhållning låg, vilket visar på god djurhållning. Av de länder som rapporterar data till EU:s läkemedelsmyndighet har Sverige, Norge och Island den lägsta försäljningen av antibiotika till djur. År 2019 såldes 9,6 ton aktiv substans i Sverige jämfört med 10,4 ton året före (uppgiften för 2018 har korrigerats sedan resultatredovisningen i budgetpropositionen för 2020 eftersom SVA har fått tillgång till mer detaljerade data i efterhand). Enligt SVA är förekomsten av vissa antibiotikaresistenta bakterier ovanliga hos djur i Sverige.

Sverige har ett fortsatt gott djurhälsoläge och många av de smittämnen som är vanliga i andra länder förekommer inte alls eller i begränsad omfattning i Sverige. Under 2019 har 141 utredningar av allvarliga och smittsamma djursjukdomar (epizootier) i Sverige lett till provtagning (se tabell 2.15). Tre fall av avmagringssjuka (CWD) som drabbar hjortdjur påvisades. Med anledning av fynden utökades den EU-gemensamma övervakningen av CWD på ren och älg i det aktuella området. Afrikansk svinpest fortsätter breda ut sig inom EU och Asien. Berörda aktörer har arbetat intensivt med olika förebyggande åtgärder och hittills har inga fall upptäckts i Sverige.

Sverige har ett fortsatt unikt gott hälsoläge när det gäller salmonella hos livsmedelsproducerande djur, trots en viss ökning av antalet smittade nötbosättningar 2019. Tack vare ett omfattande kontrollprogram är förekomsten av salmonella bland svenska djurbesättningar mycket låg och kontrollprogrammet visar att det är mycket ovanligt med salmonella i svenskt kött och svenska ägg. År 2019 konstaterades nyinfektion med salmonella i 11 nötbosättningar, 3 fall i grisbesättningar och 6 flockar med fjäderfä.

Tabell 2.15 Antalet utredningar av epizootisjukdom som lett till provtagning samt antalet fall/besättningar där epizootisjukdom konstaterats

Antal	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Utredningar av epizootisjukdom som lett till provtagning	173	215	195	134	162	131	185	156	138	141
Fall/besättningar med konstaterad epizootisjukdom	4	8	3	4	9	4	22	9	5	3

Källor: SVA, årsredovisningar 2011–2019 samt egna beräkningar.

Arbetet med att begränsa användningen av försöksdjur fortsätter

Jordbruksverkets kompetenscentrum för 3R-frågor har byggts upp i samverkan med företrädare för forskarsamhället, industrin och djurskyddsorganisationer och har resulterat i att Sverige arbetar inom området för att ersätta, begränsa och förfinna användningen av försöksdjur.

Fiskeripolitik och vattenbruk

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av en hållbar förvaltning av fiskbestånden och en hållbar utveckling av fiskerinäringen, inklusive vattenbruket, bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikatorer:

- biologisk status för fiskbestånd
- svenska yrkesfiskets förädlingsvärde
- svenska vattenbrukets produktion.

Centrala åtgärder är fastställandet av de årliga fiskemöjligheterna, inom ramen för EU:s gemensamma fiskeripolitik, i form av totalt tillåtna fångstmängder (Total Allowable Catch, TAC och kvoter) och därtill knutna regleringar. I det policymeddelande som Europeiska kommissionen presenterar varje år skriver kommissionen att framsteg görs för att uppnå ett hållbart fiske genom att biomassan i haven ökar samtidigt som fisketrycket minskar. År 2020 fastställdes 62 av 78 fiskemöjligheter för vilka det finns vetenskaplig rådgivning i enlighet med målet om maximal hållbar avkastning (MSY). Detta innebär, enligt meddelandet, att 99 procent av de förväntade landningarna från EU:s interna bestånd i Östersjön, Nordsjön och Atlanten kommer från hållbart förvaltade bestånd. Situationen för torskbeståndet i östra Östersjön är dock fortsatt allvarlig. Motsvarande nivå för 2019 var 95 procent. Situationen för torskbeståndet i östra Östersjön är dock fortsatt prekär. Arbetet med ökad hållbar fiskeriförvaltning på globalnivå drivs bl.a. i pågående WTO-förhandlingar om förbud mot fiskesubventioner som bidrar till ett ohållbart fiske. Enligt delmål 14.6 i Agenda 2030 om hav och marina resurser ska vissa fiskesubventioner förbjudas senast 2020.

Mot bakgrund av Internationella havsforskningsrådets (ICES) bedömning av beståndssituationen beslutade EU att förbudet mot riktat torskfiske på det östra torskbeståndet i Östersjön ska fortsätta under 2020. Regleringen kompletterades även med omfattande begränsningar av fiske på andra arter än torsk, för att skydda det östra torskbeståndets lek. Fiskemöjligheterna för torsk i västra Östersjön har de senaste åren varierat mycket, men har fastställts till 3 806 ton i enlighet med MSY-intervallet i förvaltningsplanen för Östersjön. Även denna reglering kompletterades med omfattande begränsningar av fisket på andra arter för att skydda de båda torskbeståndens lek. ICES har bedömt att fritidsfisket har en påverkan på torskbestånden och begränsningarna för fritidsfisket fortsätter i västra Östersjön 2020,

och är förbjudet vad gäller det östra torskbeståndet. Överenskommelsen för 2020 innebär att fiskemöjligheterna för övriga kommersiella fiskarter i Östersjön fastställdes i enlighet med Östersjöplanen.

Fiskemöjligheterna för Västerhavet (Nordsjön, Skagerrak, Kattegatt och Atlanten), Medelhavet samt för vissa vatten utanför EU omfattar ett stort antal kvoter, både EU-interna och gemensamma med tredjeland. För 2020 fastställdes samtliga EU-interna kvoter, där ICES kunnat ge en analytisk rådgivning, enligt MSY. För torskbeståndet i Kattegatt infördes även krav på antingen mer selektiva redskap eller ett system med kamerabevakning för att minska fisketrycket på beståndet. Även en begränsning av fiskeperioden för ål ska fortsätta samt ett generellt förbud för fritidsfiske av ål i EU. Numera omfattar begränsningarna alla ålens livsstadier och alla EU:s vatten. För de kommersiella arterna i de fyra största sjöarna där yrkesfiske bedrivs är beståndssituationen generellt god och bedöms vara oförändrad jämfört med tidigare år.

Havs- och vattenmyndigheten har utifrån sitt riskbaserade angreppssätt inom fiskerikontrollen utfört särskilda kontrollinsatser avseende flera specifika fisken, t.ex. räkfisket, pelagiskt fiske och ålfiske i Östersjön och laxfisket. Särskilda kontrollinsatser har även genomförts med anledning av förbudet mot riktat torskfiske i östra Östersjön. Under 2019 har även utökade kontroller av redskap och geografisk övervakning av marina skyddade områden genomförts och utvecklats. Bedömningen är att det riskbaserade angreppssättet och vidtagna åtgärder ökar regelefterlevnaden.

Havs- och vattenmyndighetens spårbarhetssystem, i enlighet med EU:s kontrollförordning (Rådets förordning (EG) nr 1224/2009 av den 20 november 2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs), började gälla från den 1 januari 2019. Cirka 300 aktörer bedöms beröras av kravet och under 2019 har 257 företag registrerat sig. Under året har det dock funnits stora brister i följsamheten mot spårbarhetsbestämmelserna.

Under en längre tid har utvecklingen för det totala svenska yrkesfisket haft samma tendenser – ökande fångstvärde, minskande fångstvolym, och minskat antal fartyg. Denna trend har fortsatt även under 2018 då det totala landningsvärdet ökade med 3,5 procent till ca 921 miljoner kronor för havsfisket och med 5,7 procent till ca 116 miljoner kronor för det yrkesmässiga insjöfisket. Det totala förädlingsvärdet minskade dock under 2018 efter att ha ökat under ett antal år. Utvecklingen av förädlingsvärdet skiljer sig dock markant åt mellan olika fisken. Den stora ökningen i förädlingsvärde har främst skett för de större trålarna som inkluderar det pelagiska fisket, dvs. aktiva fartyg över 24 meter, vilka sedan 2009 omfattas av ett system med överlåtbara fiskerättigheter. För 2018 minskade förädlingsvärdet väsentligt för detta segment. Orsaken är huvudsakligen att den svaga kronkursen minskat intäkterna för det pelagiska fisket från landningar i Danmark. Även insjöfisket har visat ett ökat förädlingsvärde över tid tack vare en stabil och bra beståndsutveckling och god prisutveckling för framför allt gös. En stor del av det svenska insjöfisket går på export då sötvattensarter ger ett högt värde på den europeiska marknaden. Förädlingsvärdet för 2018 uppdelat på segment visar dock tydligt att samtliga segment bidrar till samhället, dvs. till BNP. Mot bakgrund av att flera av fiskbestånden i främst Östersjön minskat, vilket lett till begränsade fiskemöjligheter, men kanske särskilt med anledning av den pågående pandemin, är det för närvarande osäkert hur utvecklingen för det svenska yrkesfisket, särskilt det småskaligt kustnära, och fiskerinäringen gestaltar sig. Tydligt är dock att effekterna på kort sikt på marknaden för färsk fisk har varit omfattande.

Med anledning av kommissionens beslut som nödgärder för fisket av östlig torsk i Östersjön under 2019 beslutade regeringen i oktober 2019 om förordningen (2019:621) om stöd med anledning av förbudet att fiska torsk i Östersjön som möjliggjorde stillaliggandestöd för berörda fartyg. Stödet utgick i form av s.k. stöd av mindre betydelse enligt EU:s statsstödsregelverk och utbetalades till 25 fartygsägare. Det slutliga totala stödbeloppet uppgick till 2 miljoner kronor och finansierades från anslag 1:12 *Stödåtgärder för fiske och vattenbruk*. Avsikten med stödet var att underlätta möjligheterna för anpassning av berörd fiskeverksamhet till en förändrad reglering som infördes mycket snabbt. Eventuella effekter av stödet har ännu inte kunnat bedömas.

Under 2019 har Havs- och vattenmyndigheten fortsatt sin översyn av nationella fiskeregler med kuststräckan Västernorrland ner till norra Uppland. Havs- och vattenmyndigheten arbetar också vidare med att utveckla en ekosystembaserad fiskförvaltning som bl.a. innebär att fem regionala beredningsgrupper inrättats för den nationella fiskeregleringen.

Inom vattenbruket har produktionsvolymen av matfisk och musslor, efter en uppgång under 2016 och 2017, minskat under 2018. Utvecklingen inom svenskt vattenbruk t.o.m. 2018 redovisas i tabell 2.16. Inom ramen för livsmedelsstrategin har ytterligare finansiella medel satsats för perioden 2020–2025 på utvecklingen av svenskt vattenbruk. Den pågående pandemin har haft betydande konsekvenser på marknaden för färsk fisk vilket även har påverkat svenskt vattenbruk. Regeringen beslutade därför i juni 2020 om tillfälliga lättnader för ändringar i fiskodlingarnas tillstånd för att vattenbrukarna ska kunna hantera den uppkomna situationen. Regeringen beslutade även om tillfälliga processuella lättnader avseende fiskodlingarnas miljötillstånd. Lättnaderna ökar förutsättningarna för att fisken ska kunna användas till livsmedel, i stället för att behöva destrueras, och innebär att de negativa ekonomiska effekterna för företagen mildras.

Tabell 2.16 Produktion, försäljningsvärde, antal odlingar och antal sysselsatta i vattenbruk

	2015	2016	2017	2018
Produktion (ton)				
Matfisk	10 752	13 451	12 834	11 108
Sättfisk	1 073	860	924	731
Försäljningsvärde (mnkr löp. priser)				
Matfisk	344,6	487,0	521,0	520,6
Sättfisk	78,9	67,5	83,9	62,7
Antal odlingar				
Matfisk	103	64	69	70
Sättfisk	118	56	98	85
Antal sysselsatta				
Kvinnor	75	85	63	95
Män	336	384	301	311

Anm.: Odlingar med kombinationsverksamhet, dvs. både matfisk och sättfisk, kan ingå i båda kategorierna.

Källa: Statistiska centralbyrån.

Genomförandet av havs- och fiskeriprogrammet 2014–2020

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av havs- och fiskeriprogrammet bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikatorer och bedömningsgrunder:

- resultatindikatorer som framgår av tabell 2.17
- utvärderingar i enlighet med EU:s regelverk (förordning (EU) nr 1303/2013).

Per den 13 augusti 2020 har 791 ansökningar beviljats stöd, vilket motsvarar ca 1 152 miljoner kronor. För åtgärderna som hunnits slutföras redovisas resultatet i tabellen nedan. Med stöd av uppgifter i ansökningarna av icke slutförda åtgärder redovisas en prognos om förväntade resultat i tabellen nedan. Det slutliga resultatet av havs- och fiskeriprogrammets åtgärder föreligger först när budgetperioden (2014–2020) avslutats och resultatet av åtgärderna har slutrapporterats.

Tabell 2.17 Indikatorer för havs- och fiskeriprogrammets genomförande

Indikatorer	Förväntade resultat utifrån beviljade ansökningar	Resultat från slutförda projekt	Mål
Förändring av oönskade fångster (ton)	-2 431	-538	-2 300
Förändrad vattenbruksproduktion (ton)	8 274	11 734	3 975
Antal projekt inom datainsamling och kontroll	50	68	452
Antal genomförandeprojekt inom lokalt ledd utveckling	109	42	300
Antal projekt inom saluföring och beredning	28	62	98
Förändrad areal skyddade områden (km ²)	146	57	1 000

Källa: Jordbruksverket.

Jakt- och viltförvaltning

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av jakt- och viltförvaltning bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikatorer:

- viltstammarnas utveckling
- omfattning av viltskador
- antal viltolyckor i trafiken.

Naturvårdsverkets utvärdering av strategin för svensk viltförvaltning (viltstrategin) visade bl.a. att strategin uppfattades som ett värdefullt dokument som ger riktning och vägledning inom svensk viltförvaltning. Under 2020 kommer arbetet med att revidera strategin påbörjas och nya, långsiktiga indikatorer kommer att tas fram.

För andra arter såsom rådjur och älg bedöms stammarna stabila, medan stammarna för vildsvin, kron- och dovhjort bedöms ökande då stammarna sprider sig. Stora fåglar som exempelvis grågås, sångsvan och trana fortsätter att öka och vitkindad gås har ökat markant. Storskarv har sedan 1970-talet ökat kraftigt, men populationen har det senaste årtiondet legat relativt stabilt. Detta kan dock variera såväl lokalt som regionalt. Samtliga stora rovdjur (björn, järv, lo och varg) bedöms enligt de senaste inventeringsresultaten uppnå gynnsam bevarandestatus. Under 2019 bedrevs skydds jakt efter samtliga arter och licensjakt efter björn, järv och lo.

Täta eller stora viltstammar medför skador inom såväl skogs- som jordbruk samt orsakar olyckor på väg och på spårbunden trafik. Ersättning för skador erhålls från anslaget 1:7 *Ersättning för viltskador m.m.* Enligt preliminär viltskadestatistik för 2019 från SLU utbetalades 13,7 miljoner kronor i stöd till åtgärder som förebygger skador av fredat vilt och i ersättning för sådana skador. Ersättning för förekomst av rovdjur inom renkötselområdet erhålls från anslaget 1:22 *Främjande av rennäringen m.m.* Under

2019 utbetalades 50,13 miljoner kronor i rovdjursersättning samt till förebyggande åtgärder inom rennäringen.

Det totala antalet trafikolyckor med vilt inblandat fortsätter att öka, se tabell 2.18. Det är klövvilt (bl.a. vildsvin och rådjur) som är inblandade i de flesta olyckorna. Den beräknade kostnaden för trafikolyckor med vilt uppgick enligt Naturvårdsverkets nationella förvaltningsplan för vildsvin som beslutades i mars 2020 till 5 000 miljoner kronor 2018.

Tabell 2.18 Viltolyckor i trafiken

Antal					
Viltslag	2015	2016	2017	2018	2019
Dovhjort	1 940	2 537	2 546	2 918	3 267
Kronhjort	316	390	425	414	486
Rådjur	36 512	44 629	45 863	46 985	47 304
Vildsvin	4 229	4 757	6 082	6 938	7 696
Älg	4 914	5 874	5 941	5 951	5 602
Övrigt vilt					
Totalt	48 190	58 579	61 282	63 750	64 931

Källa: Nationella Viltolycksrådet.

Naturvårdsverkets viltforskning finansieras huvudsakligen från viltvårdsfonden och genomförs inom ramen för programperioder. Kunskap från pågående och avslutad forskning används bl.a. vid genomförandet av viltstrategin och inom viltförvaltningen på regional nivå vid länsstyrelserna. Under 2019 analyserade en internationell vetenskaplig expertpanel vetenskaplig kvalitet och användarnytta av den viltforskning Naturvårdsverket finansierat under tidigare programperioder. Utvärderingspanelen ger generellt viltforskningen höga betyg och har gett rekommendationer som kan ge ytterligare förbättrad kvalitet och effekt framöver.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att den bör införa licensjakt på säl bland annat eftersom sälstammen ökar och hotar fiskbestånden och det kustnära fisket i Östersjön (bet. 2018/19:MJU9 punkt 8, rskr. 2018/19:173). Regeringen beslutade den 18 juli 2019 om ändring i jaktförordningen (1987:905) som gör det möjligt för Naturvårdsverket att besluta om licensjakt på gråsäl. Samma dag uppdrog regeringen åt Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket att revidera förvaltningsplanen för gråsäl och genomföra en vetenskaplig utvärdering av effekterna av en eventuell beståndsreglerande jakt på gråsäl ur ett ekosystemperspektiv. En reviderad förvaltningsplan redovisades den 29 november 2019 och den vetenskapliga utvärderingen ska redovisas senast den 1 juni 2021. Naturvårdsverket har den 6 april 2020 fattat beslut om licensjakt efter gråsäl 2020 och början av 2021.

Naturvårdsverkets beslut omfattar licensjakt efter 2 000 gråsäl och får bedrivas utefter hela Sveriges östersjökust. Utifrån dessa åtgärder gör regeringen bedömningen att tillkännagivandet delvis är behandlat.

Konsument och marknad

Målet för det strategiska området Konsument och marknad:

- Att konsumenterna ska ha ett högt förtroende för livsmedlen och kunna göra medvetna och hållbara val, exempelvis av närproducerat och ekologiskt. Marknaden för livsmedel ska kännetecknas av en väl fungerande konkurrens. Den svenska livsmedelsexporten ska ges förutsättningar att öka för att möta efterfrågan på relevanta marknader.

De kompletterande indikatorer som används för att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen på området bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området redovisas under respektive avsnitt.

Livsmedelsexport

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av konkurrenskraften och livsmedelsexporten bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Konsument och marknad introduceras följande kompletterande indikator:

- exportandel i svensk livsmedelsindustri.

Tabell 2.19 Exportandel i svensk livsmedelsindustri

År	Exportandel
2011	27%
2012	28%
2013	29%
2014	29%
2015	31%
2016	31%
2017	33%
2018	34%

Källa: Sveriges export- och investeringsråd och Livsmedelsföretagen.

Inom ramen för Sveriges export- och investeringsråds exportprogram Try Swedish! genomfördes under 2019 sammanlagt 27 exportfrämjande aktiviteter varav en gemensam sverigemonter som samlar livsmedelsföretag aktiverades på nio livsmedelsmässor globalt. Totalt medverkade 191 företag (135 unika företag) i aktiviteter under 2019, dubbelt så många jämfört med 2017.

Under 2019 ökade värdet av den totala exporten av livsmedels- och jordbruksprodukter, undantaget vidareexporten av norsk fisk med 10,4 procent och uppgick till nästan 55 000 miljoner kronor. Ökningen sker över ett stort antal produktkategorier.

Livsmedelsverket och Jordbruksverket har i uppdrag att underlätta för export av livsmedel och jordbruksvaror genom att finansiera den verksamhet som innebär att svenska anläggningar blir godkända för export till tredje land. Under året genomfördes en kombinerad lands- och anläggningsinspektion för fläskprodukter av filippinska myndigheter i Sverige. Inspektionen bidrog till att Sverige fick ett exportgodkännande för fläskprodukter till Filippinerna. Inom Regeringskansliet finns en nationell exportsamordnare för livsmedelssektorn med uppgift att, i samarbete med näringslivet, arbeta för att fler livsmedelsföretag exporterar. Team Sweden Livsmedel har fortsatt att vara ett aktivt forum för företag och intressenter att identifiera hur den svenska livsmedelsexporten ska öka.

Livsmedelsverket avslutade sitt uppdrag att, i samråd med Jordbruksverket, inrätta ett samverkansforum för myndighetsarbetet med att öka livsmedels- och jordbrukssektorns marknadstillträde i tredje land. Resultaten implementeras nu i den löpande verksamheten, bl.a. en effektivare handläggning av ärenden och en prioriteringsmekanism för marknadstillträdesärenden tillsammans med näringslivet. Regeringen har under året lyft fram svenska exportintressen inom ramen för EU:s förhandlingar om bilaterala handelsavtal. Den 28 juni 2019 nåddes en principöverenskommelse om ett associationsavtal mellan EU och Mercosur (sydliga gemensamma marknaden) efter tjugo års förhandlingar. Avtalet kommer att ge bättre

marknadstillträde till Mercosur för bl.a. vodka, choklad, godis, bröd, bakverk och kakor när det träder i kraft.

Under 2019 har samarbetet mellan Sverige och Finland för en ökad gemensam livsmedellexport intensifierats med gemensamma aktiviteter på utlandsmarknaden liksom ett ökat utbyte av information och erfarenheter på myndighetsnivå.

Fallen av salmonella, campylobacter och EHEC hos människor har minskat

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av livsmedelssäkerheten bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Konsument och marknad används följande kompletterande indikator:

- antalet utbrott av vissa zoonoser hos livsmedelsproducerande djur och vissa livsmedelsburna zoonoser hos människor.

Zoonoser är sjukdomar som kan överföras mellan djur och människor. Indikatorn visar hur vanligt det är att människor blir sjuka av animaliska livsmedel och ska här ses som ett indirekt mått på förtroendet för svenska livsmedel. Indikatorn har avgränsats till zoonoser som är livsmedelsburna och hos livsmedelsproducerande djur, för att tydligare koppla till målet för det strategiska området Konsument och marknad. Som en följd av den översyn som gjorts av resultatexterna har resultatindikatorn andelen kycklingar med campylobacter utgått. Information om antalet utbrott av campylobacter ingår dock i indikatorn om antalet utbrott av vissa zoonoser.

Tabell 2.20 Antalet utbrott av vissa livsmedelsburna zoonoser hos människor

Antal fall per 100 000 invånare

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Campylobacter	85,03	86,68	82,66	84,12	85,03	93,17	110,27	104,81	79,48	64,80
EHEC	3,55	5,04	4,93	5,70	4,84	5,59	6,37	4,98	8,71	7,32
Listeria	0,66	0,59	0,75	0,96	1,28	0,89	0,68	0,80	0,86	1,09
Salmonella	38,31	30,44	30,52	29,42	22,68	23,31	22,47	22,52	19,94	19,29

Källa: Folkhälsomyndighetens statistik om anmälningspliktiga smittsamma sjukdomar.

Antalet fall av salmonella och campylobacter hos människor fortsatte att minska under 2019 (se tabell 2.20). Även fallen av EHEC hos människor minskade jämfört med 2018 när det var ett större utbrott i Sverige. Ändrade rutiner för analyser av EHEC kan delvis förklara den ökade förekomsten av registrerade fall de senaste åren. Antalet fall av listeria hos människor fortsatte att öka under 2019. Sett över en längre tidsperiod ses i Sverige, liksom i övriga Europa, en uppåtgående trend. Anledningen till ökningen är inte helt klarlagd, men enligt Folkhälsomyndigheten beror det troligen på en kombination av faktorer som en åldrande befolkning, en ökad användning av immunsupprimerande läkemedel och ökad konsumtion av ätferdiga produkter.

Andelen smittade slaktkycklingsflockar med campylobacter nästintill halverades mellan 2018 och 2019 till 5,3 procent.

Kompetenscentrum för måltider inom vård, skola och omsorg bidrar till de övergripande målen i livsmedelsstrategin

Statskontoret har utvärderat Livsmedelsverkets kompetenscentrum för måltider inom vård, skola och omsorg och konstaterar i sin redovisning från början av 2020 att centret i hög grad uppfyller målen för sin verksamhet samt bidrar till att nå mer övergripande mål i bl.a. livsmedelsstrategin och Agenda 2030.

Främja produktion, konsumtion och ekologiska livsmedel

Inom ramen för livsmedelsstrategin har Jordbruksverket haft i uppdrag att tillsammans med representanter från olika delar i livsmedelskedjan främja produktionen, konsumtionen och exporten av ekologiska livsmedel. En åtgärdsplan har tagits fram som syftar till att bidra till regeringens mål om 30 procent ekologisk jordbruksareal och att 60 procent av den offentliga livsmedelskonsumtionen ska utgöras av ekologiska produkter 2030. Under 2019 fick Jordbruksverket 25 miljoner kronor för detta syfte. Under 2019 odlades 20 procent av jordbruksmarken i Sverige ekologiskt, och 38 procent av konsumtionen i offentliga svenska kök bestod av ekologiska livsmedel. Den ekologiska produktionen i Sverige har ökat något under de senaste åren

Internationellt arbete

Under 2019 fokuserades insatserna för uppfyllandet av Sveriges strategi för arbetet med FN:s Livsmedels och jordbruksorganisation, FAO, särskilt på området hållbart jordbruk, bl a genom publiceringen av en skrift på temat. Den presenterades för en internationell publik vid två sidoevenemang som Sverige ordnade under Kommittén för tryggad livsmedelsförsörjning i syfte att främja svenska prioriteringar. För att uppmärksamma mål 2 för hållbar utveckling inom Agenda 2030, ett av målen i Svenska FAO-kommitténs handlingsplan, anordnade Svenska FAO-kommittén ett seminarium på World Food Day där utvecklingen mot ett ökande antal hungrande och felnärda i världen lyftes fram.

I OECD:s Jordbrukskommitté innehade Sverige ordförandeskapet mellan 2017–2019 och under dessa år genomfördes ett flertal av de studier om antibiotikaanvändningen inom livsmedelsproduktionen som Sverige tidigare initierat i kommitténs arbetsprogram.

Inom den Gemensamma Råvarufonden (CFC) har Sverige utsetts till ordförande för dess Exekutivkommitté för åren 2020–2021. Fonden har en viktig roll på råvaruområdet i att bistå utvecklingsländer, främst Minst utvecklade länder (MUL-länder), i att stärka deras råvaru- och livsmedelsproduktion på ett hållbart sätt, förbättra produktionsmetoder och öka diversifiering samt främja en hållbar ekonomisk och miljömässig utveckling. Inom de internationella råvaruorganisationerna (ICB) har Sverige utsetts till ordförande för rådet i den Internationella organisationen för tropiskt timmer (ITTO) under 2020

Svenska prioriteringar om bl.a. biobaserad cirkulär ekonomi och hållbara livsmedelssystem har inkluderats i Nordiska Ministerrådets nya vision om Norden som världens mest integrerade och hållbara region 2030.

Kunskap och innovation

Målet för det strategiska området Kunskap och innovation:

- Att stödja kunskaps- och innovationssystemet för att bidra till ökad produktivitet och innovation i livsmedelskedjan samt hållbar produktion och konsumtion av livsmedel.

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av kunskap och innovation bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Kunskap och innovation används följande kompletterande indikator:

- livsmedelssektorns forsknings- och utvecklingskostnader i procent av livsmedelssektorns omsättning.

Investeringar i forskning och utveckling är en indikator som belyser viljan och förutsättningarna att utveckla näringslivets innovationsförmåga. Det har inte presenterats någon ny statistik för 2020.

I syfte att stödja kunskaps- och innovationssatsningar har regeringen inom ramen för livsmedelsstrategin finansierat samverkansarenan, Sweden Food Arena, som under året samlat 30 medlemmar och bidragit med att samla näring och branschorganisationer och synliggöra deras behov, främst när det gäller forskning och utveckling i samhällsdebatten.

Inom ramen för livsmedelsstrategin tilldelades det nationella forskningsprogrammet för livsmedel 35 miljoner kronor 2019. Under året utlystes medel för att främja rörlighet mellan akademi och praktik, digital transformation samt utökad samverkan och nyttiggörande av forskningsresultat. Under 2019 färdigställde den nationella kommittén för livsmedelsforskning som samlar forskningsfinansiärerna inom området en gemensam forskningsagenda.

Under 2019 betalade Formas ut totalt 603 miljoner kronor i forskningsstöd till forskning inom de areella näringarna. SLU, som under 2019 mottog 341 miljoner kronor, är fortfarande den största bidragsmottagaren. Resultatredovisning för Formas verksamhet i övrigt lämnas i utgiftsområde 20 avsnitt 4 Miljöforskning.

SLU Grogrund, ett kompetenscentrum för växtförädling, har invigts. SLU Grogrund styrelse är en samverkansarena mellan forskning, det offentliga och näringen. Hittills har styrelsen beslutat om finansiering av 13 projekt som spänner över bl.a. metodutveckling, utvärderingar av material, klimatstabilitet och livsmedelskvaliteter.

Sveriges lantbruksuniversitet

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av utbildning och forskning bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Kunskap och innovation används följande kompletterande indikatorer och bedömningsgrunder:

- antal helårsstudenter
- antal sökande och antagna
- prestationsgrad och examinationsfrekvens (antal examinerade individer)
- andel disputerade lärare
- vetenskaplig publicering
- externa medel.

Antalet helårsstudenter uppgick under 2019 till 3 900 (69 procent kvinnor och 31 procent män) vilket innebär en ökning med ca 200 jämfört med 2018 och därmed ett brott av den sjunkande trenden av antalet helårsstudenter.

Även antalet behöriga sökande till program som börjar på grundnivå ökar, liksom antalet ansökningar och antagna studenter till program på avancerad nivå, se tabell 2.21.

Tabell 2.21 Sökande och antagna till högskoleutbildning

	2015	2016	2017	2018	2019
Sökande grundnivå	5 895	5 746	5 674	5 247	5 848
Antagna grundnivå	1 050	1 124	998	1 032	1 020
Andel kvinnor/män	68/32	66/34	67/33	68/32	68/32
Sökande avancerad nivå	2 198	2 829	3 560	4 556	5 338
Antagna avancerad nivå	411	426	608	701	609
Andel kvinnor/män	64/36	57/43	61/39	60/40	63/37

Källa: SLU, årsredovisning 2019.

Prestationsgraden varierar något mellan åren, men ligger på en hög nivå nationellt sett, se tabell 2.22.

Tabell 2.22 Prestationsgrad läsåren 2015–2019

Procent	2015	2016	2017	2018	2019
Kvinnor	93	92	89	92	89
Män	91	87	86	89	87
Totalt	92	90	89	91	88

Anm.: Tabellen redovisar totalprestationsgraden, där utresande utbytesstudenter som inte får någon helårsprestation redovisad ingår.

Källa: SLU.

Antalet disputerade lärare 2019 var på samma nivå som föregående år, 973 (42 procent kvinnor och 58 procent män).

SLU uppvisar fortsatt goda resultat när det gäller vetenskaplig publicering. Forskare vid SLU publicerade drygt 1 800 artiklar och kunskapsöversikter (reviews) under 2019 vilket är en ökning med 7 procent jämfört med 2018. Trenden med ökande publicering har funnits en rad år, jämförelsevis noterades drygt 1 100 publiceringar 2010. Ett mått på hög kvalitet är att i genomsnitt 17 procent av alla artiklar som publiceras internationellt tillhör de 10 procent mest citerade i världen inom sina respektive ämnesområden.

SLU har tillhandahållit miljödata till ansvariga myndigheter för dessas uppföljning av de nationella miljömålen.

Den externa finansieringen utgjorde 54 procent av de totala intäkterna till forskning och utbildning på forskarnivå 2019. Externfinansieringsgraden varierar, men har ökat något under 2019.

2.6.3 Skog

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen i skogen bidrar till målet för utgiftsområdet och skogspolitikens två jämställda mål, produktionsmålet och miljömålet, används följande centrala indikatorer:

- tillväxt, avverkning och skogsbruksåtgärder
- skog och vilt i balans
- skydd mot skadeinsekter m.m.
- miljöhänsyn i skogsbruket

- skydd och bevarande av skogsmark
- skogsbrukets klimatnytta.

Som en följd av den översyn som gjorts av resultatexterna har resultatindikatorn röjning utgått. Information om röjning är i stället inkluderad i indikatorn tillväxt, avverkning och skogsbruksåtgärder. Redovisning för Levande skogar finns i utgiftsområde 20.

Nationellt skogsprogram

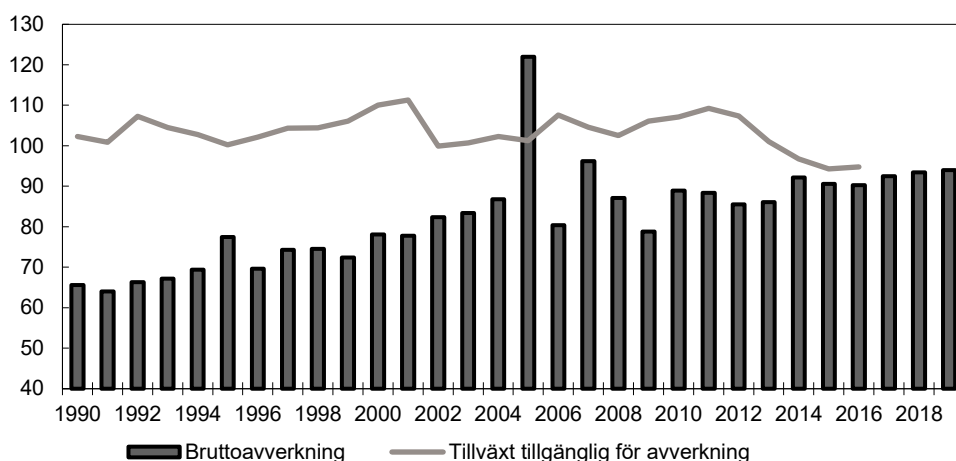
Arbetet inom ramen för Skogsprogrammets strategi med dess vision och fem fokusområden har fortsatt under 2019. Ett flertal regeringsuppdrag har genomförts inom ramen för det nationella skogsprogrammet under 2017–2019 och har lett till en rad kunskapsunderlag och aktiviteter. Cirka 25 miljoner kronor har fördelats till länsstyrelser och regioner 2018–2019 vilket innebär att regionala arbeten med skogsprogram har inletts i samtliga län. Skogsstyrelsen har även arbetat med att utveckla rådgivningsinsatser för hållbart skogsbruk inom arbetet med Skog med variation och bl.a. har antalet yrkesverksamma bland deltagarna i kampanjen ökat. Som en viktig del i det nationella skogsprogrammet har regeringen även bedrivit ett aktivt internationellt arbete.

Under 2019 påbörjades en fördjupad dialog om nyttjande av skog i syfte att öka samsyn och minska målkonflikter. Fyra kunskapsseminarier var planerade till våren 2020 varav ett seminarium om skogens mångbruk genomfördes och de tre återstående sköts till hösten 2020 på grund av den pågående pandemin.

Tillväxt, avverkning och skogsbruksåtgärder

Den årliga tillväxten på produktiv skogsmark som inte är formellt skyddad var enligt SLU ca 115 miljoner m³sk för 2015–2019. Den årliga tillväxten som var tillgänglig för avverkning 2014–2018 uppskattas till ca 95 miljoner m³sk. Den tillväxt som är tillgänglig för avverkning beräknas som årlig tillväxt på virkesproduktionsmark med avdrag för naturlig avgång som inte har tillvaratagits, samt tillägg för tillväxt på andra ägoslag än skogsmark. Den totala tillväxten har ökat trendmässigt under flera decennier, medan tillväxten tillgänglig för avverkning legat relativt stabilt sedan 1990.

Bruttoavverkningen uppgick 2019 enligt Skogsstyrelsens preliminära beräkning till ca 94 miljoner m³sk. Diagram 2.4 visar hur den årliga avverkningen och tillgänglig tillväxt utvecklats. Sedan 1990 har en allt större andel av den tillgängliga tillväxten avverkats. Ungefär hälften av den årliga nettoavverkningen förädlas till skogsprodukter medan den andra hälften utnyttjas som bioenergi framför allt i massa- och pappersindustrin och i kraftvärmeverk.

Diagram 2.4 Bruttoavverkning jämförd med årlig tillväxt tillgänglig för avverkningMiljoner m³sk

Anm. Bruttoavverkning inkluderar hela lämnade träd. Tillväxt tillgänglig för avverkning redovisas i löpande femårsmedelvärden. Tillväxt i alla åldersklasser ingår. Tillväxt och avverkning på andra ägoslag än skogsmark ingår.
Källa: Skogsstyrelsen JO0312 samt SLU Skogsdata 2020.

Varje år förnygras ca 200 000 hektar efter slutavverkning. Plantering är den vanligaste förnygringsformen med 84 procent, därefter följer naturlig förnygring 10 procent, sådd 4 procent samt ingen åtgärd 2 procent. Drygt 90 procent av förnygringarna inventerade 2017–2019 uppfyllde krav enligt föreskrifter meddelade av Skogsstyrelsen utan ytterligare åtgärd. Förnygring via plantering har högst andel godkända förnygringar. Leveransen av skogsplantor uppgick 2019 till 381 miljoner plantor, vilket är i nivå med 2018. Gran- och tallplantor utgjorde 96 procent av totalt antal levererade skogsplantor.

Areal i behov av röjning har trendmässigt ökat varje år sedan mitten på 90-talet, men har under de senaste åren stabiliserat sig och ligger nu på ca 260 000 hektar per år enligt Riksskogstaxeringen, som utförs årligen av SLU. Arealen med bedömt omedelbart röjningsbehov ligger på en fortsatt hög nivå, drygt 1,4 miljoner hektar, vilket motsvarar ungefär sju procent av den samlade arealen virkesproduktionsmark.

Skog och vilt i balans

De flesta av landets älgförvaltningsområden inventeras vartannat år. Resultaten visar på omfattande skador, särskilt i södra Sverige. Bland annat har viltskadorna på ungskog av tall ökat. Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen har tagit fram måltal som är lämpliga för att åstadkomma en tolerabel skadesituation i skogen förenlig med riksdagens målsättning. Årsskadorna på tall är i dag 16 procent i Götaland och i övriga landet 12 procent, att jämföras med måltalet 5 procent. På mer än 90 procent av de inventerade ytorna har rönn, sälg, asp och ek svårt att växa upp till fullstora träd. Skogsstyrelsen arbetar aktivt med rådgivning inom projektet Mera Tall för att vända utvecklingen.

Skydd mot skadeinsekter m.m.

Granbarkborren har under 2019 fortsatt vara ett stort problem i södra och mellersta Sverige. Totalt uppskattas 7 miljoner m³sk angripna 2019 vilket är en fördubbling jämfört med 2018. Genom budgetpropositionen för 2020 tillskötts medel för bekämpning av granbarkborren och Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, länsstyrelserna och Trafikverket har på uppdrag av regeringen arbetat för att bekämpa skadorna. Skogsstyrelsen leder projektet Stoppa borrarerna där man samverkar mellan näring och myndigheter för att begränsa skadorna. Skogsbrukets prioriteringar har resulterat i en ökning av utforsling och avverkning av skadad skog för att minska spridningen.

Skogsindustrin har främjat efterfrågan på granbarkborreskadad skog. Skogsstyrelsen har påskyndat processen genom att prioritera avverkningsdispenser. Skogsstyrelsens riskindexkartor underlättar lokalisering av skadad skog. Skogsstyrelsen har ökat sin rådgivning om bekämpning av granbarkborrar och sprider kunskap om hur man på lång sikt ökar skogens motståndskraft mot skadegörare genom kampanjen Skog med variation.

Miljöhänsyn i skogsbruket

Volymen av lämnad död ved i samband med föryngringsavverkning fortsätter att öka och utgjorde 2019 ca 5,8 m³sk per hektar. Volymen lämnade hänsynsträd låg 2019 på ca 6,7 m³sk per hektar. Under det senaste decenniet uppvisas en svag men positiv utveckling när det gäller hänsyn till skyddszoner. Antalet överfarter över vattendrag i samband med avverkning med stor negativ påverkan har minskat. Uppföljningarna visar att allvarliga skador på hänsynskrävande biotoper har ökat under senare tid. Den särskilt inriktade hänsynsuppföljningen för kulturmiljöer visar nationellt på förbättringar med 8 procentenheter, från 20 procent till 12 procent, där åtgärder gett skador på kända kulturmiljöer. De hänsynsytor som lämnas i samband med föryngringsavverkning utgörs främst av trädgrupper, särskilt hänsynskrävande biotoper och kantzoner mot vattendrag. Arealen lämnad hänsynsyta har gradvis ökat. Sedan 2008 har det årliga tillskottet av lämnad hänsynsareal varit ca 20 000 hektar produktiv skogsmark per år vilket motsvarar ca 10 procent av den årligt avverkade arealen. Mellan 1993 och 2018 har hänsynsytor lämnats i samband med föryngringsavverkningar som sammanlagt motsvarar ca 426 000 hektar. Skogsstyrelsen har inte underlag för att bedöma den biologiska funktionaliteten i den hänsyn som skogsbruket ska ta till bl.a. hänsynskrävande biotoper och kantzoner. Det saknas uppföljning av om lämnad hänsyn efter avverkning långsiktigt finns kvar. Skogsstyrelsen avser återkomma med ny utvecklad hänsynsuppföljning som är statistiskt säkerställd.

Skydd och bevarande av skogsmark

Under 2019 fattade Skogsstyrelsen beslut om 1 424 hektar biotopskydd och naturvårdsavtal. Totalt har Skogsstyrelsen under perioden 1993–2019 beslutat om ca 31 900 hektar biotopskyddsområden och 39 000 hektar naturvårdsavtal. Den genomsnittliga ersättningen till markägare under 2019 för biotopskydd var 152 550 kronor per hektar och för naturvårdsavtal 32 640 kronor per hektar. Totalt har ca 3,1 miljarder kronor utgått till markägare från Skogsstyrelsen som ersättning för områdesskydd mellan åren 1993–2019.

Statistiska centralbyrån har redovisat att av den produktiva skogsmarken är sex procent formellt skyddad, fem procent uppskattas vara frivilliga avsättningar, och två procent skattas som hänsynsytor. Improduktiv skogsmark som inte överlappar formellt skydd omfattar elva procent av Sveriges totala skogsmark. Med anledning av metodmässiga och juridiska skillnader mellan skyddsformerna ska en aggregering av siffrorna göras med en viss försiktighet.

Tabell 2.23 Formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt improduktiv skogsmark, 2019

	Arealer i hektar, utan överlapp mellan former		Andel av total skogsmark	
	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt
Formellt skyddad skogsmark	1 395 200	2 352 700	6 %	9 %
Frivilliga avsättningar	1 254 800	1 254 800	5 %	4 %
Hänsynsytor	456 400	456 400	2 %	2 %
Improduktiv skogsmark		3 221 800		11 %

Källa: Statistiska centralbyrån Statistiskt meddelande MI 41 SM 2002.

Skogsbrukets klimatnytta

Klimatinsatser inom skogsbruket för att minska de globala klimatförändringarna består dels av att producera bioenergi och förnybara material för att ersätta fossila alternativ i hela samhällsekonomin, dels av att minska utsläpp av växthusgaser och öka upptag av koldioxid i skog och mark.

Biobränslen från de gröna näringarna svarar i dagsläget för 38 procent av den svenska slutliga energianvändningen varav ca 80 procent kommer från skogsbruket och skogsindustrins biprodukter. Total tillförd mängd biobränsle 2018 var 141 TWh, vilket är en liten minskning från föregående år men nästan en fördubbling jämfört med de 61 TWh biobränslen som tillfördes 1990. En mindre del av detta är importerat i form av rundvirke, biodrivmedel samt avfall för förbränning.

Skog och skogsmark, inklusive träprodukter, hade 2018 ett nettoupptag på 49,1 miljoner ton koldioxidekvivalenter, vilket är 18 procent högre jämfört med 1990, men något lägre än 2017. Nettoupptaget inkluderar stora utsläpp från torvmarker som tidigare varit våtmarker och som dikats ut för skogsproduktion. Anledningen till ökningen av nettoupptaget sedan 1990 är främst den sammanlagt ökade tillväxten i den svenska skogen, vilket lett till en större differens mellan total tillväxt och avverkning än tidigare, trots att även avverkningen ökat under samma period. Även under 2019 har avverkningen varit hög och sannolikt kommer det rapporterade nettoupptaget för 2019 vara i nivå med tidigare års nivåer.

2.6.4 De samiska näringarna

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen för de samiska näringarna bidrar till målet för utgiftsområdet samt det övergripande målet för samepolitiken krävs en utveckling av statistiken. Arbete med att ta fram relevanta indikatorer för samisk besöksnäring, samiskt hantverk, duodji (samisk slöjd och konsthantverk) och småskalig slakteri- och förädlingsverksamhet pågår. För att redovisa och bedöma resultaten för utgiftsområdet, med avseende på rennäringen används den centrala bedömningsgrunden:

- renbruksplanernas användning

samt följande kompletterande indikatorer:

- vinterrenhjordens antal
- årets slakt
- prisutveckling för renkött
- bedömning av rovdjursskador.

Vinterrenhjordens storlek har fortsatt minska. Svängningar i renhjordens storlek beror till största delen på variationer i naturbetet och förändringar i rovdjursförekomst. Storleken har varierat i cykler mellan 220 000 och 260 000 i vinterhjord 1996–2019. Cirka 60 procent av renhjorden finns i Norrbottens län. Antalet renägare liksom antal gruppansvariga renskötare ligger relativt konstant på drygt 4 600 respektive drygt 1 000 personer. I den första gruppen är ca 40 procent kvinnor medan i den andra endast 19 procent.

Mellan 2010/11 och 2018/19 har antalet slaktade djur varierat mellan ca 58 000 och ca 45 000 med en tydlig minskning de senaste säsongerna. Den långsiktiga trenden är ett ökat medelpris per kilo. Utöver slaktintäkten tillkommer statligt pristillägg med 9 kronor/kilo för vuxna djur och 14,50 kronor/kilo för renkalv. Den totala slaktintäkten (slaktvärde+prisstöd) visar en fortsatt minskning sedan 2016/17. Ersättningen för rovdjursförekomst uppgick till 50,13 miljoner kronor under 2019. Både prisstöd och ersättning för rovdjursförekomst finansieras från anslag 1:22 *Främjande av rennäringen m.m.*

Tabell 2.24 Statistik rennäringen

	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Vinterrenhjord *								
(antal djur)	257 299	248 46	254 200	250 364	248 139	254 247	248 702	241 013
Slakt								
(antal djur)	57 675	44 869	54 440	56 333	54 802	59 121	53 150	47 618
Medelpris per kilogram								
(kronor)	51,6	49,9	52,8	57,1	59,5	68,6	66,5	67,4
Prisstöd								
(tkr)	17 161	13 232	17 095	17 768	16 362	18 806	16 381	14 825
Slaktvärde								
(tkr)								
(exkl. prisstöd)	75 451	58 639	74 491	83 312	80 291	107 366	90 641	81 767
Ersättning för rovdjursförekomst *								
(tkr)								
(från anslag 1:22)	63 813	52 397	49 837	53 822	53 120	50 412	54 268	50 130

Källa: Sametinget. * Avser kalenderår 2012–2019.

Utvecklingsarbetet med renbruksplaner fortsätter och under 2019 har särskilt fokus lagts på att, utöver rennäringens markanvändning, integrera klimataspekter och andra omvärldsfaktorer i arbetet. Planerna underlättar helhetsanalyser av renskötselns markanvändningsbehov i relation till annan verksamhet, förbättrar dialogen med andra markanvändare och skapar förståelse och respekt för árbediehtu (traditionell kunskap). Planerna används enligt Sametinget allt mer i olika samrådsprocesser.

Under året har berörda myndigheter fortsatt arbetet med att öka kvaliteten på förvaltningsverktyget gällande samebyarnas toleransnivå för rovdjursskada, vilket avser andel skador på ren orsakade av stora rovdjur räknat på den aktuella samebyns faktiska renantal. Enligt en överenskommelse mellan berörda myndigheter ligger två underlag som grund för det fortsatta arbetet. Dessa är produktionsmodellen för beräkning av samebyarnas renförluster och resultaten från det nationella inventeringssystemet för stora rovdjur. Överenskommelsen har tillämpats som underlag vid beslut om licensjakt för järv 2019, där både det nationella inventeringsresultatet för järv och produktionsmodellen för beräkning av förlust av renar på grund av rovdjur utgjort grund för beslutet. Naturvårdsverket har även vid samverkan med länsstyrelserna i de nordligaste länen löpande påpekat vikten av att rikta den licensjakt som länsstyrelserna beslutar om till områden där skadorna på

rennäringen är höga i förhållande till toleransnivån om 10 procent och allra helst till samebyar med de allra högsta förlusterna. Enligt den beräkningsmodell som tagits fram ligger skadenivån fortsatt på ca 20 procent, och vissa samebyar har förluster på 30–40 procent.

Bidrag till skadeförebyggande åtgärder som skydd mot rovdjur enligt 3 § viltskadeförordningen (2001:724) har lämnats med totalt 4,57 miljoner kronor till 21 samebyar varav 2,7 miljoner kronor är särskilt bidrag som lämnats av Naturvårdsverket, med anledning av genetiskt viktig vargförekomst.

Högsta domstolen har den 23 januari 2020 i mål nr T 853-18 slagit fast att Girjas sameby – men inte staten – har rätt att upplåta småviltsjakt och fiske på samebyns byområde ovanför odlingsgränsen. Domen avser småviltsjakten och fisket på just det aktuella området på statens mark, men eftersom Högsta domstolens dom är vägledande måste principerna i domen beaktas även i andra juridiska sammanhang. Regeringen har påbörjat förberedelserna för att tillsätta en utredning.

Pandemin under 2020 har haft viss inverkan på rennäringen då arbetet som kräver nationsgränsöverskridande påverkats. Eventuella gränshinder har dock kunnat undanröjas genom dialog med våra grannländer. Vilka effekterna av pandemin kan väntas bli i ett senare skede, exempelvis vad gäller efterfrågan på renkött, återstår ännu att se.

2.7 Analys och slutsatser

Regeringens samlade bedömning för utgiftsområdet är att de redovisade insatserna bidrar till att uppfylla det övergripande målet.

2.7.1 En sammanhållen landsbygdspolitik

Det är regeringens uppfattning att den breda ansatsen i form av insatser inom ramen för landsbygdspolitiken tillsammans med åtgärderna i landsbygdsprogrammet bidrar till att nå det övergripande målet för landsbygdspolitiken.

Regeringen bedömer att pågående insatser inom ramen för landsbygdspolitiken bidrar till ökad attraktivitet och människors förutsättningar att bo, leva och verka i landsbygder.

Tillgång till bredband är viktigt för att kunna bo, leva och verka i hela landet. Alltjämt är många hushåll och företag utan bredbandsuppkoppling och riskerar att hamna på efterkälken i den digitala omställningen. Utbyggnad av bredband pågår i hela landet och ökningen är störst i landsbygdskommuner. Regeringen bedömer att bredbandsstödet är en bidragande faktor i den högre utbyggnadstakten.

Tillgänglighet till dagligvarubutik, drivmedel och skola påverkar människors vardag på ett utmärkande sätt. Regeringen bedömer att satsningarna på stödet till kommersiell service inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel och utgiftsområde 19 Regional utveckling samt stödet för en jämlik skola inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning har bidragit till förbättrade förutsättningar att bo, leva och verka på landsbygderna.

2.7.2 En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja

Sammanfattningsvis bedömer regeringen att de initiativ som har tagits inom livsmedelsstrategin främjar utvecklingen mot en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja och bidrar till att nå det övergripande målet för utgiftsområdet. I den nyligen beslutade andra handlingsplanen för livsmedelsstrategin fortsätter många av

åtgärderna från handlingsplan 1 t.o.m. 2025. Jordbruksverket har i uppdrag att följa utvecklingen i livsmedelskedjan och följa upp effekten av åtgärderna från både handlingsplan 1 och 2.

Händelser i omvärlden, som torkan under 2018 och nu den pågående pandemin, påverkar alla delar av livsmedelskedjan och tydliggör vikten av stärkt konkurrenskraft och beredskap samt en resiliert livsmedelsproduktion. Med anledning av minskat resande och rekommendationer om social distansering har efterfrågan inom restaurangnäringen och besöksnäringen minskat. Samtidigt har dagligvaruhandelns omsättning ökat då fler måltider äts hemma. På längre sikt finns risk att minskad köpkraft påverkar de internationella marknaderna och därmed prisnivån på jordbruksprodukter.

Regler och villkor

Regeringen konstaterar att lönsamheten i livsmedelskedjan under en längre period visar en nedåtgående trend, framför allt i primärproduktionen och inom livsmedelsindustrin. Ett fortsatt arbete kring sänkta kostnader, förenklingsinsatser, såsom utveckling av t.ex. en likvärdig livsmedelskontroll och utvecklad samverkan och samråd i beslutsprocessen, är viktigt. Att förenkla processer för efterlevnad av regler bidrar till att sektorn kan utvecklas och konkurrenskraften för företagen stärkas. För jordbrukets fortsatta utveckling och konkurrenskraft handlar det bl.a. om att se över tillståndsprövning för verksamhet och vissa markfrågor. Regelverket måste även anpassas till småskalig verksamhet och säsongbetonad verksamhet.

Regeringen gör bedömningen att åtgärderna inom den gemensamma jordbrukspolitiken bidrar till stärkta inkomster, stärkt konkurrenskraft, till arbetet med att uppnå flera miljömål och till utvecklingen på landsbygden.

Myndigheternas kontroll av djurskydd och livsmedel

Regeringen bedömer att den positiva utvecklingen i antalet djurskyddskontroller som länsstyrelserna har genomfört och hur många i förväg planerade och riskbaserade kontroller som har genomförts i förhållande till antalet anmälningskontroller, framför allt beror på länsstyrelsernas systematiska arbete för att leva upp till de gemensamt satta målen för djurskyddskontrollen. Myndigheterna har gemensamt uppsatta mål som ett instrument för att styra och följa upp kontrollen. Regeringen bedömer att djurskyddskontrollen, trots stora skillnader i måluppfyllelsen mellan olika länsstyrelser, bidrar till efterlevnaden av Sveriges högt ställda djurskyddskrav.

Grundat på uppgifter om bl.a. andelen anläggningar i högsta riskklass som har kontrollerats konstaterar regeringen att livsmedelskontrollen fortsätter att utvecklas i en positiv riktning. Samtidigt finns kvarvarande brister i en mindre andel av kontrollmyndigheterna.

Hållbar animalieproduktion – djurhälsa och djurskydd

Mot bakgrund av utvecklingen av antalet utbrott av smittsamma djursjukdomar och den låga försäljningen av antibiotika till djur samt låg antibiotikaresistens i djurhållning bedömer regeringen att svenska djur generellt har en god hälsa. Tack vare den svenska modellen som bygger på förebyggande åtgärder i stället för behandling är användningen av antibiotika till djur låg, med en bibehållen hög produktion. Jordbruksverkets kompetenscentrum för 3R-frågor bidrar till att stärka djurskyddet för försöksdjuren genom att främja och samordna arbetet med att ersätta, begränsa och förfina djurförsök.

Miljömässig hållbarhet i jordbruket

Det är inte möjligt att mellan enskilda år dra några mer långtgående slutsatser vad gäller utvecklingen av jordbrukets miljömässiga hållbarhet då miljöpåverkan från jordbruket beror av många faktorer, t.ex. årsmån och vad och hur mycket som produceras. Jordbruket är precis som många andra näringssektorer en bidragande orsak till att flera av miljökvalitetsmålen inte nås men är också en förutsättning för att andra miljökvalitetsmål ska kunna nås, exempelvis vad gäller öppna landskap med hävdade natur- och kulturmiljöer.

Stöd till metangasreducering

Regeringen bedömer att stöd till metangasreducering är rätt utformat i relation till uppdraget om dubbel miljönytta. Regeringen bedömer att stödet bidrar till att betydligt större mängder metangas rötas än vad som skulle varit fallet utan ett stöd.

Fiskeripolitik och vattenbruk

Regeringen menar att EU:s gemensamma fiskeripolitik skapar förutsättningar för att nå målen om att säkerställa ett biologiskt och socioekonomiskt hållbart fiske. Även framöver kommer det dock att krävas ett omfattande arbete dels avseende förhandlingarna inom EU, dels med genomförandet såväl inom EU som nationellt. Det handlar framför allt om anpassning av regelverk för exempelvis redskap och fiskerikontroll som en följd av landningsskyldigheten, samt fastställande av kvoter och totalt tillåtna fångstmängder enligt maximal hållbar avkastning (MSY). Det blir även allt mer tydligt att fiskresursernas livsmiljö behöver förbättras för att säkerställa välmående marina ekosystem inklusive deras fiskbestånd (se utg.omr. 20 Allmän miljö- och naturvård).

Genomförandet av havs- och fiskeriprogrammet visar att utvecklingen mot de uppsatta målen är positiv även om det är långt till målen på vissa områden.

Jakt och viltförvaltning

Naturvårdsverkets arbete utifrån viltstrategin innebär att viltförvaltningen fortsätter att utvecklas och expertbedömningar av viltforskningen borgar för att det finns kvalitativa underlag för en revidering av såväl strategin och dess åtgärder som utvecklingen av viltförvaltningen i stort. Då många viltstammar fortsätter att öka, särskilt vildsvinsstammen, eller kvarstår på en hög nivå har det varit viktigt med en fortsatt adaptiv viltförvaltning. En reviderad nationell förvaltningsplan för vildsvin har varit viktig för målet om en kontrollerad vildsvinsstam där skador på gröda och mark samt antalet trafikolyckor med vildsvin inblandade minskas. Även annat klövvilt, stora fåglar och rovdjur orsakar skador för olika verksamheter på landsbygden och i trafiken. Viltförvaltningen har aktivt bidragit till att förebygga skador och andra problem men utvecklingen går fortfarande åt fel håll när det kommer till antalet trafikolyckor med vilt inblandat.

Konsument och marknad

Livsmedelsindustrin och livsmedelsexport

Regeringen bedömer att den förstärkta satsningen på livsmedelsexport bidrar till att uppnå målet om en ökad svensk livsmedelsproduktion eftersom värdet av den totala exporten av livsmedels- och jordbruksprodukter ökade under 2019, undantaget vidareexporten av norsk fisk. Livsmedelsexport är ett viktigt verktyg för att öka den svenska livsmedelsproduktionen.

Medvetna val, offentlig konsumtion och hälsa

Mot bakgrund av den låga nivån av vissa zoonoser hos livsmedelsproducerande djur och vissa livsmedelsburna zoonoser hos människor bedömer regeringen att animaliska livsmedel i Sverige utgör en mycket liten risk för människors hälsa och att det finns goda förutsättningar för ett högt förtroende för svenska livsmedel.

Kunskap och innovation

Regeringen gör bedömningen att de redovisade insatserna inom det strategiska området Kunskap och innovation bidrar till att uppfylla det övergripande målet för utgiftsområdet. Arbetet med det nationella forskningsprogrammet för livsmedel, agendan för livsmedelsforskning och samverkansarenan Sweden Food Arena samt arbetet i SLU Grogrund har alla på ett väsentligt sätt ökat samverkan och samarbete såväl inom näringsens olika sektorer som mellan forskningsfinansiärer, forskare och näringslivet. Detta avspeglas bl.a. i den samsyn som formuleras om vilka forskningsutmaningar som behöver belysas. Både forskning och samverkan är långsiktiga processer vars resultat ses över längre tid. Regeringen anser att satsningarna lägger stabila strukturer för ökad samverkan och möjliggör synergier mellan aktörer. Inom ramen för livsmedelsstrategin pågår ett arbete med att utveckla inkubation i livsmedelskedjan.

De indikatorer som valts för verksamheten vid SLU visar att forskning och utbildning vid universitetet bidrar till att uppfylla målen för livsmedelsstrategin. De flesta indikatorerna pekar på en stabilt positiv utveckling. Särskilt positivt är ökning av studentantal samt att kvalitén på forskningen bedöms som hög.

Regeringen bedömer att SLU:s arbete med att öka attraktiviteten för sina utbildningar är av stor vikt för sektorns framtid. Den pågående pandemin under 2020 väntas leda till helt nya behov och utmaningar för universitetet. Kunskap och innovation bedöms få allt större betydelse för att komma ur krisen snabbast möjligt. Ökad arbetslöshet väntas också medföra ett ökat intresse för utbildning som investering i framtida utveckling.

2.7.3 Skog

Regeringen bedömer, utifrån årets resultat och indikatorer, att den befintliga modellen för skogsförvaltningen i huvudsak är anpassad för att uppnå de riksdagsbundna målen. Samtidigt finns det områden som behöver utvecklas.

Regeringen bedömer att det nationella skogsprogrammet utvecklas väl och att programmets olika aktiviteter och dialog fortsatt bidrar till att ytterligare främja en växande skogsnäring och ett hållbart skogsbruk. Den svenska skogen och skogsnäringen spelar en stor roll för svensk välfärd och sysselsättningen i alla delar av landet. Skogsprogrammets dialogprocess fördjupas med de kunskapsseminarier som planeras under 2020.

De senaste fem åren har avverkningsnivån varierat mellan 91 och 94 miljoner m³sk. Det är historiskt höga nivåer och beror på en hög efterfrågan på svenska skogsprodukter i kombination med stora investeringar i ökad produktionskapacitet inom skogsindustrin under 2010-talet. Även virkesimporten har ökat de sista tio åren. 2019 nettoimporterades ca 8 miljoner m³sk. De energi- och klimatpolitiska målen förväntas bidra till en ytterligare ökad efterfrågan på skoglig biomassa. Enligt de färdplaner för fossilfri konkurrenskraft som redovisats inom Fossilfritt Sverige kommer det framtida behovet av bioenergi att öka kraftigt inom såväl transportsektorn som inom basindustrin, samtidigt som nya biobaserade produkter i ökad utsträckning ska ersätta befintliga produkter baserade på fossila råvaror.

I den växande cirkulära bioekonomin måste ett långsiktigt hållbart uttag av skogsråvara säkras samtidigt som också biologisk mångfald och sociala värden säkerställs. Skogsbruket har en stor påverkan på det svenska landskapet. Hittillsvarande åtgärder har inte varit tillräckliga för att nå Levande skogar och andra berörda miljömål. Den miljöhänsyn som tas i samband med skogsbruk visar både en långsiktig positiv utveckling men också på behov av att skogsbruket förbättrar hänsynen till naturvärden och kulturmiljövårdens intressen vid skötsel och brukande av skog. Med stöd av bl.a. de framtagna målbilderna för god miljöhänsyn samt samverkan och dialog kommer miljöhänsynen kunna förbättras ytterligare. Skogsbrukets arbete med ökad hänsyn till kulturmiljöer har gett tydlig effekt på kända kulturlämningar de senaste två åren och skadorna minskar.

Skadorna på skog är fortsatt stora, av såväl klövvilt som skadeinsekter. Det är viktigt med fortsatt samverkan mellan myndigheter och näringsliv för att begränsa utbrottet av granbarkborre. Regeringen bedömer vidare att insatserna bidragit till en hög medvetenhet hos markägare och resulterat i en mer effektiv bekämpning. Regeringen bedömer att samverkan mellan näringsliv och myndigheter är viktig för att dämpa spridningen och att tillförda medel ger stor utväxling.

Klimatförändringarna kan komma att innebära fler konsekvenser för skogsbruket såsom ökade översvämningar, ökade stormfällningar och ökad risk för angrepp av skogsskadegörare. Oförutsedda händelser som stormar och bränder blir allt vanligare och det blir därför viktigt att planera skogsskötseln med rådande och framtida klimatförändringar i åtanke. Skogsstyrelsens handlingsplan för klimatanpassning är en viktig del i arbetet.

2.7.4 De samiska näringarna

Regeringen bedömer att en livskraftig rennäring och andra samiska näringar är en grundförutsättning för en levande samisk kultur. Renskötseln är också viktig för att Sverige ska nå miljökvalitetsmålet Storslagen fjällmiljö. Insatserna på området bedöms bidra till uppfyllande av det övergripande målet.

Regeringen bedömer att utmaningen för renskötselns framtid fortsatt främst består av att hantera och att hitta en balans mellan påverkan av pågående och framtida verksamheter i förhållande till rennäringens behov av betesmarker. Även klimatförändringar och extremväder har en betydande påverkan på rennäringens verksamhet. Att framställa underlag för markanvändningen är en av de viktigaste åtgärderna för att minimera intressekonflikter i renskötselområdet. Fortsatt utveckling av renbruksplanerna är därför viktigt, men även Sametingets och samebyarnas möjligheter att delta i de samrådsprocesser som sker kring etablering av olika verksamheter är av betydelse. Regeringen anser även att det är viktigt att berörda myndigheter fortsätter arbetet för att toleransnivån för skador av stora rovdjur inte ska överskridas.

2.8 Politikens inriktning

I Sverige ska alla kunna leva och förverkliga sina drömmar, oavsett var man bor. Regeringens mål är att politiken för areella näringar, landsbygd och livsmedel ska bidra till en hållbar utveckling i alla delar av landet. Regeringen vill se levande och livskraftiga landsbygder med konkurrenskraftiga gröna näringar, jobb och företag samtidigt som värdefull miljö skyddas. Nu finns också behov av en grön återstart som kan bidra till jobb och omställning. De areella näringarna har bland annat genom produktion av förnybara råvaror och förädling av produkter en viktig roll i arbetet med klimatomställningen, en cirkulär och biobaserad ekonomi och ett hållbart

samhälle där de nationella miljömålen nås. Svensk livsmedelsproduktion bidrar stort till jobb och tillväxt på landsbygden. Enligt livsmedelsstrategins målsättning ska livsmedelsproduktionen öka och därmed kan försörjningsförmågan stärkas och sårbarheten minskas. En ökad innovationsgrad, stärkt marknadsutveckling och en starkare livsmedelsexport är viktiga delar i att åstadkomma detta.

2.8.1 En sammanhållen landsbygdspolitik

Målet för en sammanhållen landsbygdspolitik är en livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet. Den sammanhållna landsbygdspolitiken ska ses som en plattform utifrån vilken beslut och åtgärder för att göra det möjligt att bo, leva och arbeta på landsbygderna ska utformas. Politiken ska fungera sammanhållande, där en viktig del är att aktivera andra politikområden. Regeringen föreslår därför satsningar på landsbygder inom flera politikområden, för att verkställa en sammanhållen landsbygdspolitik.

Landsbygdspolitiken ska också bidra till att uppfylla målet för den regionala utvecklingspolitiken. Båda dessa politikområden har en geografisk utgångspunkt, där sektorssamordning och flernivåsamverkan är central. Den fortsatta utvecklingen av dessa politikområden ska samordnas och insatser inom politikområdena ska komplettera varandra. Även livsmedelsstrategin, skogsprogrammet, den gemensamma jordbrukspolitiken samt havs- och fiskeriprogrammet bidrar till målen för en sammanhållen landsbygdspolitik.

Den pågående pandemin har under 2020 bidragit till tilltagande skillnader mellan olika funktionella analysregioner och det är därför viktigt att insatser genomförs för att tidigt bidra till att bryta denna utveckling, se utgiftsområde 19 Regional utveckling.

Regeringen anser att mer kunskap behövs om hur glesa miljöer kan ges möjlighet att bidra till ökad hållbarhet och jobb i hela landet. En samlad forskningsbaserad kunskapsutveckling ökar effekten av landsbygdspolitiken inom olika områden. Forskning kring olika landsbygder ska stärkas genom förbättrad samordning och samverkan mellan aktörer som bedriver forskning inom landsbygdsutveckling och regional utveckling. Regeringen kommer att återkomma i frågan i den kommande forsknings- och innovationspolitiska propositionen, se även utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.

Regeringen anser att företagsklimatet i gles- och landsbygdskommuner fortsatt behöver stärkas och föreslår därför att ytterligare 70 miljoner kronor tillförs den pågående satsningen för att utveckla företagsklimatet i de 39 kommunerna i stödområde A.

Regeringen föreslår att satsningen på produktion av biogas som används i transportsektorn förlängs med 200 miljoner kronor under 2021.

Regeringen anser att fortsatta satsningar på kommunikationer i landsbygder är angelägna för en hållbar utveckling. För att bidra till möjligheterna att leva och verka på landsbygden tillför regeringen extra medel för vägunderhåll bl.a. på landsbygden. Regeringen har även beslutat om ett utökat järnvägsunderhåll samt en förstärkning av den fortsatta utbyggnaden av bredband i landsbygder. Se även utgiftsområde 22 Kommunikationer.

2.8.2 En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja

Regeringen beslutade i december 2019 om en ny handlingsplan del 2 för livsmedelsstrategin, med åtgärder avseende 2020–2025. Med dessa åtgärder anser

regeringen att det skapas förutsättningar att nå livsmedelsstrategins mål. Utifrån effekterna av coronapandemin bedömer regeringen att det kan behövas ytterligare satsningar inom ramen för livsmedelsstrategin för att skapa en robustare och mer konkurrenskraftig livsmedelsproduktion som är anpassad för framtida omvärldsförändringar.

Regler och villkor

De regler och villkor som gäller för livsmedelskedjans företag har som syfte att säkra till exempel miljö, hälsa och djurvälstånd men kan medföra omfattande administration och kostnader för företag och enskilda. Det är därför viktigt att utformningen och tillämpningen av regler och villkor är effektiv och enkel samt stödjer livsmedelsstrategins mål. Regeringen har gett Livsmedelsverket i uppdrag att utreda och genomföra ett nytt avgiftssystem för slakterikontrollen. Avgifterna i det nya avgiftssystemet ska vara förenliga med den nya kontrollförordningen samt bidra till konkurrenskraftiga villkor för den svenska livsmedelssektorn, underlätta för småskalig slakt och ge incitament för en effektiv slakt och kontroll.

Regeringen avser fortsatt att verka för att berörda myndigheter beaktar stärkt konkurrenskraft för företagen i sitt arbete med att utforma och tillämpa regler och villkor. Det är prioriterat för regeringen att företagen har rimliga möjligheter att uppfylla de krav som ställs och att processerna för tillståndsgivning är snabba och effektiva. Regeringen föreslår därför att anslag 1:15 *Konkurrenskraftig livsmedelssektor* ökas med inledningsvis 19 miljoner kronor per år så att ytterligare förenklingsinsatser inom området kan genomföras, såsom likvärdig livsmedelskontroll och att se över tillståndsprövning för verksamheter.

Europeiska rådet antog slutsatser i juli 2020 för en ny ramperiod för EU-budgeten 2021–2027. Regeringen föreslår ett fortsatt kraftfullt landsbygdsprogram under övergångsåren 2021–2022. Den föreslagna nationella medfinansieringen under övergångsåren kompenserar för att volymen medel i Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling minskar i kommande budgetperiod (2021-2027) jämfört med innevarande period.

Förvaltningen av nuvarande jordbrukspolitik är fortsatt en utmaning för berörda myndigheter. Det gäller såväl handläggning av ärenden i nuvarande program som att kvalitetssäkra it-system inför kommande programperiod. För att berörda myndigheter ska ha möjlighet att komma till rätta med bristerna föreslår regeringen en tillfällig förstärkning av Jordbruksverkets och länsstyrelsernas förvaltningsanslag

Regeringen vill minska de skador vildsvin orsakar, underlätta för vildsvinsjakt samt försäljning och distribution av vildsvinskött. Därför föreslår regeringen en förstärkning av det vildsvinspaket som beslutats inom ramen för livsmedelsstrategin genom att tillföra anslag 1:15 *Konkurrenskraftig livsmedelssektor* 20 miljoner kronor per år 2021–2025.

Regeringen ska arbeta för en fortsatt god djurvälstånd i Sverige som uppfyller djurskyddslagens (2018:1192) höga intentioner. Arbetet med ett stärkt djurskydd för försöksdjur behöver fortsätta. Regeringen föreslår därför att Jordbruksverket tillförs 15 miljoner kronor per år 2021–2023, för att myndighetens kompetenscentrum för 3R-frågor ska fortsätta främjandet av alternativa metoder till djurförsök och verka för en ökad välfärd hos försöksdjur. Med 3R menas ersätta, begränsa och förfina användningen av försöksdjur.

Regeringen kommer att fortsätta att internationellt arbeta för minskad antibiotikaanvändning i djurhållningen globalt. Insatserna ska komplettera de insatser

som genomförts under Sveriges ordförandeskap i OECD:s Jordbrukskommitté 2017–2019.

En tryggad livsmedels- och dricksvattenförsörjning är viktiga delar i ett motståndskraftigt civilt försvar. Detta aktualiserar också behovet att nå målen i livsmedelsstrategin. Men ytterligare åtgärder behöver vidtas utöver insatserna inom ramen för livsmedelsstrategin. Regeringen föreslår därför satsningar för uppbyggnad av livsmedelsberedskap och tryggad dricksvattenförsörjning vid höjd beredskap och då ytterst krig. De samlade åtgärderna kan även bidra till att stärka förmågan att hantera svåra påfrestningar på försörjningen i fredstid. Regeringen avsätter därför 70 miljoner kronor för 2021 avseende livsmedel och dricksvatten inom ramen för civilt försvar. Regeringen avser att återkomma med ett förslag till övergripande inriktning för det civila försvaret i den försvarspolitiska propositionen för perioden 2021–2025.

Inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken fortsätter Sverige att vara pådrivande i EU för ett starkare samarbete som anpassar både fångstkvoter och fångstmetoder för att uppnå hållbara fiskbestånd. Goda och långsiktiga förutsättningar är viktiga för fiskerinäringen och dess företag i Sverige, inte minst för det kustnära fisket. Det är helt avgörande att åtgärder och beslut baseras på de vetenskapliga råden och när osäkerhet råder bör, i enlighet med grundförordningen för EU:s gemensamma fiskeripolitik (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken), försiktighetsansatsen tillämpas. Åtgärder för att återuppbygga torskbestånd i Östersjön och det europeiska ålbeståndet är särskilt viktiga. I syfte att förstärka insatser för den biologiska mångfalden fortsätter regeringen arbetet med att utveckla det hållbara fisket med åtgärder för att minska bottentrålning i känsliga områden i Sverige och EU. Utgångspunkten är att det ska vara förbjudet att bottentråla i skyddade områden. Möjlighet till begränsade undantag kan ges i förvaltningsplanen. Samtidigt är fortsatt utveckling av selektiva och skonsamma fiskeredskap viktigt för att minimera fiskeverksamhetens negativa inverkan på den marina miljön och för att underlätta genomförandet av landningsskyldigheten. Åtgärder för att stötta de fiskare som byter redskap ska kunna genomföras. Inom EU verkar också regeringen för ett kontrollsystem som är effektivt, proportionerligt, ändamålsenligt och anpassat till den gemensamma fiskeripolitiken, bland annat genom ny teknik. De åtgärder som regeringen genomför ska utformas så att de möjliggör att ett hållbart och konkurrenskraftigt fiske kan bibehållas och utvecklas, utan att öka den samlade administrativa bördan för företagen. Regeringen bedömer vidare att arbetet med fiskerikontroll behöver förstärkas. Kontrollen för att stoppa illegalt fiske stärks, utan att öka den samlade administrativa bördan för företagen. Regeringen gör satsningar på dessa områden som beskrivs vidare inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

Övergripande prioriteringar och mål för det svenska havs- och fiskeriprogrammet för perioden 2021–2027 ska vara att understödja genomförandet av EU:s gemensamma fiskeripolitik och dess långsiktiga mål om ett hållbart fiske och vattenbruk samt relaterade miljömål och delar av EU:s integrerade havspolitik. Programmet ska även understödja återhämtningen av de delar av fiskerinäringarna som drabbats av den pågående pandemin. Av betydelse är också åtgärder som syftar till att korrigera marknadsmislyckanden, som bidrar till att uppfylla livsmedelsstrategins och landsbygdspolitikens mål. Regeringen anser det viktigt att programmet är fokuserat och effektivt med färre åtgärder än enligt den fondförordning som för närvarande förhandlas inom EU. Regeringens utgångspunkt är att programmets tillämpningsområde inte bör utökas. Subventioner som leder till överfiske ska fasas ut, samtidigt som det hållbara småskaliga fiskets konkurrenskraft värnas.

Svensk viltförvaltning ska vara adaptiv och ekosystembaserad samtidigt som regionaliseringen fortsatt utvecklas. Förvaltningen måste bygga på vetenskapligt underlag och på legitimiteten hos de människor och verksamheter som berörs. Regeringen följer fortsatt utvecklingen av vildsvinspopulationen och dess skador på gröda och involvering i trafikolyckor.

Konsument och marknad

Livsmedelsföretagen verkar på en global marknad. En väl fungerande marknad med effektiv konkurrens leder till mer konkurrenskraftiga företag som i sin tur har större möjlighet att växa, både nationellt och internationellt. En ökad innovationsgrad och en starkare livsmedelsexport är viktiga delar i att på lång sikt öka svensk livsmedelsproduktion. Åtgärder för att stärka svensk livsmedelsexport, bland annat genom ökad samverkan mellan det offentliga och det privata för att skapa förbättrade förutsättningar för export är fortsatt prioriterade.

Den 17 april 2019 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/633 om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan (UTP-direktivet). Direktivet syftar bland annat till att skydda leverantörer mot köparens otillbörliga handelsmetoder vid kommersiella köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter. Regeringen avser att genomföra UTP-direktivet under 2021 och föreslår därför att Konkurrensverket tillförs 8 miljoner kronor.

Regeringen anser att bevarandet av småskalig livsmedelsproduktion har betydelse för tillväxt och utveckling på landsbygden, bevarandet av den småskaliga livsmedelsförädlingen och främjandet av det immateriella kulturarvet. Regeringen avser därför att fortsatt stödja sådan verksamhet genom att tillföra verksamheten vid Resurscentrum för småskalig livsmedelsförädling (Eldrimner) 10 miljoner kronor per år 2021–2023.

Regeringen föreslår att Jordbruksverket tillförs 25 miljoner kronor per år 2021–2023, för fortsatt arbete med samordningsfunktionen för ekologiska livsmedel. Samordningsfunktionen bildades 2017 för att främja produktion, konsumtion och export av ekologiska livsmedel som ett led i satsningarna inom livsmedelsstrategin.

Kunskap och innovation

De stora satsningar inom universitets- och högskolesektorn som gjordes 2020 med anledning av pandemin fullföljs nu. För SLU innebär satsningarna bl.a. ett utökat utbildningsutbud i bristyrkesutbildningar med en permanent utökad budget från 2021. Skogligt basår och naturvetenskaplig bastermin samt utbildningarna på mastersnivå utökas med en särskild satsning 2021 och 2022. Satsningen på livslångt lärande fortsätter även 2021. Vidare genomförs en generell femårig utbyggnad 2021–2025.

I en omställningsfas där det finns behov av att tillgodose utbildning för karriärbytare föreslår regeringen att 10 miljoner kronor avsätts för att bedriva snabbspårsutbildningar för bland annat livsmedelsinspektörer och andra bristyrken.

Forskning och innovation är grundläggande för att åstadkomma en hållbar och konkurrenskraftig samhällsomställning och kräver en långsiktigt stabil finansiering, exempelvis till program som drivs inom Formas, för att ge full utdelning. Det nationella kunskapssystemet inom livsmedelssektorn är viktigt för genomförandet av livsmedelsstrategin och gör att vi kan möta de stora utmaningar inom klimat, miljö, hälsa och ekonomi som finns och säkra tillgången till livsmedel. Det finns även behov av att stärka det innovationsfrämjande arbetet inom livsmedelssektorn, bland annat genom samverkan mellan finansörer avseende innovationssatsningar. Regeringen

kommer att återkomma i frågan i den kommande forsknings- och innovationspolitiska propositionen.

För att stärka livsmedelskedjans robusthet behöver växtförädling fortsatt prioriteras. Regeringen föreslår därför att 5 miljoner kronor tillförs som en permanent nivåhöjning till SLU för kompetenscentret för växtförädling.

Regeringen föreslår att forskningsinfrastruktur inom SLU förstärks med 70 miljoner kronor 2021, i syfte att bidra till Sveriges position som ledande kunskapsnation. Regeringen avser medge försäljning för samhällsbyggnadsändamål av delar av SLU:s mark till Uppsala kommun.

2.8.3 Skog

Inriktningen för skogspolitiken ligger fast. Den svenska skogspolitiken bygger på de jämställda målen om produktion och miljö. En grundläggande del av skogspolitiken är skogsbrukets sektorsansvar och skogsägarnas frihet under ansvar. Äganderätten till skog behöver stärkas och värnas. Skogens viktiga roll i klimatarbetet, en växande cirkulär bioekonomi och roll för hållbar utveckling ska vidare synliggöras, liksom betydelsen för biologisk mångfald och sociala värden. Skogsnäringen står också för hela ca 10 procent av Sveriges totala varuexport och skapar jobb och tillväxt i hela landet.

Den årliga avverkningsnivån har ökat de senaste decennierna och har alltmer närmat sig den årliga tillväxten tillgänglig för avverkning. Samtidigt förväntas den framtida efterfrågan på svensk biomassa öka kraftigt i takt med övergången till en mer cirkulär och biobaserad ekonomi i enlighet med riksdagens beslutade klimatmål. Även biobaserade material bör återvinnas och bioekonomin utvecklas på ett sätt som är förenligt med arbetet för att nå andra miljö- och samhällsmål och med hänsyn till konsekvenserna för kolsänkor och biologisk mångfald över tid. I detta arbete kommer regeringens aviserade bioekonomistategi utgöra ett viktigt verktyg. Det är av stor vikt att en hållbar skoglig tillväxt med god och säkerställd tillgång till biomassa från den svenska skogen kan öka, inom ramen för att de nationella miljömålen nås. I arbetet bör även skadeeffekterna av ett förändrat klimat såsom en högre andel växtskadegörare beaktas.

Regeringen avser att ge ansvarig myndighet i uppdrag att göra en jämförande studie i sättet att redovisa skyddad mark i internationella sammanhang. Uppdraget ska också om möjligt ta fram förslag på hur Sverige kan redovisa skyddsformerna enligt IUCN-standard (International Union for Conservation of Nature) på ett sätt som blir mer jämförbart med andra länders.

För att förebygga skogsskador orsakade av stormar, bränder och torka, liksom att övervaka och bekämpa skador orsakade av växtskadegörare samt klövvilt m.m. föreslår regeringen att 30 miljoner kronor tillförs årligen till Skogsstyrelsen från och med 2021. Regeringen föreslår även att SLU tilldelas 30 miljoner kronor permanent för inrättande av ett skogsskadecentrum inklusive bland annat riskvärdering för skogsskadegörare.

För att främja utvecklingen på landsbygden föreslår regeringen att det tillförs medel permanent för att öka takten i omarrondering av ägosplittrad skogsmark i framför allt Dalarna. För att kompensera för Jordfondens successivt minskande köpkraft avser regeringen återinvestera vinster vid försäljning av fastigheter i fonden.

Det nationella skogsprogrammet utvecklas för att ytterligare främja en växande skogsnäring och ett hållbart skogsbruk. Programmet ska bygga på skogsvårdslagens (1979:429) två mål om produktion och miljöhänsyn. Särskilt fokus ska läggas på goda

villkor för företagande i skogssektorn. Det regionala arbetet med skogsprogram och strategier utgör en allt viktigare del i genomförandet av skogsprogrammet. Regeringens satsningar på naturnära jobb, förenkling för företagare i skogssektorn och forsknings- och innovationssatsningar om bioekonomi samt insatser för att motverka skogsskador utgör också viktiga byggstenar i det fortsatta arbetet med skogsprogrammet. Skogsprogrammet är samtidigt en viktig del av en kommande bioekonomistrategi, som kompletterar strategin för cirkulär ekonomi.

Staten ska vara föregångare i hållbart skogsbruk och visa stor naturhänsyn.

Regeringen fortsätter satsningen på Naturnära jobb så att Skogsstyrelsen i samarbete med Sveriges geologiska undersökning, Naturvårdsverket, länsstyrelserna och Arbetsförmedlingen kan fortsätta arbetet med naturnära jobb för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden och som initierades i propositionen Vårändringsbudget för 2020 (prop. 2019/20:99).

Regeringen anser att det finns ett stort behov av att skapa bättre förutsättningar och långsiktiga spelregler för biobränslen samt säkerställa en bred råvarubas. Regeringen avser därför att ta fram en svensk bioekonomistrategi tillsammans med de gröna näringarna som bidrar till ökad tillgång till biomassa och sysselsättning i hela landet och skapar miljö- och klimatnytta. Detta aviserades i Klimathandlingsplanen (prop. 2019/20:65). Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som anförs i reservation 27 under punkt 20 om att en nationell bioekonomistrategi bör inrättas för att tillsammans med de gröna näringarna skapa större miljö- och klimatnytta (bet. 2018/19:MJU8 reservation 27 punkt 20, rskr. 2018/19:147). Tillkännagivandet är inte slutbehandlat.

En cirkulär bioekonomi behöver utvecklas och växa. Regeringen ser därför ett behov av forskningsinsatser på skogsråvaror och biomassa till forskning och innovationsverksamhet för hållbar utveckling av den gröna och blå biobaserade ekonomin. Det finns även behov av att stärka det innovationsfrämjande arbetet bland annat genom samverkan mellan finansörer och innovationssatsningar. Regeringen kommer att återkomma i frågan i den kommande forsknings- och innovationspolitiska propositionen (se även utg.omr. 24 avsnitt 4.6).

2.8.4 De samiska näringarna

Nuvarande rennäringslagstiftning är från 1971 och behöver bland annat anpassas till dagens samhällsstruktur och Högsta domstolens dom från den 23 januari 2020 i Girjas-målet (mål nr T 853-18). Mot bakgrund av detta kommer regeringen tillsätta en utredning för att se över rennäringslagstiftningen. Rennäringsens behov av att delta mer aktivt i olika processer kring samhällsplanering och markutnyttjande inom renskötselområdet fortsätter att öka, bland annat då regeringen avser införa en konsultationsordning i syfte att främja inflytande och delaktighet i beslutsprocesser som rör det samiska folket. Även behovet av anpassning till klimatförändringarna blir allt mer påtagligt. En viktig fråga för rennäringsen är även samexistens med rovdjuren. Det är därför angeläget att berörda myndigheters och rennäringsens arbete för att begränsa rovdjursskadorna till den beslutade toleransnivån fortskrider. Samtidigt bör rennäringsen kompenseras för de rovdjursskador som kvarstår genom ersättningen för rovdjursförekomst. Mot bakgrund av dessa utmaningar, i kombination med att pandemins påverkan på marknaden för renkött varit omfattande, föreslår regeringen en förstärkt finansiering av Sametingets främjandearbete.

2.9 Budgetförslag

2.9.1 1:1 Skogsstyrelsen

Tabell 2.24 Anslagsutveckling 1:1 Skogsstyrelsen

Tusental kronor

2019	Utfall	444 188	Anslagssparande	9 520
2020	Anslag	500 251 ¹	Utgiftsprognos	504 583
2021	Förslag	545 190		
2022	Beräknat	544 817 ²		
2023	Beräknat	495 585 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 540 233 tkr i 2021 års prisnivå.

³ Motsvarar 485 760 tkr i 2021 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Skogsstyrelsens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Tabell 2.25 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:1 Skogsstyrelsen

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	488 251	488 251	488 251
Pris- och löneomräkning ²	8 029	12 241	18 067
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	48 910	44 325	-10 732
varav BP21 ³	49 120	44 120	28 620
- Generell besparing i statsförvaltningen	-1 380	-1 380	-1 380
- Förenklingspaket, skogsbruket	5 000	5 000	
- Insatser för att övervaka, förebygga och bekämpa skogsskador	30 000	30 000	30 000
- Gröna naturnära jobb inkl. naturvårdande skötsel	14 000	9 000	
- Uppdrag om metodutveckling för ökad kolsänka	1 500	1 500	
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	545 190	544 817	495 585

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2020. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2022–2023 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Regeringen anser att anslaget bör tillföras 14 000 000 kronor 2021 och 9 000 000 kronor 2022 för att bidra till att skapa gröna naturnära jobb inklusive naturvårdande skötsel.

Vidare anser regeringen att anslaget bör tillföras 1 500 000 kronor per år under 2021 och 2022 för Skogsstyrelsens arbete med metodutveckling för ökad kolsänka.

Anslaget ökas även med 5 000 000 kronor per år under 2021 och 2022 för ett förenklingspaket för skogsbruket.

Vidare ökas anslaget med 30 000 000 kronor från och med 2021 för insatser för att övervaka, förebygga och bekämpa skogsskador.

Anslaget minskas med 1 380 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing (se Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 7.4) och beräknas fr.o.m. 2022 minska med samma belopp.

Regeringen föreslår att 545 190 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Skogsstyrelsen* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 544 817 000 kronor respektive 495 585 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.26 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat	
			(intäkt–kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2019	308	310	-2	-2
Prognos 2020	300	300	0	-2
Budget 2021	300	300	0	-2

Tabell 2.27 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat	
			(intäkt – kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2019	143 343	157 409	-14 066	-14 066
(varav tjänsteexport)	183	71	112	112
Prognos 2020	79 900	82 509	-2 609	-16 675
(varav tjänsteexport)	1 000	1 109	-109	3
Budget 2021	74 500	77 000	-2 500	-19 175
(varav tjänsteexport)	1 500	1 500	0	3

Skogsstyrelsens offentligrättsliga verksamhet utgörs av avgifter som tas ut för vissa ärenden enligt skogsvårdslagen (1979:429) och miljöbalken. Skogsstyrelsen bedriver uppdragsverksamhet som ska finansieras genom avgifter med full kostnadstäckning. Undantaget är vissa arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Avgifterna får disponeras av Skogsstyrelsen.

2.9.2 1:2 Insatser för skogsbruket

Tabell 2.28 Anslagsutveckling 1:2 Insatser för skogsbruket

Tusental kronor

2019	Utfall	346 357	Anslagssparande	60 509
2020	Anslag	345 073 ¹	Utgiftsprognos	307 576
2021	Förslag	360 073		
2022	Beräknat	316 073		
2023	Beräknat	184 373		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stöd till vissa åtgärder inom skogsbruket och finansierar natur- och kulturmiljövårdsåtgärder inom skogsbruket och åtgärder för att

anlägga och vårda ädellövskog. Anslaget får användas för att täcka utgifter för biotopskydd och naturvårdsavtal. Anslaget får även användas för utgifter för att upprätta renbruksplaner och till att medfinansiera skogssträdsförädling. Vidare får anslaget användas för vissa administrationskostnader hos Skogsstyrelsen. Anslaget får även användas till att stödja skogsägare som har drabbats av skogsbränderna 2018.

Regeringens överväganden

Tabell 2.29 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:2 Insatser för skogsbruket

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	252 073	252 073	252 073
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	108 000	64 000	-67 700
varav BP21	112 000	68 000	
- Gröna naturnära jobb inkl. naturvårdande skötsel	112 000	68 000	
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	360 073	316 073	184 373

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen anser att anslaget bör tillföras 112 000 000 kronor 2021 och 68 000 000 kronor 2022 för att bidra till att skapa gröna naturnära jobb inklusive naturvårdande skötsel.

Regeringen föreslår att 360 073 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 316 073 000 kronor respektive 184 373 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 85 000 000 kronor 2022–2024.

Skälen för regeringens förslag: I hanteringen av vissa bidrag och ersättningar till skogsägare och för att skapa goda förutsättningar för fleråriga naturvårdsprojekt samt för ett effektivt genomförande av det nationella skogsprogrammet behöver ekonomiska åtaganden kunna ingås som medför utgifter under kommande år. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 85 000 000 kronor 2022–2024.

Tabell 2.30 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:2 Insatser för skogsbruket

Tusental kronor

	Utfall 2019	Prognos 2020	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024
Ingående åtaganden	24 276	41 738	57 000			
Nya åtaganden	35 227	50 121	67 700			
Infriade åtaganden	17 765	34 859	-39 700	-52 000	-25 000	-8 000
Utestående åtaganden	41 738	57 000	85 000			
Erhållet/förslaget bemyndigande	70 000	70 000	85 000			

2.9.3 1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt

Tabell 2.31 Anslagsutveckling 1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt

Tusental kronor

2019	Utfall	145 017	Anslagssparande	4 002
2020	Anslag	153 420 ¹	Utgiftsprognos	151 443
2021	Förslag	161 222		
2022	Beräknat	162 429 ²		
2023	Beräknat	166 264 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 161 222 tkr i 2021 års prisnivå.

³ Motsvarar 163 185 tkr i 2021 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Statens veterinärmedicinska anstalts förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Tabell 2.32 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	153 420	153 420	153 420
Pris- och löneomräkning ²	2 332	3 498	5 271
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer varav BP21 ³	5 470	5 511	7 573
- Finansiering av musselkontrollen	-5 000	-5 000	-5 000
- Generell besparing i statsförvaltningen	-530	-530	-530
- Civilt försvar 2021–2025: Livsmedel och dricksvatten	11 000	11 000	13 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	161 222	162 429	166 264

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2020. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2022–2023 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget minskas med 530 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing (se Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 7.4) och beräknas fr.o.m. 2022 minska med samma belopp.

Totalförsvaret ska stärkas och återuppbyggnaden av det civila försvaret intensifieras. Regeringen anser därför att anslaget bör ökas med 11 000 000 kronor 2021 och beräknas öka med 11 000 000 kronor 2022 och 13 000 000 kronor 2023.

För att finansiera andra prioriterade åtgärder minskas anslaget med 5 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 161 222 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Statens veterinärmedicinska anstalt* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 162 429 000 kronor respektive 166 264 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.33 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat	
			(intäkt-kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2019	182 312	183 076	-764	13 915
(varav tjänsteexport)	11 215	13 033	-1 818	2 195
Prognos 2020	209 000	205 000	4 000	17 915
(varav tjänsteexport)	7 800	9 300	-1 500	695
Budget 2021	174 500	178 500	-4 000	13 915
(varav tjänsteexport)	9 500	10 200	-700	-5

2.9.4 1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet

Tabell 2.34 Anslagsutveckling 1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet

Tusental kronor

2019	Utfall	109 231	Anslagssparande	
2020	Anslag	125 978 ¹	Utgiftsprognos	125 978
2021	Förslag	127 557		
2022	Beräknat	133 971 ²		
2023	Beräknat	115 037 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 132 502 tkr i 2021 års prisnivå.

³ Motsvarar 112 369 tkr i 2021 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för ersättning för veterinär service. Anslaget får användas för utgifter för att minska veterinärkostnaderna för företag med avlägset belägen djurhållning avseende livsmedelsproducerande djur.

Regeringens överväganden

Tabell 2.35 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	125 978	125 978	125 978
Pris- och löneomräkning ²	1 579	2 993	4 608
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer		5 000	-15 549
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	127 557	133 971	115 037

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2020. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2022–2023 är preliminär.

Regeringen föreslår att 127 557 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Bidrag till veterinär fältverksamhet* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 133 971 000 kronor respektive 115 037 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.36 Offentligrättslig verksamhet

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat	
			(intäkt–kostnad)	Accumulerat resultat
Utfall 2019	3 325	3 325	0	
Prognos 2020	4 000	4 000	0	
Budget 2021	2 400	2 400	0	

Tabell 2.37 Uppdragsverksamhet

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat	
			(intäkt-kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2019	624 546	635 452	-10 906	-35 431
(varav tjänsteexport)				
Prognos 2020	649 000	642 000	7 000	-28 431
(varav tjänsteexport)				
Budget 2021	672 900	663 900	9 000	-19 431
(varav tjänsteexport)				

2.9.5 1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder

Tabell 2.38 Anslagsutveckling 1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder

Tusental kronor

2019	Utfall	9 215	Anslagssparande	403
2020	Anslag	9 933 ¹	Utgiftsprognos	9 832
2021	Förslag	9 933		
2022	Beräknat	9 933		
2023	Beräknat	9 933		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för förebyggande djurhälsoarbete och djursjukdatasystem, i syfte att begränsa skadeverkningarna av sådana djursjukdomar som bara smittar mellan djur, och sådana som kan smitta både djur och människor. Anslaget får även användas till djurskyddsfrämjande åtgärder.

Regeringens överväganden

Tabell 2.39 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	9 933	9 933	9 933
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	9 933	9 933	9 933

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 9 933 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 9 933 000 kronor respektive 9 933 000 kronor.

2.9.6 1:6 Bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar

Tabell 2.40 Anslagsutveckling 1:6 Bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar

Tusental kronor

2019	Utfall	112 285	Anslagssparande	20 094
2020	Anslag	134 349 ¹	Utgiftsprognos	132 982
2021	Förslag	133 349		
2022	Beräknat	133 349		
2023	Beräknat	133 349		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för bekämpande av och beredskap mot smittsamma husdjurssjukdomar varvid ersättning lämnas enligt epizootilagen (1999:657), zoonoslagen (1999:658), lagen (2006:806) om provtagning på djur m.m. eller med stöd av i lagarna meddelade författningar. Anslaget får användas för statsbidrag till obduktionsverksamhet, för utveckling och genomförande av sjukdomskontroller och för genomförande av EU-lagstiftningen om djurskydd, djurhälsa, foder och livsmedel. Anslaget får användas för utgifter för nationell medfinansiering av kontrollprogram som Sverige enligt EU:s krav är skyldig att göra.

Regeringens överväganden

Tabell 2.41 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:6 Bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	134 349	134 349	134 349
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-1 000	-1 000	-1 000
varav BP21	-1 000	-1 000	-1 000
- Tillsynsansvar för UTP-direktivet	-1 000	-1 000	-1 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	133 349	133 349	133 349

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen anser att anslaget bör minskas med 1 000 000 kronor. Medlen avses användas till kostnader för tillsyn av otillbörliga handelsmetoder i livsmedelskedjan vid Konkurrensverket.

Regeringen föreslår att 133 349 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 133 349 000 kronor respektive 133 349 000 kronor.

2.9.7 1:7 Ersättningar för viltskador m.m.

Tabell 2.42 Anslagsutveckling 1:7 Ersättningar för viltskador m.m.

Tusental kronor

2019	Utfall	41 795	Anslagssparande	10 982
2020	Anslag	52 778 ¹	Utgiftsprognos	42 342
2021	Förslag	52 778		
2022	Beräknat	52 778		
2023	Beräknat	52 778		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.**Ändamål**

Anslaget får användas för utgifter för att förebygga skada av vilt och ersättning för sådan skada. Avseende förebyggande åtgärder mot skador i fisket orsakade av säl bör anslaget användas som nationell offentlig medfinansiering av åtgärder inom ramen för Havs- och fiskeriprogrammet 2014–2020.

Regeringens överväganden**Tabell 2.43 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:7 Ersättningar för viltskador m.m.**

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	52 778	52 778	52 778
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	52 778	52 778	52 778

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 52 778 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Ersättningar för viltskador m.m.* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 52 778 000 kronor respektive 52 778 000 kronor.

2.9.8 1:8 Statens jordbruksverk

Tabell 2.44 Anslagsutveckling 1:8 Statens jordbruksverk

Tusental kronor

2019	Utfall	628 521	Anslagssparande	10 086
2020	Anslag	601 098 ¹	Utgiftsprognos	615 228
2021	Förslag	614 194		
2022	Beräknat	610 064 ²		
2023	Beräknat	602 540 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 605 219 tkr i 2021 års prishnivå.

³ Motsvarar 590 980 tkr i 2021 års prishnivå.

Ändamål

Anslaget används för Statens jordbruksverks förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård och för utgifter för Centrala djurförsöksetiska nämnden.

Regeringens överväganden

Tabell 2.45 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:8 Statens jordbruksverk

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	601 098	601 098	601 098
Pris- och löneomräkning ²	18 498	23 459	30 617
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-5 402	-14 493	-29 175
varav BP21 ³	75 271	66 223	51 736
- Förvaltningsgemensam digital infrastruktur	-119	-167	-154
- Generell besparing i statsförvaltningen	-3 110	-3 110	-3 110
- Uppdrag om metodutveckling för ökad kolsänka	1 500	1 500	
- EU-stödshantering	50 000	40 000	25 000
- Kompetenscentrum för 3R-frågor	15 000	15 000	15 000
- Civilt försvar 2021–2025: Livsmedel och dricksvatten	12 000	13 000	15 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	614 194	610 064	602 540

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2020. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2022–2023 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Hanteringen av EU-stöden behöver förstärkas. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 50 000 000 kronor 2021 och beräknas öka med 40 000 000 kronor 2022 och 25 000 000 kronor 2023.

Totalförsvaret ska stärkas och återuppbyggnaden av det civila försvaret intensifieras. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 12 000 000 kronor 2021 och beräknas öka med 13 000 000 kronor 2022 och 15 000 000 kronor 2023.

Anslaget ökas med 15 000 000 kronor 2021 för att Statens jordbruksverk inom ramen för sitt kompetenscenter ska fortsätta sitt arbete med 3R-frågor (begränsa, förfina och

ersätta djurförsök). För 2022 och 2023 beräknas anslaget öka med motsvarande belopp.

Vidare anser regeringen att anslaget bör tillföras 1 500 000 kronor per år under 2021 och 2022 för Jordbruksverkets arbete med metodutveckling för ökad kolsänka.

Anslaget minskas med 3 110 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing (se Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 7.4) och beräknas fr.o.m. 2022 minska med samma belopp.

Anslaget minskas med 119 000 kronor 2021 för att finansiera förvaltningsgemensam digital infrastruktur. För 2022 och 2023 beräknas anslaget minska med 167 000 kronor respektive 154 000 kronor. Från och med 2024 beräknas anslaget minska med 94 000 kronor.

Regeringen föreslår att 614 194 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Statens jordbruksverk* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 610 064 000 kronor respektive 602 540 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.46 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat	
			(intäkt-kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2019	82 595	87 944	- 5 350	5 316
Prognos 2020	83 700	89 300	- 5 600	- 284
Budget 2021	87 200	90 000	- 2 800	- 3 084

Källa: Jordbruksverket

Tabell 2.47 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat	
			(intäkt-kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2019	31 745	33 271	- 1 526	1 050
(varav tjänsteexport)	2 453	1 820	633	1 977
Prognos 2020	31 300	33 000	- 1 700	- 650
(varav tjänsteexport)	700	1 000	- 300	1 677
Budget 2021	30 000	31 400	- 1 400	- 2 050
(varav tjänsteexport)	700	1 000	- 300	1 377

2.9.9 1:9 Bekämpande av växtskadegörare

Tabell 2.48 Anslagsutveckling 1:9 Bekämpande av växtskadegörare

Tusental kronor

2019	Utfall	5 004	Anslagssparande	-13
2020	Anslag	7 000 ¹	Utgiftsprognos	6 929
2021	Förslag	12 000		
2022	Beräknat	15 000		
2023	Beräknat	15 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för åtgärder mot växtskadegörare samt för att ersätta enskilda för skada till följd av sådana åtgärder enligt växtskyddslagen (1972:318). Utgifter för beredskapsåtgärder, akuta skyddsåtgärder, kontroller, inventeringar m.m. mot karantänskadegörare finansieras också med detta anslag liksom undersökningar av organismer och växtprover som av Jordbruksverket överlämnas för laboratoriemässig diagnostisering. Vidare får anslaget användas till internationellt engagemang inom området bekämpande av växtskadegörare. Slutligen används anslaget för utgifter för verifiering av de svenska skyddade zonerna.

Regeringens överväganden

Tabell 2.49 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:9 Bekämpande av växtskadegörare

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	7 000	7 000	7 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	5 000	8 000	8 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	12 000	15 000	15 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 12 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:9 *Bekämpande av växtskadegörare* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 15 000 000 kronor respektive 15 000 000 kronor.

2.9.10 1:10 Gårdsstöd m.m.

Tabell 2.50 Anslagsutveckling 1:10 Gårdsstöd m.m.

Tusental kronor

2019	Utfall	7 361 832	Anslagssparande	-12 232
2020	Anslag	7 345 000 ¹	Utgiftsprognos	7 232 000
2021	Förslag	7 159 000		
2022	Beräknat	7 315 000		
2023	Beräknat	6 391 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.**Ändamål**

Anslaget får användas för utgifter för gårdsstöd och för andra åtgärder inom den första pelaren av den gemensamma jordbrukspolitiken. Anslaget får även användas för bidrag från EU för bekämpande av djursjukdomar och växtskadegörare.

Regeringens överväganden**Tabell 2.51 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:10 Gårdsstöd m.m.**

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	7 345 000	7 345 000	7 345 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	948 000	1 008 000	
varav BP21	948 000	1 008 000	
- Direktstöd från den gemensamma jordbrukspolitiken	948 000	1 008 000	
Makroekonomisk utveckling	-782 327	-748 784	-1 055 327
Volymer	711 757	711 757	711 757
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt	-1 063 430	-1 000 973	-610 430
Förslag/beräknat anslag	7 159 000	7 315 000	6 391 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 7 159 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:10 *Gårdsstöd m.m.* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 7 315 000 000 kronor respektive 6 391 000 000 kronor.

2.9.11 1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.

Tabell 2.52 Anslagsutveckling 1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.

Tusental kronor

2019	Utfall	167 875	Anslagssparande	58 125
2020	Anslag	153 000 ¹	Utgiftsprognos	153 000
2021	Förslag	137 000		
2022	Beräknat	143 100		
2023	Beräknat	143 100		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för offentlig lagring, övrig intervention, stöd i form av produktions-, konsumtions- och marknadsföringsbidrag, fiberberedning samt exportbidrag.

Regeringens överväganden

Tabell 2.53 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	144 000	144 000	144 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	17 000		
varav BP21	17 000		
- Intervention för stöd till skolmjölk och producentorganisationer	17 000		
Makroekonomisk utveckling			
Volym	-24 000	-900	-900
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	137 000	143 100	143 100

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 137 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:11 *Intervention för jordbruksprodukter m.m.* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 143 100 000 kronor respektive 143 100 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:11 *Intervention för jordbruksprodukter m.m.* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 105 000 000 kronor 2022–2024.

Skälen för regeringens förslag: Ett av de områden som anslaget används till är stöd till producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönt. Stöden ges inom fleråriga verksamhetsprogram. Efter beslut om stöd sker betalningarna till stödmottagarna under påföljande år. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:11 *Intervention för jordbruksprodukter m.m.* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 105 000 000 kronor 2022–2024.

Tabell 2.54 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.

Tusental kronor

	Utfall 2019	Prognos 2020	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024
Ingående åtaganden	51 527	72 231	93 000			
Nya åtaganden	52 244	76 000	60 000			
Infriade åtaganden	-31 540	-55 231	-48 000	-53 000	-48 000	-4 000
Utestående åtaganden	72 231	93 000	105 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	120 000	110 000	105 000			

2.9.12 1:12 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk

Tabell 2.55 Anslagsutveckling 1:12 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk

Tusental kronor

2019	Utfall	30 221	Anslagssparande	3 029
2020	Anslag	33 250 ¹	Utgiftsprognos	32 912
2021	Förslag	31 250		
2022	Beräknat	25 250		
2023	Beräknat	5 250		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för nationellt stöd till åtgärder som medfinansieras av EU inom ramen för havs- och fiskeriprogrammet. Anslaget får även användas för finansiering av andra projekt som ligger i linje med programmen.

Regeringens överväganden

Tabell 2.56 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:12 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	33 250	33 250	33 250
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-2 000	-8 000	-28 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	31 250	25 250	5 250

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 31 250 000 kronor anvisas under anslaget 1:12 *Stödåtgärder för fiske och vattenbruk* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 25 250 000 kronor respektive 5 250 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:12 *Stödåtgärder för fiske och vattenbruk* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 40 000 000 kronor 2022 och 2023.

Skälen för regeringens förslag: För att skapa goda förutsättningar för fleråriga projekt och ett effektivt genomförande av havs- och fiskeriprogrammet behöver ekonomiska åtaganden kunna ingå som medför utgifter under kommande år. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:12 *Stödåtgärder för fiske och vattenbruk* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 40 000 000 kronor 2022 och 2023.

Tabell 2.57 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:12 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk

Tusental kronor

	Utfall 2019	Prognos 2020	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Ingående åtaganden	49 781	57 255	61 750		
Nya åtaganden	18 093	30 095	15 000		
Infriade åtaganden	27 101	-25 600	-36 750	-25 000	-15 000
Utestående åtaganden	57 255	61 750	40 000		
Erhållet/förslaget bemyndigande	90 000	61 750	40 000		

2.9.13 1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk

Tabell 2.58 Anslagsutveckling 1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk

Tusental kronor

2019	Utfall	193 132	Anslagssparande	5 868
2020	Anslag	196 000 ¹	Utgiftsprognos	194 005
2021	Förslag	167 000		
2022	Beräknat	128 000		
2023	Beräknat	81 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för att finansiera det belopp som motsvarar EU:s medfinansiering av åtgärder inom havs- och fiskeriprogrammet.

Regeringens överväganden

Tabell 2.59 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	164 000	164 000	164 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	3 000	-36 000	-166 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			83 000
Förslag/beräknat anslag	167 000	128 000	81 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 167 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:13 *Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 128 000 000 kronor respektive 81 000 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:13 *Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 209 000 000 kronor 2022 och 2023.

Skälen för regeringens förslag: För att skapa goda förutsättningar för fleråriga projekt och ett effektivt genomförande av havs- och fiskeriprogrammet behöver ekonomiska åtaganden kunna ingå som medför utgifter under kommande år. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:13 *Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 209 000 000 kronor 2022 och 2023.

Tabell 2.60 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk

Tusental kronor

	Utfall 2019	Prognos 2020	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Ingående åtaganden	199 492	212 641	440 000		
Nya åtaganden	95 925	429 715	4 000		
Infriade åtaganden	23 983	-202 356	-235 000	-128 000	-81 000
Utestående åtaganden	212 641	440 000	209 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	595 600	440 000	209 000		

2.9.14 1:14 Livsmedelsverket

Tabell 2.61 Anslagsutveckling 1:14 Livsmedelsverket

Tusental kronor

2019	Utfall	255 128	Anslagssparande	3 187
2020	Anslag	257 235 ¹	Utgiftsprognos	244 904
2021	Förslag	270 012		
2022	Beräknat	275 043 ²		
2023	Beräknat	283 154 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 272 989 tkr i 2021 års prisnivå.

³ Motsvarar 277 897 tkr i 2021 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Livsmedelsverkets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för den offentliga kontroll som görs vid slakterier.

Regeringens överväganden

Tabell 2.62 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:14 Livsmedelsverket

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	257 235	257 235	257 235
Pris- och löneomräkning ²	10 492	12 506	15 557
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	2 285	5 302	10 362
varav BP21 ³	20 610	23 610	28 610
- Finansiering av musselkontrollen	5 000	5 000	5 000
- Generell besparing i statsförvaltningen	-2 390	-2 390	-2 390
- Civilt försvar 2021–2025: Livsmedel och dricksvatten	18 000	21 000	26 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	270 012	275 043	283 154

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2020. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2022–2023 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Totalförsvaret ska stärkas och återuppbyggnaden av det civila försvaret intensifieras. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 18 000 000 kronor 2021 och beräknas öka med 21 000 000 kronor 2022 och 26 000 000 kronor 2023.

För att finansiera kontrollen av tvåskaliga blötdjur (musslor och ostron) föreslås att anslaget ökas med 5 000 000 kronor fr.o.m. 2021. Finansiering föreslås ske genom att anslaget 1:3 *Statens veterinärmedicinska anstalt* minskas med motsvarande belopp.

Anslaget minskas med 2 390 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing (se Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 7.4) och beräknas fr.o.m. 2022 minska med samma belopp.

Regeringen föreslår att 270 012 000 kronor anvisas under anslaget 1:14 *Livsmedelsverket* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 275 043 000 kronor respektive 283 154 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Regeringen avser att höja Livsmedelsverkets räntekontokredit för 2021. Höjningen påkallas av en kraftig ökning av det likvidmässiga underskottet hänförligt till den avgiftsfinansierade verksamheten. Underskottet beror på att avgifter till myndigheten inte betalats i avvaktan på en rättslig prövning av avgifternas storlek.

Tabell 2.63 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat	
			(intäkt-kostnad)	Accumulerat resultat
Utfall 2019	178 186	181 949	-3 763	16 851
Prognos 2020	240 476	248 571	-8 095	8 756
Budget 2021	224 978	227 853	-2 875	9 077

Tabell 2.64 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat	
			(intäkt-kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2019	14 443	13 678	765	2 540
(varav tjänsteexport)	5 430	4 665	765	2 459
Prognos 2020	15 255	14 736	519	3 059
(varav tjänsteexport)	5 268	5 266	2	2 461
Budget 2021	13 056	12 178	878	3 937
(varav tjänsteexport)	5 201	4 717	484	2 945

2.9.15 1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor

Tabell 2.65 Anslagsutveckling 1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor

Tusental kronor

2019	Utfall	157 634	Anslagssparande	5 526
2020	Anslag	261 160 ¹	Utgiftsprognos	249 100
2021	Förslag	194 160		
2022	Beräknat	194 160		
2023	Beräknat	194 160		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för åtgärder för att stärka konkurrenskraften i livsmedelssektorn och för att främja exporten av svenska livsmedel och för utveckling av livsmedelsförädling. Anslaget får användas för utgifter till stöd för marknadsföring och deltagande i mässor samt stöd till projektverksamhet med syfte att öka kompetens och utveckla produkter, processer, teknik och logistiklösningar med anknytning till livsmedelsförädling.

Regeringens överväganden

Tabell 2.66 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	261 160	261 160	261 160
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-67 000	-67 000	-67 000
varav BP21	72 000	72 000	72 000
- Förenklingspaket, livsmedelsstrategin	19 000	19 000	19 000
- Ekologiskt jordbruk inkl. samordningsfunktion på Jordbruksverket	25 000	25 000	25 000
- Förstärkt vildsvinspaket	20 000	20 000	20 000
- Tillsynsansvar för UTP-direktivet	-2 000	-2 000	-2 000
- Resurscentrum för småskalig livsmedelsförädling	10 000	10 000	10 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	194 160	194 160	194 160

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Den pågående satsningen på ekologiskt jordbruk inkl. samordningsfunktion på Jordbruksverket förlängs. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 25 000 000 kronor 2021 och beräknas öka med 25 000 000 kronor per år för 2022 och 2023.

Regeringen föreslår vidare att anslaget ökas med 19 000 000 kronor per år 2021–2023 för genomförandet av ett s.k. förenklingspaket. Därefter beräknas anslaget öka med 16 000 000 kronor per år 2024–2025 och med 11 000 000 kronor fr.o.m. 2026. Förenklingspaketet innebär ett antal åtgärder som tillsammans bedöms skapa bättre förutsättningar för företagen genom en likvärdig livsmedelskontroll och utvecklad samverkan och samråd i beslutsprocessen samt utveckling av tillståndsprövning. Medel tilldelas Livsmedelsverket för arbete med likvärdig livsmedelskontroll och Tillväxtverket för fortsatt arbete med tillståndsprövning.

För att fortsätta stödja verksamheten vid Resurscentrum för småskalig livsmedelsförädling (Eldrimner) föreslår regeringen att anslaget ökas med 10 000 000 kronor 2021. Därefter beräknas anslaget öka med 10 000 000 kronor per år för 2022 och 2023.

För att minska de skador vildsvin orsakar, underlätta för vildsvinsjakt samt subventionera trikinanalyser och därmed sänka kostnader kopplade till vildsvinsjakt föreslår regeringen att anslaget ökas med 20 000 000 kronor per år 2021–2025.

Regeringen föreslår att anslaget minskas med 2 000 000 kronor. Medlen avses användas till kostnader för tillsyn av otillbörliga handelsmetoder i livsmedelskedjan vid Konkurrensverket.

Regeringen föreslår att 194 160 000 kronor anvisas under anslaget 1:15 *Konkurrenskraftig livsmedelssektor* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 194 160 000 kronor respektive 194 160 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:15 *Konkurrenskraftig livsmedelssektor* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 10 000 000 kronor 2022 och 2023.

Skälen för regeringens förslag: För att skapa goda förutsättningar för fleråriga projekt och ett effektivt genomförande av livsmedelsstrategin behöver ekonomiska åtaganden kunna ingås som medför utgifter under kommande år. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:15 *Konkurrenskraftig livsmedelssektor* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 10 000 000 kronor 2022 och 2023.

Tabell 2.67 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor

Tusental kronor	Utfall 2019	Prognos 2020	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023
Ingående åtaganden	19 962	21 000	25 000		
Nya åtaganden	21 000	25 000	10 000		
Infriade åtaganden	-19 962	-21 000	-25 000	-5 000	-5 000
Utestående åtaganden	21 000	25 000	10 000		
Erhållet/förslaget bemyndigande	45 000	25 000	10 000		

2.9.16 1:16 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.

Tabell 2.68 Anslagsutveckling 1:16 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.

Tusental kronor

2019	Utfall	47 614	Anslagssparande	-510
2020	Anslag	44 913 ¹	Utgiftsprognos	45 225
2021	Förslag	42 913		
2022	Beräknat	42 913		
2023	Beräknat	42 913		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.**Ändamål**

Anslaget får användas för utgifter för medlemskapsavgifter i internationella organisationer inom utgiftsområdets ansvar. Anslaget får användas för internationella skogsfrågor. Anslaget får även användas för andra bidrag relaterade till utgiftsområdets internationella arbete.

Regeringens överväganden**Tabell 2.69 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:16 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.**

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	42 913	42 913	42 913
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	42 913	42 913	42 913

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 42 913 000 kronor anvisas under anslaget 1:16 *Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 42 913 000 kronor respektive 42 913 000 kronor.

2.9.17 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tabell 2.70 Anslagsutveckling 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tusental kronor

2019	Utfall	4 703 855	Anslagssparande	653 671
2020	Anslag	3 718 897 ¹	Utgiftsprognos	3 624 042
2021	Förslag	5 310 097		
2022	Beräknat	4 725 297		
2023	Beräknat	1 965 716		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.**Ändamål**

Anslaget får användas för utgifter för nationell medfinansiering av åtgärder i enlighet med landsbygdsprogrammet för Sverige för 2014–2020, inklusive förlängningsåren

2021 och 2022. Anslaget får användas för utgifter för delar av det attesterande organets (Ekonomistyrningsverket) utgifter för revision av jordbruksfonderna för programperioden 2014–2020. Anslaget får användas för utgifter för det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige. Anslaget får även användas för statsbidrag till kommuner med geografiska och demografiska utmaningar. Anslaget får även användas för utgifter för medfinansiering av EU:s program för stöd till biodling för perioden 2020–2022. Anslaget får även användas för utgifter för program för lokalt ledd utveckling under programperioden 2014–2020. Anslaget får användas för utgifter för eventuella finansiella korrigeringar och straffavgifter som Europeiska kommissionen kan komma att ålägga Sverige efter granskning av Sveriges utnyttjande av EU:s jordbruksfonder, EU:s fiskefond, Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden. Vidare får anslaget användas för eventuella ränteutgifter, rättegångskostnader, revisions- och kontrollutgifter förknippade med Jordbruksverkets inbetalningar till den europeiska unionen. Anslaget får även användas för utgifter för skadestånd. Dessutom får anslaget belastas med tekniska utgifter för offentlig lagring i den mån som ersättning inte erhålls från EU-budgeten. Anslaget får även användas för utgifter för ekonomiskt stöd till lantbrukare som drabbats av torkan 2018.

Regeringens överväganden

Tabell 2.71 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	3 896 097	3 896 097	3 896 097
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	3 414 000	2 829 200	1 284 200
varav BP21	1 626 000	2 246 000	
- Svensk medfinansiering i nuvarande period av landsbygdsprogrammet,	-550 000		
- Utveckling av företagsklimat i gles- och landsbygdskommuner	70 000		
- Nationell medfinansiering för övergångsåren 2021–2022	2 106 000	2 246 000	
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt	-2 000 000	-2 000 000	-3 214 581
Förslag/beräknat anslag	5 310 097	4 725 297	1 965 716

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Landsbygdsprogrammet för 2014–2020 förlängs med två år, till och med 2022, under en övergångsperiod mellan innevarande budgetperiod och kommande (2021–2027) på EU-nivå. Medel tillkommer till följd av att Europeiska rådet fattat beslut om EU:s fleråriga budgetram. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 2 106 000 000 kronor 2021 och beräknas öka med 2 246 000 000 kronor 2022.

På grund av ändrad valutaförordning och därpå följande programändringar 5 och 6 i syfte att hämta hem Sveriges landkuvert i euro justeras finansieringsandelarna mellan EU och Sverige inom den totala programbudgeten för landsbygdsprogrammet 2014–2020. Således minskar behovet av medel på anslaget. Regeringen föreslår därför att anslaget minskas med 550 000 000 kronor.

Den pågående satsningen för att utveckla företagsklimatet i 39 gles- och landsbygdskommuner förlängs. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 70 000 000 kronor 2021.

Regeringen föreslår att 5 310 097 000 kronor anvisas under anslaget 1:17 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 4 725 297 000 kronor respektive 1 965 716 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:17 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 131 602 000 kronor 2022–2030.

Skälen för regeringens förslag: Huvuddelen av åtgärderna som finansieras under anslaget är ersättningsformer som bygger på fleråriga åtaganden om utbetalningar. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:17 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 131 602 000 kronor 2022–2030.

Tabell 2.72 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tusental kronor

	Utfall 2019	Prognos 2020	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024–2030
Ingående åtaganden	4 677 691	3 541 687	2 808 534			
Nya åtaganden	844 996	1 103 803	1 676 092			
Infriade åtaganden	-1 981 000	-1 836 956	-1 353 024	-1 574 895	-762 239	-794 468
Utestående åtaganden	3 541 687	2 808 534	3 131 602			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	5 241 000	5 011 700	3 131 602			

2.9.18 1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tabell 2.73 Anslagsutveckling 1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tusental kronor

2019	Utfall	3 067 970	Anslagssparande	-269 668
2020	Anslag	4 327 376 ¹	Utgiftsprognos	4 153 487
2021	Förslag	3 732 376		
2022	Beräknat	3 073 910		
2023	Beräknat	1 411 023		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter motsvarande EU:s finansiering av åtgärder i enlighet med landsbygdsprogrammet för Sverige för 2014–2020, inklusive förlängningsåren 2021 och 2022. Anslaget får även användas för utgifter för EU:s program för stöd till biodling för perioden 2020–2022. Anslaget får även användas för utgifter för program för lokalt ledd utveckling under programperioden 2014–2020.

Regeringens överväganden

Tabell 2.74 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	2 987 376	2 987 376	2 987 376
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	743 000	87 000	849 262
varav BP21	1 189 000	952 000	
- Ökning av EU-finansiering 2014–2020 i landsbygdsprogrammet	245 000		
- EU-stöd inom landsbygdsprogrammet för övergångsperioden	944 000	952 000	
Överföring till/från andra anslag	2 000	-466	-3 436
Övrigt			-2 422 179
Förslag/beräknat anslag	3 732 376	3 073 910	1 411 023

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Landsbygdsprogrammet för 2014–2020 förlängs med två år, till och med 2022, under en övergångsperiod mellan innevarande budgetperiod och kommande (2021–2027) på EU-nivå. Medel tillkommer till följd av att Europeiska rådet fattat beslut om EU:s fleråriga budgetram. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 944 000 000 kronor 2021 och beräknas öka med 952 000 000 kronor 2022.

Regeringen föreslår att medel omfördelas mellan år inom landsbygdsprogrammets totala ram för 2014–2020 på grund av försenad programstart, administrativa problem med utbetalningar samt programändring 6 i syfte att hämta hem Sveriges landkuvert i euro. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 245 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 3 732 376 000 kronor anvisas under anslaget 1:18 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 3 073 910 000 kronor respektive 1 411 023 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:18 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 604 024 000 kronor 2022–2030.

Skälen för regeringens förslag: Huvuddelen av åtgärderna som finansieras under anslaget är ersättningsformer som bygger på fleråriga åtaganden om utbetalningar. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:18 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 604 024 000 kronor 2022–2030.

Tabell 2.75 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tusental kronor

	Utfall 2019	Prognos 2020	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024–2030
Ingående åtaganden	3 638 064	4 670 969	4 123 077			
Nya åtaganden	967 694	1 789 769	1 475 770			
Infriade åtaganden	4 534 324	-2 337 661	-1 994 823	-2 023 042	-903 038	-677 944
Utestående åtaganden	4 670 969	4 123 077	3 604 024			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	4 871 700	5 038 000	3 604 024			

2.9.19 1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket**Tabell 2.76 Anslagsutveckling 1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket**

Tusental kronor

2019	Utfall	179 831	Anslagssparande	-1
2020	Anslag	168 830 ¹	Utgiftsprognos	167 112
2021	Förslag	249 830		
2022	Beräknat	42 330		
2023	Beräknat	42 330		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.**Ändamål**

Anslaget får användas för utgifter för försöks- och utvecklingsverksamhet och andra insatser i syfte att styra utvecklingen inom jordbruket och trädgårdsnäringen mot minskat växtnäringsläckage, minskad ammoniakavgång, säkrare och minskad användning av växtskyddsmedel, bevarande av biologisk mångfald och tillvaratagande av kulturvärden, för ekologisk produktion samt för klimat- och energinsatser inom de areella näringarna. Anslaget får användas för stöd till metangasreducering. Anslaget får användas för stöd till produktion av biogas samt administration av stödet. Anslaget får användas för utgifter för uppföljning och utvärdering av den gemensamma jordbrukspolitiken liksom för effekterna av de verksamheter som finansieras under anslaget.

Regeringens överväganden

Tabell 2.77 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	49 830	49 830	49 830
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	200 000	-7 500	-7 500
varav BP21	200 000		
- Produktionsstöd till biogas	200 000		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	249 830	42 330	42 330

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen anser att anslaget bör tillföras 200 000 000 kronor för fortsatt stöd till produktion av biogas samt för administration av stödet.

Regeringen föreslår att 249 830 000 kronor anvisas under anslaget 1:19 *Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 42 330 000 kronor respektive 42 330 000 kronor.

2.9.20 1:20 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.

Tabell 2.78 Anslagsutveckling 1:20 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.

Tusental kronor

2019	Utfall	4 116	Anslagssparande	
2020	Anslag	4 116 ¹	Utgiftsprognos	4 116
2021	Förslag	14 116		
2022	Beräknat	24 116		
2023	Beräknat	24 116		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till jordbrukets yttre och inre rationalisering. Från och med 2006 disponeras anslaget helt för vissa omarronderingsprojekt i Dalarnas, Västra Götalands samt delar av Värmlands län.

Regeringens överväganden

Tabell 2.79 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:20 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	4 116	4 116	4 116
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	10 000	20 000	20 000
varav BP21	10 000	20 000	20 000
- Omarrondering	10 000	20 000	20 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	14 116	24 116	24 116

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Anslaget ökas med 10 000 000 kronor 2021 för omarrondering av mark. Från och med 2022 beräknas anslaget ökas med 20 000 000 kronor för detta ändamål. Regeringen avser att återinvestera vinster vid försäljning av fastigheter i Jordfonden.

Regeringen föreslår att 14 116 000 kronor anvisas under anslaget 1:20 *Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 24 116 000 kronor respektive 24 116 000 kronor.

2.9.21 1:21 Åtgärder på fjällägenheter

Tabell 2.80 Anslagsutveckling 1:21 Åtgärder på fjällägenheter

Tusental kronor

2019	Utfall	1 529	Anslagssparande	
2020	Anslag	1 529 ¹	Utgiftsprognos	1 529
2021	Förslag	1 529		
2022	Beräknat	1 529		
2023	Beräknat	1 529		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för underhåll, upprustning och investeringar i byggnader och andra fasta anläggningar på fjällägenheter. Anslaget får även användas för utgifter för att täcka avvecklingsbidrag och avträdesersättning till arrendatorer.

Regeringens överväganden

Tabell 2.81 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:21 Åtgärder på fjällägenheter

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	1 529	1 529	1 529
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 529	1 529	1 529

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 1 529 000 kronor anvisas under anslaget 1:21 *Åtgärder på fjällägenheter* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 1 529 000 kronor respektive 1 529 000 kronor.

2.9.22 1:22 Främjande av rennärningen m.m.

Tabell 2.82 Anslagsutveckling 1:22 Främjande av rennärningen m.m.

Tusental kronor

2019	Utfall	112 365	Anslagssparande	357
2020	Anslag	113 915 ¹	Utgiftsprognos	123 644
2021	Förslag	128 915		
2022	Beräknat	125 915		
2023	Beräknat	125 915		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter till åtgärder för främjande av rennärningen.

Regeringens överväganden

Tabell 2.83 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:22 Främjande av rennärningen m.m.

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	113 915	113 915	113 915
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	15 000	12 000	12 000
varav BP21	15 000	12 000	12 000
- Höjd ersättning för rovdjursförekomst m.m.	15 000	12 000	12 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	128 915	125 915	125 915

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen anser att anslaget bör tillföras 15 000 000 kronor 2021 och 12 000 000 kronor 2022 respektive 2023 för att stärka arbetet med de utmaningar rennärningen möter, bl.a. rovdjursförekomst och klimatförändringar.

Regeringen föreslår att 128 915 000 kronor anvisas under anslaget 1:22 *Främjande av rennäringen m.m.* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 125 915 000 kronor respektive 125 915 000 kronor.

2.9.23 1:23 Sveriges lantbruksuniversitet

Tabell 2.84 Anslagsutveckling 1:23 Sveriges lantbruksuniversitet

Tusental kronor

2019	Utfall	1 946 978	Anslagssparande	
2020	Anslag	1 985 357 ¹	Utgiftsprognos	1 985 357
2021	Förslag	2 143 772		
2022	Beräknat	2 069 654 ²		
2023	Beräknat	2 082 480 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 055 075 tkr i 2021 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 045 206 tkr i 2021 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt för forskning och utbildning på forskarnivå inom livsmedelsproduktion, djurhållning, djurhälsa och djurskydd, skog, skogsbruk och förädling av skogsråvara, landsbygdsutveckling, rekreation och fritid samt landskapsplanering och markanvändning i tätorter och tätortsnära miljöer. Anslaget får även användas för ersättning för behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning inom samma områden samt för fortlöpande miljöanalys.

Regeringens överväganden

Tabell 2.85 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:23 Sveriges lantbruksuniversitet

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	1 985 357	1 985 357	1 985 357
Pris- och löneomräkning ²	24 364	38 621	60 992
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer varav BP21 ³	134 051	45 676	36 131
- Bristyrkesutbildningar I	2 380	2 380	2 380
- Behörighetsgivande utbildning	7 875		
- Bristyrkesutbildningar II	4 300	4 300	4 300
- Fortsatt satsning på behörighetsgivande utbildning (basår)		2 625	
- Generell besparing i statsförvaltningen	-9 400	-9 400	-9 400
- Livslångt lärande	3 387		
- Insatser för att övervaka, förebygga och bekämpa skogsskador	30 000	30 000	30 000
- Kompetenscentrum för växtförädling	5 000	5 000	5 000
- Forskningsinfrastruktur	70 000		
- Snabbspår för bristyrken inom livsmedelskedjan	10 000		
- Fler studenter i högskolan master	7 321	7 321	
- Fler studenter i högskolan	3 198	3 198	3 256
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 143 772	2 069 654	2 082 480

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2020. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2022–2023 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Regeringen anser att anslaget bör ökas med 28 461 000 kronor 2021 för bristyrkesutbildningar, behörighetsgivande utbildning, fortsatt satsning på behörighetsgivande utbildning (basår), livslångt lärande, fler studenter i högskolan på mastersnivå samt fler studenter i högskolan samt snabbspår för bristyrken inom livsmedelskedjan.

Vidare anser regeringen att anslaget 2022 bör ökas med 19 824 000 kronor för bristyrkesutbildningar, fortsatt satsning på behörighetsgivande utbildning (basår), fler studenter i högskolan på mastersnivå samt fler studenter i högskolan, samt att anslaget 2023 bör ökas med 9 936 000 kronor för bristyrkesutbildningar samt fler studenter i högskolan.

Regeringen anser att anslaget bör ökas med 10 000 000 kronor 2021 till snabbspår för bristyrken inom livsmedelskedjan.

Vidare anser regeringen att anslaget bör ökas med 5 000 000 kronor från och med 2021 för Kompetenscentrum för växtförädling (Grogrund).

Regeringen anser även att anslaget bör tillföras 70 000 000 kronor för forskningsinfrastruktur 2021.

Anslaget ökas med 30 000 000 kronor från och med 2021 för insatser för att övervaka, förebygga och bekämpa skogsskador.

Anslaget minskas med 9 400 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing (se Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 7.4) och beräknas fr.o.m. 2022 minska med samma belopp.

Regeringen föreslår att 2 143 772 000 kronor anvisas under anslaget 1:23 *Sveriges lantbruksuniversitet* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 2 069 654 000 kronor respektive 2 082 480 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.86 Uppdragsverksamhet

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2019	745 706	747 912	-2 206
(varav tjänsteexport)	74 733	76 189	-1 456
Prognos 2020	817 000	817 000	0
(varav tjänsteexport)	80 000	80 000	0
Budget 2021	809 000	809 000	0
(varav tjänsteexport)	80 000	80 000	0

Sveriges lantbruksuniversitets uppdragsverksamhet omfattar djursjukvård, fortlöpande miljöanalys, med flera verksamheter inom universitetets ansvarsområde.

2.9.24 1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning

Tabell 2.87 Anslagsutveckling 1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning

Tusental kronor

2019	Utfall	603 422	Anslagssparande	-5 258
2020	Anslag	571 164 ¹	Utgiftsprognos	564 107
2021	Förslag	695 664		
2022	Beräknat	713 664		
2023	Beräknat	738 664		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stöd till grundforskning och behovsmotiverad forskning för de areella näringarna. Anslaget får även användas till projektrelaterade utgifter för utvärderingar, beredningsarbete, konferenser, resor och seminarier samt informationsinsatser inom området. Förvaltningsanslaget redovisas under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård under anslaget 2:1 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Förvaltningskostnader* och anslaget för forskning inom områdena miljö och samhällsbyggande redovisas under anslaget 2:2 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning* under samma utgiftsområde.

Regeringens överväganden

Tabell 2.88 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	571 164	571 164	571 164
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	124 500	142 500	167 500
varav BP21	117 000	135 000	160 000
- FOI-prop.	117 000	135 000	160 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	695 664	713 664	738 664

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Inom ramen för den forsknings- och innovationspolitiska propositionen, som regeringen avser att presentera under hösten 2020, föreslår regeringen att anslaget bör öka med totalt 117 000 000 kronor 2021. Vidare beräknar regeringen att anslaget bör ökas med 135 000 000 kronor 2022 och 160 000 000 kronor 2023 med anledning av den forsknings- och innovationspolitiska propositionen.

Regeringen föreslår att 695 664 000 kronor anvisas under anslaget 1:24 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 713 664 000 kronor respektive 738 664 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:24 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 600 000 000 kronor 2022–2027.

Skälen för regeringens förslag: Fleråriga åtaganden behöver ingås för att underlätta planering, utlysning och genomförande av långsiktiga forskningsprojekt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:24 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 600 000 000 kronor 2022–2027.

Tabell 2.89 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning

Tusental kronor

	Utfall 2019	Prognos 2020	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024–2027
Ingående åtaganden	1 016 661	908 583	1 206 583			
Nya åtaganden	470 528	813 354	991 417			
Infriade åtaganden	578 606	515 354	-598 000	-502 000	-560 000	-538 000
Utestående åtaganden	908 583	1 206 583	1 600 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	1 700 000	1 548 000	1 600 000			

2.9.25 1:25 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien

Tabell 2.90 Anslagsutveckling 1:25 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien

Tusental kronor

2019	Utfall	1 177	Anslagssparande	
2020	Anslag	1 177 ¹	Utgiftsprognos	1 177
2021	Förslag	1 177		
2022	Beräknat	1 177		
2023	Beräknat	1 177		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera verksamheten vid Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA).

Regeringens överväganden

Tabell 2.91 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:25 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	1 177	1 177	1 177
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 177	1 177	1 177

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 1 177 000 kronor anvisas under anslaget 1:25 *Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 1 177 000 kronor respektive 1 177 000 kronor.

2.9.26 1:26 Nedsättning av slakteriavgifter

Tabell 2.92 Anslagsutveckling 1:26 Nedsättning av slakteriavgifter

Tusental kronor

2019	Utfall	107 237	Anslagssparande	
2020	Anslag	107 237 ¹	Utgiftsprognos	106 146
2021	Förslag	107 237		
2022	Beräknat	107 237		
2023	Beräknat	107 237		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för nedsättning av slakteriavgifter.

Regeringens överväganden

Tabell 2.93 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:26 Nedsättning av slakteriavgifter

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹	107 237	107 237	107 237
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	107 237	107 237	107 237

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 107 237 000 kronor anvisas under anslaget 1:26 *Nedsättning av slakteriavgifter* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 107 237 000 kronor respektive 107 237 000 kronor.

2.9.27 1:27 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet

Tabell 2.94 Anslagsutveckling 1:27 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet

Tusental kronor

2019	Utfall	Anslagssparande
2020	Anslag	0 ¹ Utgiftsprognos
2021	Förslag	29 000
2022	Beräknat	35 000
2023	Beräknat	46 000

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för planering och andra åtgärder, inklusive stöd för investeringar hos statliga myndigheter och bidrag till kommuner och regioner, som stärker förmågan inom områdena livsmedels- och dricksvattenförsörjning under höjd beredskap och då ytterst krig. Anslaget får även användas för tillhörande administrativa kostnader för fördelning av sådana bidrag.

Regeringens överväganden

Tabell 2.95 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:27 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹			
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	29 000	35 000	46 000
varav BP21	29 000	35 000	46 000
- Civilt försvar 2021–2025: Livsmedel och dricksvatten	29 000	35 000	46 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	29 000	35 000	46 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Totalförsvaret ska stärkas och återuppbyggnaden av det civila försvaret intensifieras.

Regeringen föreslår därför att 29 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:27 *Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet* för 2021 för statliga myndigheter. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 35 000 000 kronor respektive 46 000 000 kronor för statliga myndigheter.

2.9.28 1:28 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tabell 2.96 Anslagsutveckling 1:28 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tusental kronor

2019	Utfall	Anslagssparande
2020	Anslag	0 ¹ Utgiftsprognos
2021	Förslag	30 000
2022	Beräknat	30 000
2023	Beräknat	30 000

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för nationellt stöd till åtgärder som medfinansieras av EU inom ramen för havs- och fiskeriprogrammet. Anslaget får även användas för finansiering av andra projekt som ligger i linje med programmet.

Regeringens överväganden

Tabell 2.97 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:28 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹			
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	30 000	30 000	30 000
varav BP21	30 000	30 000	30 000
- Nationell medfinansiering till Havs- och fiskerifonden 2021–2027	30 000	30 000	30 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	30 000	30 000	30 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 30 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:28 *Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 30 000 000 kronor respektive 30 000 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:28 *Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027* besluta om bidrag som medför behov av framtida anslag på högst 34 000 000 kronor 2022–2029.

Skälen för regeringens förslag: För att skapa goda förutsättningar för fleråriga projekt och ett effektivt genomförande av havs- och fiskeriprogrammet under perioden 2021–2027 behöver ekonomiska åtaganden kunna ingås som medför utgifter under kommande år. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:28 *Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027* besluta om bidrag som medför behov av framtida anslag på högst 34 000 000 kronor 2022–2029.

Tabell 2.98 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:28 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tusental kronor

	Utfall 2019	Prognos 2020	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024–2029
Ingående åtaganden						
Nya åtaganden			34 000			
Infriade åtaganden				-9 500	-19 000	-5 500
Utestående åtaganden			34 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande			34 000			

2.9.29 1:29 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tabell 2.99 Anslagsutveckling 1:29 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tusental kronor

2019	Utfall	Anslagssparande
2020	Anslag	0 ¹ Utgiftsprognos
2021	Förslag	120 000
2022	Beräknat	120 000
2023	Beräknat	120 000

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2020 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för att finansiera det belopp som motsvarar EU:s medfinansiering av åtgärder inom havs- och fiskeriprogrammet.

Regeringens överväganden

Tabell 2.100 Förändringar av anslagsnivån 2021–2023 för 1:29 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tusental kronor

	2021	2022	2023
Anvisat 2020¹			
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	120 000	120 000	120 000
varav BP21	120 000	120 000	120 000
- EU-medel för Havs- och fiskerifonden 2021–2027	120 000	120 000	120 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	120 000	120 000	120 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2019 (bet. 2019/20:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 120 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:29 *Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027* för 2021. För 2022 och 2023 beräknas anslaget till 120 000 000 kronor respektive 120 000 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:29 *Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027* besluta om bidrag som medför behov av framtida anslag på högst 135 000 000 kronor 2022–2029.

Skälen för regeringens förslag: För att skapa goda förutsättningar för fleråriga projekt och ett effektivt genomförande av havs- och fiskeriprogrammet under perioden 2021–2027 behöver ekonomiska åtaganden kunna ingås som medför utgifter under kommande år. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:29 *Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027* besluta om bidrag som medför behov av framtida anslag på högst 135 000 000 kronor 2022–2029.

Tabell 2.101 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:29 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tusental kronor

	Utfall 2019	Prognos 2020	Förslag 2021	Beräknat 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024–2029
Ingående åtaganden						
Nya åtaganden			135 000			
Infriade åtaganden				-35 000	-80 000	-20 000
Utestående åtaganden			135 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande			135 000			

2.10 Övriga förslag

Regeringens förslag: Det särskilda kontot under Samefonden som nyttjas för betalning av del av arrendekostnad för renbete i Härjedalen får användas också för finansiering av utgifter enligt avtal som avser åretruntmarker.

Skälen för regeringens förslag: I enlighet med vad som angivits i budgetpropositionen för 2009, budgetpropositionen för 2013 samt budgetpropositionen för 2018 får medel från samefonden användas för att delfinansiera avtal för vinterbete samt avtal för det s.k. Särvfjällsstängslet i västra Härjedalen. I och med att förutsättningarna för gränsöverskridande renbete upphörde minskade samebyn Ruvhten Sijtes areal av åretruntmarker. Staten har sedan 1972 och fram till 1993 finansierat arrendekostnader till privata markägare för utökade åretruntmarker för samebyn i västra Härjedalen. Avtalet förlängdes sedan till den 30 september 2000. Avtalspart var staten genom Länsstyrelsen i Jämtlands län. Finansieringen upphörde fr.o.m. 2001 då det beslutades att samebyn skulle stå för arrendekostnaden. Under de rättsliga processer som skedde under denna tid motsatte sig samebyn detta på grund av det osäkra rättsläget. Avtalet sades upp av markägarna i juli 2019 på grund av uteblivna arrendeinbetalningar. Sametinget har under 2019 genomfört en analys av omständigheterna rörande den långvariga processen. Av Sametingets framställan framgår att de anser att samebyn på grund av flera olika processer såväl historiskt som i närtid, påverkats av en rad inskränkningar och intrång som tillkommit genom flera statliga beslut. Sametinget anger sammanfattningsvis att staten bör ta ett ansvar för att möjliggöra fortsatt renskötsel för Ruvhten Sijte. Regeringen bedömer att detta kan ske genom att medel från Samefonden kan användas även för att finansiera de utgifter som följer av avtal för åretruntmarker och inte enbart för vinterbete.